

Η ΠΑΝΔΩΡΑ.

Ο ΕΡΗΜΙΤΗΣ
 ΗΘΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ
 (Εκ τοῦ Γαλλικοῦ).

ΚΕΦ. Α'.

Ὁ Πύργος τοῦ Βαλδοβέργου.

Καθ' ἣν ἐποχὴν τὸ σύστημα τῶν εὐγενῶν κατεῖ-
 χεν ἀκόμη ἐν Σουαβίᾳ τῆς Γερμανίας τὰ πολυά-
 ρεθμα ἐκεῖνα τιμάρια τὰ κοσμοῦντα τὴν χώραν,
 εἶπεν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ἐρκυνίου δρυμοῦ ἡ Μίλανος ὁ
 κόμης Ἐρρίκος ἐκ Βαλδοβέργης, μόνον ἀποβλάττημα
 οἰκογενείας ἀρχαίας καὶ εὐκλεῦς· ἡ δὲ συμβίχῃ αὐτοῦ

ΠΑΝΔΩΡΑ

Θιοδώρα, πρωτότυπον σωφροσύνης καὶ εὐσεβείας, κα-
 τήγετο ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Στάουφεν, καὶ ὁ Θεὸς εὐλό-
 γησε τὴν ἔνωσιν ἀμοτέρων, διότι, εὐθὺς ἀπὸ τοῦ πρώ-
 του ἔτους ἀπέκτησαν τέκνον, ὅπερ ἔδιδε τὰς καλλί-
 στας ἐλπίδας.

Ὁ μικρὸς Ὄθων καθίσα εὐτυχεῖς τοὺς γονεῖς του,
 ἰγαθὸς ὢν καὶ πρὸ πάντων εὐάγωγος εἰς τὰ μαθήμα-
 τα τῆς εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς, ἅτινα ἐλάμβανε παρὰ
 τῆς μητρός του· ὁ δὲ Ἐρρίκος ἐνησχολεῖτο κυρίως νὰ
 τὸν παρακιυάξῃ εἰς τὰς στρατιωτικὰς ἀσκήσεις, ἀπο-
 τελούσας τότε οὐσιώδες μέρος τῆς ἵπποτικῆς ἀγωγῆς.

Ὅστω οὐδὲν ελείπετο τῆς εὐτυχίας τῶν δύο συζύ-
 γων, οἵτινες ἀποφεύγοντες τὰς ἡδονὰς, ὡς ἱκανὰς νὰ
 ταράττωσι τὴν εἰρήνην τοῦ πύργου των, ἀπελάμβανον
 μόνον τὴν γλυκεῖαν ἐκείνην γαλήνην, ἣν διαχέει εἰς
 τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ἡ ἀσκησις τῶν πρὸς Θεὸν
 καθηκόντων καὶ πρὸς τοῦτοις ἐτέρποντο χορηγοῦντες
 πρὸς τοὺς ὑποτελεῖς των γενναιοτάτας εὐεργεσίας.

Φυλλ. 46.

Φίλους εἶχον ὀλίγους, ἀλλ' οἱ φίλοι οὗτοι ἦσαν ἐκλελεγμένοι μεταξὺ τῶν μᾶλλον τιμωμένων παρὰ τοῖς περίεξι εὐγενέσι.

Ἡ δὲ αἰώνια εἰς τὴν γωνίαν τῆς ἡσυχίας ἐστίας τῆς, ἢ οἰκογένεια τοῦ Βαλδοβέργου ἦν εὐδαιμονοστέρα, ὅταν τερπνὸν ἔαρ ἤρχετο ἀποδιώχον τὰς κρυεράς τοῦ χειμῶνος πάχνας. Μετὰ πόσης γλυκείας εὐχαριστικῆς, ὁ κόμης συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν υἱὸν καὶ τὴν σύζυγόν του περιεπάτει τότε ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ Πύργου, ἀκροώμενος μετὰ προσοχῆς τῶν κελυθμάτων τῶν πτηνῶν, τοῦ θόμβου τῶν μελισσῶν, καὶ τῶν μυκηθῶν τῆς ἀγέλης, φαινομένων ἀπάντων ὅτι ἐνοῦσι τὴν φωνήν των ἵνα ἐξυμνήτωσι τὴν ἐπάνοδον τῆς καλῆς ὥρας! Αἱ καρδιαὶ των τότε συνεκιοῦντο, καὶ στρέφοντες τὰ βλέμματά των πρὸς τὸν οὐρανόν, ὑψοῦντο τὴν θείαν ἀγαθότητα, διὰ τὸς χάριτας αἱ τοῖς ἐπεδαφίλευεν.

Ὁ ἱππότης λαμβάνων τὸ τέκνον ἐπὶ τῶν βραχιόνων του, τῷ εἰδείκνυε πάντα τῆς ἀναγεννωμένης φύσεως τὰ θαυμάσια, καὶ τῷ ὠμίλει περὶ τῆς παντοδυναμίας τοῦ Δημιουργοῦ. Καὶ τὸ μὲν ἐκπεπληγμένον παιδίον ἐσταύρωνε τὰς μικρὰς του χεῖρας, οἱ δ' εὐτυχεῖς γονεῖς ἐκάλυπτον αὐτὸ μὲ φιλήματα καὶ τῷ ἀπέδιδον τὰς τρυφερώτερας θωπείας. Ὅταν δ' οἱ ὑποτελεῖς τοῦ Κόμητος εἰσῆρχοντο εἰς τα ταπεινά των ἐνδιατήματα, ἔλεγον πρὸς τὰς γυναῖκάς των: «Σήμερον ἴδομεν τὸν ἀγαθὸν ἡμῶν κύριον περιπατοῦντα ἐπὶ τοῦ δώματος· μετὰ πόσης μᾶς ἐχαιρέτησεν ἀγαθότητος! — Ὁ Θεὸς νὰ τὸν σώζῃ, ἀπεκρίνοντο ἐκεῖνοι, καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ νὰ ἦε μετὰ τῆς συζύγου, τοῦ τέκνου καὶ ἀπίστης τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ!»

Ὁ Ὄθων εἶχεν ἐφελκύσει οὐχ ἤττον ἢ οἱ γονεῖς του τὴν συμπάθειαν τῶν ὑποτελῶν· καθότι, ὅτε μετὰ τὸ θέρος, εἰς δὲ πάντοτε ὁ κόμης παρῆν, ἤρχοντο τὰ παιδία τῶν περίεξι χωρίων νὰ σταχυολογήσωσιν ἐπὶ τῶν ἀγρῶν, ὁ Ὄθων ἐζήτηι πάντοτε δι' ἐκεῖνα παρὰ τοῦ πατρὸς του δράγματα ὀλίγα στάχυων καὶ τὰ διένεμε μόνος του εἰς τοὺς νέους σταχυολόγους.

Τὸ δὲ φθινόπωρον ἀπελάμβανον ἄλλων διασκεδάσεων· τότε ἦτον ἡ ἐποχὴ τοῦ κυνηγίου, καὶ ὁ Ἑρρίκος συνωδιέτο σχεδὸν πάντοτε εἰς τὰς ἐκδρομὰς αὐτοῦ ἀπὸ τὸν υἱὸν του, δι' ἠθελεν οὕτω νὰ συνεισῆ ἑνωρὶς εἰς τὰς κακοπαθείας καὶ τοὺς κινδύνους. Μετὰ πόσης χαρᾶς ἡ ἀγαθὴ Θεοδώρα ἐσφιγγεν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς τὸν υἱὸν τῆς, ἐπιστρέφοντα σῶον, καὶ μετὰ πόσης εὐχαρεσκίας ὠμίλει ὁ Κόμης περὶ τῆς νέας, του γενναιοῦτος καὶ τῶν πρώτων αὐτοῦ κατορθωμάτων.

Κατ' ἔτος μετὰ τὸν τρυγετὸν ὁ Κόμης εἶδεν συμπόσιον εἰς τοὺς ὑποτελεῖς του· εἰς τὰ προαύλια τοῦ πύργου ἐτίθεντο τράπεζαι πλήρεις φαγητῶν, ὁ δὲ Κόμης καὶ ἡ σύζυγός του ἐκάθηντο ἐν τῷ μέσῳ τῶν προκρίτων τῆς περιχώρου, ἐν ᾧ ὁ Ὄθων ἐπαίζε μετὰ τὰ παιδία των. Ἀναοίθητοι προπόσεις ἐγίνοντο εἰς ὑγείαν τῶν ἀγαθῶν Κυρίων, καὶ αἱ ἀνευφημίαι, ἐκφράζουσαι τὴν εἰς αὐτοὺς ἀφωσίωσιν καὶ τὴν χαρὰν τῶν συμποσιαζόντων, καὶ ἀντηχοῦμεναι εἰς τὰ περίεξι,

διεξελιττονοτο εἰς τὰ δάση καὶ τὰς κοιλάδας, ὡς τοῦ κεραυνοῦ ὁ μικρὸς πάταγος.

Μετὰ δὲ τὴν ἔλευσιν τοῦ χειμῶνος, ὄλαι αἱ ἀπολαύσεις τῆς οἰκογενείας τοῦ Βαλδοβέργου συνεκέντροντο ἐντὸς τοῦ πύργου τῆς. Καὶ τὸ ἐσπέρας ἢ μὲν Θεοδώρα, ἀροῦ προσήχθετο εἰς τὸ παρεκκλήτριον ὁ κατ' ἐδικαιτέραν εὐλάβειαν, ἀπέρωσεν εἰς τὴν Θεομήτορα, ἠργάζετο καθημένη ἐπὶ τοῦ τάπητος, ἢ ἐψάλλον ἄσματα θρησκευτικὰ καὶ συνώδευεν αὐτὰ μὲ τὴν κθάραν τῆς. Ὁ δὲ Κόμης, ἐπειδὴ, φέρον ἐπὶ τοῦ σώματος πληγὰς, δῶρα ἀρχαίων μαχῶν, ἠθάνετο τὸ ψυχὸς περισσότερο, ἐθιμαίνετο παρὰ τὴν ἐστίαν, καὶ διηγούμενος εἰς τὸν υἱὸν του τὰ ἀνδραγαθήματα καὶ τὰς ἀρετὰς τῶν προγόνων του, ὠφελεῖτο καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἐλαχίστων συμβεβηκότων ἵνα τῷ ἐμπνεύτη τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν μετὰ φρίκης ἀποφυγὴν παντὸς κκεῖ. Διέκοπτε δὲ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν τὰς διηγήσεις του, ἵνα πίνῃ ὀλίγον καλὸν ῥηγιτὴν εἰς τὸ προκατορικὸν αὐτοῦ κ' ἔπαιον.

Ἡ οἰκογένεια αὕτη, προσφιλεῖς εἰς τοὺς ὑποτελεῖς αὐτῆς, οἵτινες ἔχονον καὶ αὐτὸ τὸ αἷμα των πρὸς ὑπεράσπισίν τῆς, ἦτο σεβιστὴ καὶ εἰς ὄλους ἐν γένει τοὺς περίεξι ἄρχοντας, καὶ τοὶ ἔχουσα ὀλίγας μετ' αὐτῶν σχέσεις· καθότι τοιαύτη ἦτο τοῦ Κόμητος ἡ ἀρχή· «Μὴ ζητῶμεν, ἔλεγε, ν' ἀρέσκωμεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἐπειδὴ ἀδ' ἀφορὸς εἶνε ἡ κρίσις των, ὁπόταν ἡ συνείδησις ἡμῶν ἀναπαύηται, πληροφοροῦσα ἡμᾶς ὅτι ἐξεπληρώσαμεν τὸ καθήκον μας, καὶ ἄς προσπαθῶμεν νὰ ἡμεθα τῷ Θεῷ ἀρεστοί. Μακάριαι θέλομεν εἶθαι πάντοτε, ἐὰν ὁ Θεὸς ἐσι μεθ' ἡμῶν, καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἀρινώμεθα ὀλοκλήρως εἰς τὴν θείαν του πρόνοιαν.» Δὲν ἔπαυε δ' ἐπαναλαμβάνων ἐκάστοτε τὴν ἀρχὴν ταύτην καὶ εἰς τὸν Ὄθωνα, ἵνα καὶ οὗτος εὕρη ἐν αὐτῇ βραδύτερον παρηγορίαν ἐν ἡμέραις δοκιμασίας.

Ἄλλ' ἐπῆλθε ταχέως περίπτωσις, καθ' ἣν ἐπραγματοποίησεν ὁ Ἑρρίκος τοὺς λόγους του. Καὶ αὐτὸς ὡς πάντες οἱ ἀγαπῶντες τὸν Κύριον, ἔπρεπε νὰ δοκιμασθῆ διὰ τῆς δυστυχίας, καὶ ὡς χριστιανὸς, ἔπρεπε νὰ ἄρῃ τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου του.

Ὁ ἱππότης Διέτριχος ὁ Φελοσάγγειμος, ἀνὴρ ἄρπαξ καὶ σκληρὸς, πρὸ πολλοῦ ἤδη εἶχεν ἀδίκους ἀξιώσεις ἐπὶ τῶν εἰς τοὺς ἄρχοντας τῆς Βαλδοβέργης ἀνηκουσῶν γαιῶν Μὴ δυνάμενος δὲ νὰ ὑποχρεώσῃ δι' ἀπειλῶν τὸν Ἑρρίκον ἵνα παραιτηθῆ τῆς κατοχῆς αὐτῶν, κατέφυγεν εἰς τὴν βίαν, καὶ πολλάκις ἐλεηλάτησε τὰ κτήματα τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου ἀρχηγοῦ, καὶ ἐπυρόλησε τὰς ἀποθήκας του.

Ὁ Ἑρρίκος ἀντέταξε βίαν εἰς τὴν βίαν, καὶ, ἀροῦ ἀπέδιωξε τοὺς ἀπεσταλμένους κατασκόπους τοῦ Διέτριχου, ἠλπισεν ὅτι δύναται ἐκ νέου νὰ ζήσῃ ἐν εἰρήνῃ, ὅτε ὁ ἱππότης Φελοσάγγειμος ἀνεφάνη εἰς τὰ περίεξι τοῦ Πύργου ἐπὶ κεφαλῆς πολυαριθμοτέρου σίτου, καὶ ἤρξατο νὰ λαφυραγωγῆ καὶ κατερημώσῃ πᾶσαν τὴν χώραν.

Ὁ Κόμης προσεκάλεσεν τοὺς εἰς αὐτὸν ὑποτελεῖς, καὶ ἐν τῷ ἅμα πᾶσαι αἱ αὐλαὶ τοῦ πύργου ἐπληρώθησαν ἀνδρῶν ὀπλισμένων καὶ ἐτοίμων νὰ ὑπερασπίσωσι τὸν Κύριόν των. Τέλος ἐφάνη καὶ ὁ

Ἐρρίκος αὐτὸς ἐν πλήρει πανοπλίᾳ, καὶ ἑκατέρωθεν ἔχων τὴν Θεοδώραν καὶ τὸν Ὄθωνα. Ἀναβὰς δ' εἰς τὸ πρὸ τῆς εἰσόδου ἀνδρῶν, ὠμίλητε πρὸς τὸ στρατεύματός του, καὶ ἐπειθύμειν εἰς τοὺς ὑποτελεῖς αὐτοῦ ὅτι τὸ ἴδιον αὐτῶν συμφέρον, καὶ ἡ πρὸς τὸν κύριόν των ἀφωσίωσις ἀπῆται νὰ μεταχειρισθῶσιν ὅλην των τὴν γενναϊότητα, ἀντικαταστώμενοι ὑπὲρ τοῦ δικαίου εἰς ἀξιώσεις δολίου ἱππότου.

Ὅταν δ' ἔπαυσε ὁμίλων, θορυβώδεις ἀνευφημίαι ἀτήρησαν ἀρ' ὅλων τῶν τάξεων· ποτήρια δὲ πλήρη ἀρθῶν αἴου διήλθο, ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα καὶ πάντες ἔπαιον εἰς ὑγείαν τοῦ ἀρχηγοῦ, καὶ εἰς τὴν νίκην. ἢ ὁ Θεὸς ἤθελε ἀναμφιβόλως χορηγήσει τῇ ἀγλῆ μερίδι· ἐξήλθον δὲ μετὰ τοῦτο τῆς αὐλῆς ἵνα ταχθῶσιν ὡς εἰς μάχην ἔμπροσθεν τῆς πόλης τοῦ Πύργου, ἐπὶ τῆς Κόμης ἀπεχαιρέτα τὴν σύζυγόν του καὶ τὸν υἱόν του.

— Μὴ κλαίετε, ἱστοῖ λέγει με φωνὴν τεταραγμένην ὅταν ἐγὼ θὰ πλεμῶ τοὺς ἐχθρούς, δέσθε ἀμρότεροι εἰς τὸν Θεὸν ἵνα εὐλογῆται τὰ ὄπλα μας. Ἐλπίζω δὲ ὅτι πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου θέλετε μὲ ἐπανίδει ἐν τῷ μέτῳ σας ὑγιῆ καὶ ἀβλαβῆ. Ἀλλ' ἐὰν ὁ Κύριος διατάξῃ, ταῦτα ἄλλως (ἐπίτρεψόν μοι Θεοδώρα τὰς ἀπευκαταίας ταύτας ἰδέας), ἐὰν δὲν μέλλω νὰ σὲ ἴδω πλέον, ὅταν ὁ ἄγγελος τοῦ θανάτου σὲ ἐγκαταλείψῃ, ἀποτύθητι εἰς τὰ δωμάτιά σου καὶ πρότρεπε σπονδῆν τῶν δακρῶν σου εἰς τὸν ὑπομείναντα δι' ὑμᾶς τὴν ἀγωνίαν σκληροῦ θανάτου· ἀροῦ δὲ κλαύτης ἱκανῶς, τότε, ὦ! τότε ὕψωσον τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ μεθ' ὑποκλίσεως βαθείας πρὸς τὴν θεῖαν Του θέλησιν, ἀφίθητι εἰς τὴν εὐσπλαγγίαν του, καθότι μόνος ὁ Θεὸς ἔσται τὸ στήριγμα καὶ ὁ πατήρ σου· ὅτι δῆποτε δὲ κ' ἂν σοὶ συμβῆ, μὴ λησμονῆς ποτέ ὅτι οὐδὲν γίνεται ἐπὶ τῆς γῆς χωρὶς νὰ ᾔη προωρισμένον ἄνωθεν! Ἐὰν, μετὰ τὸν θάνατόν μου, ὁ ἱππότης Φιλόαγγειμος, καταχρώμενος τῆς νίκης του, τολμήσῃ νὰ προσβλητὴν τὸν Πύργον μας, ἐγκαταλείψον αὐτὸ μετὰ τοῦ τέκνου σου, καὶ βαθύτατα εἰς τὴν θεῖαν προστασίαν, σώθητι εἰς τὸ δάσος· ἐκεῖ θέλει εὐρεῖ καρδίας εὐεργετικῆς, αἰτινες θέλουσι νομίσαι εὐτυχίαν καὶ καθήκον των νὰ προστατεύωσι τὴν ἀτυχίαν σας. Ἐἴνε ἀνωρελὲς νὰ σοὶ ὑπομνήσω τὴν μέριμναν, ἢν χρειαστέεις εἰς τὸ τέκνον σου· ὁμίλει εἰς αὐτὸ συνεχῶς περὶ τοῦ πατρὸς του, καὶ ἔτι συνεχῆ στερον περὶ τοῦ πατρὸς του τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Ὑγιάνει λοιπὸν, φιλετάτη Θεοδώρα, σὲ παρακαταθέτω εἰς τὴν θεῖαν πρόνοιαν· ὑγιάνει καὶ δέου ὑπὲρ ἐμοῦ ἐν καιρῷ τοῦ κινδύνου.

Ἐνταῦθα ὁ Κόμης ἐσιώπησεν, ἡ δὲ Κόμηστα μὴ δυσαμμένη ν' ἀποκριθῆ ἀπὸ τὰ δάκρυα καὶ τοὺς λυγμοὺς, ἔκρυψε τὸ πρόσωπόν της εἰς τὸν κόλπον τοῦ συζύγου της.

— Καὶ σὺ, ἀγαπητόν μου τέκνον, ἐξηκολούθησεν ὁ Κόμης λαβὼν τὸν Ὄθωνα ἀπὸ τῆς χειρὸς, μένε πλησίον τῆς μητρός σου, ἵνα τὴν παρηγορήσῃ. Ὁ βραχίων σου εἶνε εἰσέτι πολλὰ ἀσθενῆς καὶ ἐξὸ δύναται νὰ φέρῃ τὸ ξίφος. Ἐὰν ἀντὶ τῆς νίκης ἀπαντήσω τὸν θάνατον, καὶ ἡ λύπη τῆς μητρός σου εἶνε δι' αὐτὸ βαθυτάτη, προσπάθει νὰ τὴν ἀνακουρίξῃς διὰ τῆς ἀγά-

πης σου· ἀγάπα αὐτὴν πάντοτε, ὡς τὴν ἡγάπας μέχρι τοῦδε· καὶ, ὅταν μᾶλλον ἠλικιωθῆς, ἔσο εἰς αὐτὴν τὸ πρόσπισμα καὶ τὸ στήριγμα τῆς ἀναπόλει ἀδιαλείπτως εἰς τὸν νοῦν σου τὰς νοουθεσίας μου. Καὶ ἢ ἡ γονάτιον, τέκνον μου, νὰ λάβῃς τὴν εὐλογίαν μου. Εἶθε ὁ Θεὸς νὰ ᾔη μετὰ σοῦ εἰς πάσας σου τὰς περιστάσεις καὶ νὰ σὲ δηγήτῃ εἰς ἀτελεύτητον εὐδαιμονίαν.

Τὸ παιδίον, καὶ τοὶ πενταστῆς τὴν ἠλικίαν, ἐνόει καλῶς τὴν ἔνοιαν τῶν τελευταίων λόγων τοῦ πατρὸς του καὶ ἔχυνε θερμὰ δάκρυα· ἔκλαιε δὲ μετ' αὐτοῦ καὶ ἡ Θεοδώρα. Ὁ δὲ Κόμης, σφίγγας ἀμφοτέρους εἰς τὰς ἀγκάλας του, ἐπήδησε τὴν κινήτην γέφυραν τοῦ Πύργου, καὶ ῥιφθεὶς ἐπὶ τοῦ ἵππου του, ἔδωκε τὸ σύνθημα τῆς ἀναχωρήσεως, καὶ μετ' ὀλίγας στιγμῆς ὅλος ὁ στρατὸς εἰσέδου εἰς τὸ δάσος.

— Ὁ Θεὸς νὰ τοὺς συνοδεύῃ, εἶπεν ἡ Θεοδώρα εἰς τὸν Ὄθωνα, ἅμα ἔπαυσε νὰ βλέπῃ τὸν Κόμητα, καὶ ἔμειναν μόνοι ἐντὸς τοῦ Πύργου. Τέκνον μου, ἐπικαλέσθητι τὴν θεῖαν βοήθειαν ὑπὲρ τοῦ πατρὸς σου, καὶ ὁ Κύριος θὰ εἰσακούσῃ τὴν δέησίν σου, διότι ἀγαπᾷ τὰ παιδιά.

Τὸ παιδίον, ἐγονάτισεν εἰς τοὺς πόδας τῆς μητρός του, καὶ ἀπήγγειλε με φωνὴν διακοπτομένην ὑπὸ λυγμῶν τὴν προσευχὴν ἢ ἔλεγεν ὑπὲρ τῶν γονεῶν του. — Ἀξιόλογα, τέκνον μου, τῷ εἶπεν ἀκολούθως ἡ Θεοδώρα σπογγίζουσα τὰ δάκρυά της, ὁ πανάγαθος Θεὸς ἐπακούσας τὴν δέησίν σου, δὲν θέλει σὲ στερῆσαι τοῦ πατρὸς σου! ὦ, ἔσο πάντοτε ἀγαθὸς, καὶ οὕτω θὰ δύναιται πάντοτε νὰ προστρέχῃς μετὰ πεποιθήσεως εἰς τὴν θεῖαν πρόνοιαν.

Μόνη δὲ μετὰ τοῦ Ὄθωνος εἰς τὰ δωμάτιά της μεταβᾶσα ἡ Θεοδώρα, ἠθέλησε διὰ τῆς ἐργασίας νὰ ἀποσπάσῃ ἑαυτὴν ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν, ὑπ' ἣς ὀλόκληρος ἡ ψυχὴ της ἐκυριεύετο. Ἐπανέλαβε λοιπὸν τὸ ἔργον της ὅπερ ἦν ὡραία τις καὶ μαγευτικὴ εἰκὼν, ἀτελής ἐν μέρῃ, περιττωσα τὸν Πύργον τοῦ Βαλδοβέργου καὶ τὴν ζωγραφικωτάτην αὐτοῦ περιοχὴν. Ἀλλ' ἐν τῇ ἀνησυχίᾳ της τῇ ἐρρίνετο ὅτι ἡ ζωγραφικὴ αὕτη, ἦν ἐπροσπάθει νὰ τελειώσῃ, ἦτον ἀνάμνησις μᾶλλον, πραγματικῶς μὴ ὑπάρχουσα. Δάκρυα ἔρρευσαν τότε ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς της, καὶ ἡ εἰκὼν ἔπεσεν ἐκ τῆς τρεμοῦσης χειρὸς της, ὡς νὰ μὴ τῇ ἦτο συγκεχωρημένον νὰ τελειώσῃ τὸ ἔργον ἐκεῖνο.

Πολλάκις κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν, τὴν πλήρη θλῆξαι ἀνησυχίας, ἀνέβη εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη τοῦ Πύργου ἵνα ἀνακαλύψῃ μακρόθεν τὴν ὁδόν, δι' ἣς ἔμελλε νὰ ἐπανέλθῃ ὁ σύζυγός της, καὶ πάντοτε κατέβηκε τεθλιμμένη, καθότι δὲν ἐβλεπέ τι ἐπελπίζων αὐτὴν περὶ τῆς ἐπανόδου ἐκείνου, ὃν ἀνησυχῶς ἐπρόσμενεν. Ἡ ἀγαθὴ καὶ χριστιανικὴ ψυχὴ της ἤθελεν ὑποκύψει ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ φόβου καὶ τῶν θανατηφόρων τῆς ἰδεῶν, αἱ ἡ παρηγοροῦσα τοὺς τεθλιμμένους ἀληθινὴ θρησκεία δὲν τὴν ὑπεστήριξε. — Ναι, ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν, ὁ Κύριος προνοεῖ δι' ἡμᾶς, καὶ ὅτι ἢ ἐπέτρεψε νὰ γείνη, εἶνε διὰ τὴν εὐτυχίαν μας. Ἐπροσκυνήτασα δὲ εἰς εὐδαιμονίαν ἐνώπιον τῆς εἰκόνας τῆς Παναγίας, εἰς ἣν ἔβλεπον ὅλας τὰς ἐλπί-

δας της, ἐπεκαλεῖτο τὴν θείαν βοήθειαν μετὰ νέας καὶ πολλῆς ζήσεως· καὶ μετὰ τὴν ἐγκάρδιον ταύτην προσευχὴν ἠσθάνθη παραμυθίαν τινὰ εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς της.

Πρὸς τὸ ἐσπέρας ἡ Θεοδώρα περιεπάτει μετὰ τοῦ Ὀθωνος εἰς τὰ περίεξ τοῦ πύργου· ἡ δροσερὰ αὔρα τῆ ἀπεδώκε νέας δυνάμεις, καὶ τότε ἤρχιστε νὰ συλλέγη ἄνθη, δι' ὧν ἐπλεξε στέφανον συνδέουσα αὐτὰ μετὰ κισσοῦ, — Ὅτανὸ σύζυγός μου ἐπανέλθῃ, ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν, θέλω τῷ προσφέρει τὸν στολισμὸν τοῦτον τοῦ φθινοπώρου. Βεβχίως ἕκαστον τῶν ἀνθῶν τούτων θέλει τὸν εὐχαριστήσῃ μᾶλλον, ἀφ' ὅ,τι ἤθελεν εὐχαριστήσῃ νικητὴν στέφανος δάφνης προσφερόμενος εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος. »

Ἀπὸ τοιαύτας ιδέας ἀτχολουμένη, ἐπροχώρησε μέχρι τῆς πεδιάδος· ἐκεῖ εἰς τὴν εἰσοδὸν δάσους ἐκ λατῶν ὑψαῦτο ἐκπρεπὲς τι παρακλήσιον ὑπὸ τεσσάρων φιλορῶν σκιαζόμενον. Ἡ τερπνότης τοῦ μέρους ἐκείνου, καὶ ἡ συνεχὴς ἀνάγκη, ἣ εἶχε νὰ ἐπικαλεῖται τὴν θείαν βοήθειαν, παρεκίνησαν τὴν Κόμηταν νὰ σταθῇ· ἐκάθησε λοιπὸν παρὰ τὸν ναὸν, καὶ ἀρῆκε τὸν υἱὸν της εἰς τὸν λειμῶνα νὰ παίζῃ μετὰ βόσκοντα ἐκεῖ που ἀρνάκια.

Ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας εὕρισκετο πολυτελὴς εἰκὼν ἀφιερωθεῖσα παρὰ τοῦ Κόμητος, ἣτις παρίστα τὴν μητέρα τῶν θλίψεων, ἔχουσαν ἀνὰ χεῖρας τὸ ἄπνουν σῶμα τοῦ υἱοῦ της. Ἦτο δὲ τοσοῦτον ζωηρὰ, καὶ τοσαύτην ἐντύπωσιν ἐνέπνεεν, ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ προσβλέψῃ τις εἰς αὐτὴν καὶ νὰ μὴ αἰσθανθῇ συγκίνησιν ἐνδόμυχον. Ἡ δὲ Θεοδώρα, προσπέσασα ἐνώπιον αὐτῆς, — Παναγία μου, εἶπεν, αἱ θλίψεις μου εἶναι μηδὲν συγκρινόμεναι πρὸς τὰς ἐδικὰς σου. Πῶς δύναμαι νὰ παραπονῶμαι ὅταν συλλογίζωμαι ὅσα ἔστις Σὺ, ἣτις ὑπεβλήθης εἰς θλίψεις ἵνα γίνῃς παρήγορος τῶν τεθλιμμένων; ἰδὲ τὴν ἀγωνίαν μου, καὶ δεῖξον εἰς τὸν Σωτῆρά μου τὴν ταπεινὴν μου ὑπόκλισιν εἰς τὴν θείαν του θέλησιν, ἣτις μόνη δύναται νὰ παρηγορήσῃ τὸν Χριστιανόν, καὶ νὰ διασκεδάσῃ τὰς λύπας του. »

Ἐν τοσοῦτῳ δ' ὁ ἥλιος ἔκλινεν εἰς τὸν δρίζοντα πρὸς δυσμὰς, καὶ ὁ δίσκος αὐτοῦ ἤρχιστε νὰ καλύπτηται ὑπὸ πυκνῆς ομίχλης ἐξατμιζομένης ἀπὸ τὸ βάθος τῆς κοιλάδος· ἡ δὲ Θεοδώρα ἔκραξε τὸν Ὀθωνα, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν πύργον.

Παρηλθὸν δ' ἱκαναὶ ἀκόμη ὧραι πλήρεις θλιβερωτάτης ἀνησυχίας, καὶ ὁ ἐλάχιστος κρότος ἐτάραττε τὴν Κόμησαν, φοβουμένην πάντοτε μήπως συνέβῃ ἀπευκταῖον τι. Ἀλλὰ τέλος ὁ συγκεχυμένος ἤχος τῶν σαλπείγων, ὃν ἤκουσε μακρόθεν, προσέβαλε καθαρῶς ἤδη τὴν ἔτοιμον ἀκοήν της ἀναγνωρίσασα δὲ τὸ σημεῖον τῆς νίκης, ἔλαβε τὸν Ὀθωνα ἀπὸ τῆς χειρὸς, καὶ ἔδραμε μέχρι τῆς ἐξωθεν τοῦ πύργου θύρας εἰς προῦπάντησιν τοῦ συζύγου της.

ΚΕΦ. Β'.

Διήγησις ἐν τῇ ἐστία.

Ὁ κύριος εἰσήκουσε τὴν δέησίν σου, εἶπεν ὁ Ἐρρίκος εἰς τὴν σύζυγόν του πηδῶν ἀπὸ τοῦ ἵππου του, καὶ σφίγγων αὐτὴν εἰς τὸ στῆθός του· ὁ ἔχθρός μας ἐνίκηθη καὶ ἰδοὺ μετὰ βλέπεις ὑγιῆ καὶ ἀβλαβῆ ἐπανερχόμενον εἰς τὰς ἀγκαλάς σου. Εἰς μόνην τὴν θείαν βοήθειαν χρεωστούμεν τὴν ἀγαθὴν ἔκβασιν τῆς ἀποχειρήσεώς μας, καὶ εἰς μόνην οὕτην πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν τὰς εὐχαριστίας μας. Χρεωστούμεν ὅμως πολὺ καὶ εἰς τὸν εὐγενῆ τοῦτον ἱππότην, ὅστις ἤλθε πρὸς βοήθειαν μας· εἰ στρατιῶται τοῦ εἰδείχθησαν ἐπίσης γενναῖοι ὡς καὶ ἐκεῖνοι, οὐκ ἔχω τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν νὰ διοικῶ. » Καὶ ὁ Κόμης παρουσίασεν εἰς τὴν Θεοδώραν τὸν ἱππότην Ἐδελβέρτον, ὅστις μαθὼν τὴν ἀπατρόπκιον ἀδικίαν τοῦ Διετρίχου ἤλθε νὰ προσφέρῃ τὴν σύμπραξιν του εἰς τὸν φίλον του Βαλδοβέργον.

Ἀποῦ δὲ ὄλον τὸ στράτευμα ἀπεσύρθη, ἡ Θεοδώρα ὠδήγησε τοὺς ἱππότητας εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν ἣν εἶχεν ἐτοιμάσει διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ ἀνδρός της. Τὸ μέγα ἀνάκλιτρον ἔκειτο παρὰ τὴν ἐστίαν, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐπ' ἀρχαίας καρυτῆς τραπέζης ἦν τὸ ποτήριον πλήρες οἴνου.

Ἀποῦ δὲ στιγμὰς τινὰς ἀνεπαύθησαν καὶ ἐδείπνησαν, ἐπέστρεψαν οὖτις πλησίον τῆς ἐστίας. Τότε ἡ Θεοδώρα ἐπληρίασεν εἰς τὸν σύζυγόν της, φέρουσα εἰς μὲν τὴν μίαν χεῖρα τὸν ἀνθινὸν στέφανον, ὃν εἶχε πλέξει ἀφ' ἐσπέρας, εἰς δὲ τὴν ἄλλην, τὸ κέντημα εἰς τὸ ὅποιον τὴν ἴδομεν ἐνατχολουμένην τὴν ἡμέραν ἐκείνην. — Φίλε μου, λέγει εἰς τὸν ἱππότην· δέξου τὸν στέφανον, ὃν ἔπλεξα σήμερον ἵνα στεφανώσω τὴν εὐτυχῆ σου ἐπάνοδον, καὶ τὸ κέντημα τοῦτο, τὸ ὅποιον προωρίσθη διὰ τὴν ἐορτὴν σου. Δὲν εἶνε ὀλοκλήρως τετελειωμένον, ἀλλ' ἡ χαρὰ, ἣν ἐνδομύχως αἰσθάνομαι τὴν στιγμὴν ταύτην, δὲν με συγχωρεῖ νὰ προσμεινῶ μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης· σοὶ τὸ προσφέρω λοιπὸν ἀπὸ σήμερον, καὶ θέλω τελειώσῃ αὐτὸ βραδύτερον, ὅτε δὲν θέλω δοκιμάζει καὶ δυσκολίαν, ἐργαζομένη εἰς αὐτὸ κρυφίως, ὡς ἔπραττον ἕως τῆς στιγμῆς ταύτης.

— Τὰ δαίγματα τῆς ἀγάπης σου εἶνε πρὸς ἐμὲ πάντοτε πολυτίμα, ἀπεκρίθη ὁ Κόμης· ἀλλὰ τὸ δῶρον τοῦτο μοὶ εἶνε ἰδίως προσφιλὲς σήμερον. Δέχομαι λοιπὸν αὐτὸ μετ' εὐγνωμοσύνης, καὶ θέλω τὸ διατηρήσει μέχρι τοῦ θανάτου μου.

— Συγχώρησόν μοι ἤδη, Κόμη Βαλδοβέργε, εἶπεν ὁ Ἐδελβέρτος, νὰ ἐρωτήσω τὴν αἰτίαν, ἐξ ἧς ἐπήγασαν αἱ ἐχθρικαὶ πράξεις καὶ ἐκδρομαὶ, αἱ πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐνεργούμεναι ἐναντίον σου παρὰ τοῦ γείτονος σου ἱππότου Διετρίχου, καὶ πόθεν ἡ πρώτη ἀρχὴ τῶν ἀξιώσεων αὐτοῦ ἐπὶ τῶν κτημάτων σας;

— Ἡ ἱστορία αὕτη εἶνε διεξοδική, ἀπεκρίθη ὁ Ἐρρίκος, καθότι τὸ κατὰ τῆς οἰκογενείας μου μῖσος τῶν Διετρίχων χρονολογεῖται ἀπὸ ἐποχὴν πολλὰ μεμακρυσμένην· ἐντοσοῦτῳ ἐπειδὴ τὸ ἐπιθυμοῦτε, καὶ δι-

ὅτι οἱ ἡμετέριοι κόποι μᾶς ἐτάραξαν τόσον, ὥστε εἶνε ἀδύνατον νὰ παραδοθῶμεν ἐνωρίς εἰς τὸν ὕπνον, θέλω σὰς εὐχαριστήσαι.»

Νέα ξύλα προσετέθησαν τότε εἰς τὴν ἄρθρον ἀνθρακίαν ἐντὸς τῆς εὐρυχώρου ἐστίας, καὶ μετ' ὀλίγων ἢ λαμπρὰ ταύτης φλόξ, ὑψωθείσα, ἐξησθένησε τὸ ἀδύνατον φῶς τῆς πολυτελοῦς λυχνίας, ἣτις δι' ἀλύττου ἐκρέματο ἐν τῷ μέσῳ ἀπὸ τῆς ὀροφῆς τῆς αἰθούσης· ὁ δὲ Κόμης Βαλδοβέργος ἤρξατο οὕτω τὴν διήγησίν του.

—Εἰς τὰ σύνορα τῆς Βοημίας, καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς λόφου λατομητοῦ καὶ περικεκυκλωμένου ἀπὸ δάσος πυκνὸν καὶ σκερὸν, ὑψοῦτο ὁ πύργος τοῦ Φαλκεμβέργου, ἡ συνήθης διαμονὴ ὄλων τῶν προπατόρων μου. Ἡ περιφέρεια τοῦ Πύργου τούτου περιώριζε τὴν ὑπὸ τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου ἀπέραντον πεδιάδα, ἣν ἐπότιζεν εὐρὺς ποταμός. Εἰς τὸν Πύργον ἐκείνον καὶ ἐγὼ ἐγεννήθην.

Ὁ πατήρ μου, ὁ Κόμης Ροδόλφος Φαλκεμβέργος, μὲ ἠγάπα τρυφερώτατα, καθότι ἤμην τὸ μόνον τέκνον του, καὶ ὁ νόμιμος αὐτοῦ κληρονόμος. Ἀποθανούσης δὲ τῆς μητρός μου, ἐνῶ μόλις ἤμην δεκαετής, ὁ πατήρ μου, καὶ διότι ἡ στέργις οὕτῃ τῷ ἐπροξένησε βαθυτάτην θλίψιν, καὶ διότι οἱ συνεχεῖς πόλεμοι ἐκάλουν αὐτὸν πλησίον τοῦ Αὐτοκράτορος, βλέπων τὸ ἀδύνατον τοῦ νὰ μοὶ δώσῃ ἦν ἐπεθύμει ἀνατροφὴν, ἀπεφάσισε νὰ μ' ἐμπιστευθῇ εἰς ἕνα τῶν καλλητέρων φίλων του, τὸν ἱππότην Λουϊτπόλδον Μοιχρανφέλιον.

Ὅταν δ' ἔφθασεν ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἔπρεπε ν' ἀφήσω τὸν πύργον, ὁ πατήρ μου μὲ ὠδήγησεν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου, καὶ σταθεὶς εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ δάσους, δι' οὗ ἐμελλον νὰ διαβῶ, μοὶ ἀνακεφαλαίωσεν ἐν ὀλίγαις λέξεσιν ὅλας τὰς φρονίμους καὶ σοφὰς συμβουλὰς, αἱ μοὶ ἀπεύθυνε συνεχῶς, προτρέπων με μάλιστα νὰ μένω πάντοτε ἐγκαρδίως προσηλωμένος εἰς τὴν ὀρησκίαν ἡμῶν, ἣτις μόνῃ ἐμελλε νὰ ᾔῃ ἡ ἀσπίς μου ἐν τῷ μέσῳ τῶν κινδύνων καὶ περισπασμῶν, τῶν μελλόντων νὰ κυκλώσωσι τὴν ὁδὸν τῆς ζωῆς μου.

Δάκρυ ἀνέβρυσεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ πατρός μου, καὶ συγκίνησιν τὸν κατέλαβε ζωηροτάτη, ὅταν θείς τὴν χεῖρά του ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου, μὲ ἠλόγησεν· ἐγὼ δ' ἀφ' ἑτέρου ἔκλαιον πικρῶς, οἱ λυγμοὶ μου δὲν μοὶ ἐτυγχώρησαν νὰ προφέρω τὸν τελευταῖον ἀποχαιρετισμὸν, καὶ ἠρθάνομην τὴν καρδίαν μου πιεζομένην, ὡς ἂν προέβλεπον ὅτι δὲν ἐμελλον νὰ τὸν ἴδω πλέον. Ὅταν δ' ἐχωρίσθημεν, τὰ βλέμματά μου τὸν ἠκολούθουν μέχρις ὅτου ἐγεινεν ἄφαντος ὀπισθεν τοῦ βράχου δι' οὗ περιετυλίσσετο ἡ ὁδός, καὶ μόλις τότε ἀπεφάσισα νὰ ἐξακολουθήσω τὸν δρόμον μου μετὰ τοῦ ἱποκόμου, ὃν ὁ πατήρ μου μ' ἔδωκεν ὡς ὁδηγόν.

Φθάσας δ' εἰς Μοιχρανφέλιον, δὲν ἐβράδυνα νὰ εὐαρεστήσω εἰς τὸν Κόμητα Λουϊτπόλδον καὶ τὴν σύζυγον αὐτοῦ ὁ μὲν ἐθέλητο βλέπων τὸ ὠραϊόν μου ἀνάστημα καὶ τὴν καλὴν συμπεριφορὰν μου, ἡ δὲ ἠὲ χαριτεῖτο διὰ τὴν γλυκύτητα τοῦ χαρακτήρός μου· καὶ ἀμφότεροι μὲ

ἠγάπων ὡς υἱόν των, καὶ ἀμφοτέρους τοὺς ἠγάπων ὡς γονεῖς μου.

Εἶχον συμπληρώσει τὸ δέκατον ἑννατον ἔτος, ὅτε ὁ κύριός μου ἔλαβε παρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος πρόκλησιν εἰς ἀγῶνα, ἐν ᾧ ἐμελλον νὰ συναθροισθῶσιν ὅλοι οἱ εὐγενεῖς τῆς Γερμανίας· καὶ ἐγὼ ἠκολούθησα τὸν Κόμητα Λουϊτπόλδον ὡς ὑπασπιστής, μετοσούτῳ πλειοτέραν εὐχαρίστησιν, καθόσον ἠλπίζον ν' ἀπαντήσω ἐκεῖ τὸν πατέρα μου, ὃν δὲν εἶχον εἰδῆ ὀλόκληρα ἔτη· μεγίστη δὲ ὡς ὑπῆρξεν ἡ θλίψις μου, ὅταν φθάσας ἐκεῖ, ἔμαθον ὅτι ὁ πατήρ μου ἐμεινεν εἰς τὸν Πύργον, ἀσθενῶν βαρῶς.

Ἐφθασε τέλος ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἐμελλον νὰ δώσω δείγματα τῶν ὄσων ἔμαθα, καὶ νὰ γίνω ἄξιος τῶν ἱπποτικῶν πτερνιστήρων, οὓς πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐθήρευον μετὰ φιλοτιμίας καὶ σπουδῆς· ὑπερασπιζόμενος διὰ θώρακος ἐκ κυανοῦ χάλυβος, καὶ περικεφαλαίας τοῦ αὐτοῦ μετάλλου καὶ χρώματος, ἐφ' ἣς ἐκυματιζέτο λόφος· κυανόχρους σφῆρων δ' ἐπὶ τῶν ὤμων μου ἐλαφρὸν μανδύαν ἐκ κυανῆς μετάξης, καὶ ἐπιβαίνων μεγαλοπρεποῦς λευκοῦ ἵππου, ὃν μ' εἶχε δώσει ὁ κύριός μου, περιέμενον τὸ σημεῖον τῆς μάχης, κρατῶν τὴν λόγχην εἰς τὴν πυγμὴν, καὶ αἰσθανόμενος τὴν καρδίαν πάλλουσαν ὑπὸ συγκινήσεως.

Ἀπὸ δὲ τοῦ ἑτέρου μέρους τοῦ σταδίου, καὶ κατάντικρυ ἐμοῦ, ἵστατο ἱππότης, οὗ ἡ ἐνδυμασία καὶ ἡ πανοπλία ἦσαν μαύρα, τὸ δὲ ἀνάστημά του πολὺ ὑψηλότερον τοῦ ἐδικοῦ μου, καὶ τὰ πένθημα χρώματά του μοὶ ἐνέπνεον, ὄχι φόβον, ἀλλ' αἰσθημά τι θλιβερόν. Ἐντοσούτῳ ἐνθαρρυνόμενος ὑπὸ τῆς ἐλπίδος ἐντίμου ἀμοιβῆς, καὶ ἐμψυχούμενος ἀπὸ τὰς χειροκρατήσεις παντός τοῦ πλήθους, τοῦ περικυκλούντος τὸν περίβολον τοῦ σταδίου, ἀπεφάσισα ἡ νὰ νικήσω ἢ νὰ πέσω ἐνδόξως.

Ὁ ἦχος τῶν σαλπίγγων ἀνήγγειλε τέλος τὸ σύνθημα, καὶ οἱ θυμοειδεῖς ἵπποι ἀμφοτέρων ἡμῶν, ταχεῖς ὡς ὁ ἄνεμος, διέτρεξαν ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ τὸ διαχωρίζον ἡμᾶς διάστημα. Δι' αἰφνητοῦ βολῆς τῆς λόγχης ὁ μαῦρος ἱππότης μ' ἔκαμε πρῶτον νὰ κλονισθῶ ἐπὶ τοῦ ἐριπίου, καὶ ἀπομακρυνθεὶς βήματά τινα ἐπανῆλθε κατ' ἐμοῦ μὲ νέαν ὀρμὴν καὶ δύναμιν· ἀλλ' ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ, ἐγὼ ἐστηρίχθην ἐπὶ τῶν ἀναβολέων καὶ διεκρυγῶν μετ' ἐπιτηδειότητος τὴν δευτέραν βολὴν ἣν μ' ἐπέφερον, ἐβύβητα ἅμα τὴν λόγχην μου ὑπὸ τὸν βραχίονά του, καὶ ἐκρήμνισα αὐτὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀμφιθεάτρου.

Ζωηραὶ χειροκρατήσεις ἠκούληθησαν τὸν κρότον ὃν ἡ πτώσις αὐτῆ προῦξένησε. «Τιμὴ εἰς τὸν κυανοῦν ἱππότην, τὸν νικήσαντα τὸν μαῦρον ἱππότην» ἔκραζεν ὄλος ὁ λαός, καὶ ἡ θορυβώδης αὐτοῦ φωνὴ ἐξησθένει τὸν ἦχον τῶν τυμπάνων καὶ τῶν σαλπίγγων. Ἐντούτοις καταβῆς ἀπὸ τοῦ ἵππου μου, ἐπλησίασα τὸν ἀνταγωνιστήν μου, τὸν ἠρώτησα περὶ τοῦ ὀνόματός του, καὶ ἔδωκα εἰς αὐτὸν τὴν χεῖρά μου διὰ νὰ τὸν βοηθήσω. Ἐκεῖνος δ' ὕψωσε μετὰ δυσκολίας τὴν περικεφαλαίαν του, καὶ μὲ μειδιάμα πικρὸν ἀεκέρδισας, νέε, εἶπε, τὸ βραβεῖον, ἀλλὰ μὴν ἡμέραν θὰ μάθης πόσον εἶνε οὐθάρδης ὁ τολμῶν νὰ προσ-

βάλη Στέφανον τὸν Εὐλανδόρριον. » Εἰς τοὺς λόγους τούτους δὲν ἐπρότειξε ποσῶς τότε, καὶ ἐνόμιζον ὅτι πεῖσμα ἐφήμερον ὑπηγόρευσεν αὐτοὺς μᾶλλον ἢ αἰτήματα ἐκδικήσεως. Βραδύτερον δὲ ἔμαθον πόσον ἔπρεπε νὰ φοβῶμαι Διέτριχον τὸν Φελτάρχειμον, καθότι αὐτὸς οὗτος ἦτον ὁ τότε παρ' ἐμοῦ νικηθεὶς.

Εἶτα ἐδέχθην ἐκ μὲν τῆς χειρὸς σου, οὐλομένη Θεοδώρα, τὸ βραβεῖον τῆς νίκης, ὑπὸ δὲ τοῦ Αὐτοκράτορος τοῦ ἱππότη τοῦ περιπέτυξιν (α). Καὶ μετὰ ταῦτα ἐπανήλθον μετὰ τοῦ Λουϊτόπολδου εἰς Μοιχαρνρέλσοι, ὅπου, μετὰ παρέλευσιν ἐβδομαδῶν πέντων, ἀπεσταλμένος παρὰ τοῦ πατρὸς μου, μοὶ ἀνείγγειλεν ὅτι πρέπει νὰ σπεύτω πρὸς βοηθείαν του, διότι ἀμφοτέρω οἱ Εὐλανδόρριοι πατὴρ καὶ υἱός, ἔα ἐκδικήσωσι τὴν ὕβριν, ἣν προύξηνται ἄθνην εἰς τὴν οἰκογένειάν των ἐνώπιον τοῦ Αὐτοκράτορος καὶ τῆς αὐλῆς αὐτοῦ, προτέβχλον τὸν πύργον τοῦ Φαλκεμβέργου.

Ἐν τῷ ἅμα ὁ Λουϊτόπολδος συνήθροισε πολυάριθμον στρατεύμα ἱππέων, καὶ ἀμφοτέρω ἐκινήσαμεν φθάσαντες δὲ εἰς ὕψωμα ἀρ' οὗ ἐφάνοντο τὰ περίξ τοῦ Φαλκεμβέργου, ἐμείναμεν καταπεπληγμένοι ἰδόντες αὐτὰ λεηλατημένα ἤδη καὶ καταρημωμένα· οἱ κάτοικοι τῶν περιχώρων εἶχον καταφύγει εἰς τὸν πύργον, ὃν οἱ ἐχθροὶ προσεπάθουν νὰ κυριεύσωσιν ἐξ ἐφόδου. Ἄμα δ' οἱ τελευταῖοι οὗτοι εἶδον τὰς σημαίας μας, κυριευθέντες ἀπὸ φόβου πανικόν, ἤθελον φύγει, ἀνδραγαθῶς των, δὲ ἀνεγνώρισαν ἀπὸ τὴν μαύρην πανοπλίαν του, δὲν τοὺς ἐβίαζε νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς ὑπὸ ἀντησίαν μας. Μὲ ἀνεγνώρισε δὲ καὶ ἐκεῖνος ἐπίσης, καὶ ὡς λυσσώδης τίγρις, ὤρμησε κατ' ἐμοῦ μετὰ τῶν περὶ αὐτόν· ἡ μάχη ὑπῆρξεν αἰματηρὰ, ἀλλ' ἡ νίκη ἐκλινεν εἰς τὸ μέρος μας, ὁ δὲ ἐχθρὸς ἠτ-ηθεὶς καὶ φυγών, ἀφῆκε πλήθος νεκρῶν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

Ἐντούτοις ἐφθασεν ἡ νύξ· ἐγὼ δὲ, ἀρῶν διέταξα νὰ μεταφέρωσι τοὺς πληγωμένους, ἔσπευσα πρὸς τὸν Λουϊτόπολδον, εὐρισκόμενοι πάντοτε ἐπὶ τοῦ ὕψωματος παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ πύργου, καὶ εἰς τὴν λάμψιν τῆς πυρᾶς, ἣν ἀνῆψαν ὡς σημεῖον συναθροίσεως, εἶδα ὅτι εἰς τὸ πρόσωπόν του ἀντανεκλάτο ἐνδόμυχος θλίψις, καὶ ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν πλήρεις δακρῶν.

— Πού εἶνε ὁ πατήρ μου; » τὸν ἠρώτησα πάραυτα· καθότι, ὅτε ἤγχισεν ἡ μάχη, εἶδα ὀπλισμένους ἄδρας ἐξερχομένους τοῦ πύργου, καὶ σπεύδοντας νὰ ἐπιβῶσι μετὰ ἡμᾶς κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ δὲν ἀμυβέχχλον ποσῶς ὅτι ὁ πατήρ μου ἦτον ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν. Ὁ δὲ Λουϊτόπολδος ὕψωσε βραδείως τὴν κεφαλὴν, καὶ θλιβερῶς ἀνενίχων με — Ἰππότη, μοὶ ἀπεκρίθη, παρετήρησας τὰ πτώματα τῶν φονευθέντων εἰς τὸ ἀπίθετον τῆς πεδιάδος μέρος; . . . ὁ πατήρ σου, ἐκ-

πνέων μ' ἐπεφόρτισε νὰ σοὶ φέρω τὸν τελευταῖόν του ἀπκαμνῶν, διότι καὶ πελευτῶν σὲ μόνον διελογίζετο.

— Ἀπέθανε λοιπὸν! » ἐκράξα γοαρῶς, καὶ τὰ πλανώμενα βλέμματά μου ἐζήτουν περίξ ἐμοῦ ἐκεῖνον, ὃν ὁ οὐρανὸς μοῦ ἀρήραπε διὰ παντός. — Περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ἐξηκολούθησεν ὁ Λουϊτόπολδος, ὅτε ἦλθον εἰς χεῖρας μετὰ τοῦ γέροντος Εὐλανδόρριου, ἐπῆλθε καὶ ὁ πατήρ σου ἀκολουθούμενος ἀπὸ τοὺς μαχητὰς του. Ὁ δ' Εὐλανδόρριος μετὰ πολλῶν ἄλλων στρατιωτῶν τοῦ ἔπισθεν ὑπὸ τὰς βολὰς του· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον καὶ αὐτὸς ὁ πατήρ σου ἐπληρώθη θανατηφόρως, καὶ τὸν εἶδα νὰ πίπτῃ πρὸ τῶν ποδῶν μου καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ἐχθροὶ μας ἐτρέποντο εἰς φυγὴν. Ἐγὼν ἐπέητα πλησίον διὰ νὰ τῷ δώσω χεῖρα βοηθείας. — Ἄρκει, μοὶ εἶπε μετὰ φωνὴν μόλις διακρινομένην, σ' εὐχαριστῶ, ἀλλ' εἶνε ἀνωφελεὲς νὰ προσπαθῆς νὰ σώσης τὴν ζωὴν μου. Ὁ Κύριος μετὰ καλεῖ πλησίον σου· ἐπειδὴ δὲ προσεπάθει, πάντοτε νὰ ἦσαι ἔτοιμος ἵνα παρασταθῶ ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης σου, ἐλπίζω εἰς τὴν εὐπλαγχίαν σου. Ἐχυσαν αἶμα ἀνθρώπινον, ἀλλ' ἔκαμα τοῦτο ὑπεραπικίζόμενος ἐμαυτὸν, καὶ συγχωρῶ ἐκ καρδίας τοὺς χύσαντας τὸ ἐδικόν μου. Ἄλλ' εἶμαι πατήρ, καὶ τὸν υἱόν μου συνιστῶ εἰς τὴν φροντίδα σου. Εἶπέ τῷ νὰ συγχωρήσῃ καὶ αὐτὸς τοὺς φονεῖς μου· τοῦτο εἶνε ἡ πρὸς αὐτὸν τελευταία μου παραγγελία. Βεβαίως δὲν θελεῖ ἀρνηθῆ τοῦ πατρὸς του τὴν ἐσχάτην αὐτὴν θέλησιν, ἣν ἄλλως τε καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς συνιστᾷ. » Καὶ φέρων εἰς τὰ μεμαραμένα ἤδη χεῖλη του, μὴ δυνάμενα πλέον νὰ προφέρωσιν εἰμὴ συγκεχυμένας τινὰς προσευχὰς, τὸν τύπον τοῦ Σταυροῦ, τοῦ κοσμοῦντος τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους του, ὕψωσε τὸ ὕστατον τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὸν οὐρανόν, καὶ ἀπέδωκε τὸν τελευταῖόν του στεναγμόν. »

Μοὶ εἶνε ἀδύνατον, προσέθεσεν ὁ Κόμης Ἐρρίκος νὰ σᾶς παραστήσω τὴν κατάστασιν, εἰς ἣν μ' ἐφῆρεν ἡ διήγησις αὐτῆ τοῦ Λουϊτόπολδου. Στριζόμενος εἰς δένδρου κορμὸν, καὶ κρουνὸς δακρῶν χύων, ἐβθίσθη εἰς βαθεῖαν μελαγχολίαν, ἀρ' ἦς ὅμως ἐζήλθον μετ' ὀλίγον ὑπὸ τριμερᾶς λάμψεως, ἐκτεινομένης ἐφ' ὅλης τῆς περιχώρου. Ἀπεσταλμένοι τοῦ ἐχθροῦ μας, ὠρλούμενοι ἀπὸ τὸ σκότος, κατώρθησαν νὰ εἰέλθωσιν εἰς τὸν πύργον, καὶ νὰ ἐμπρήσωσιν αὐτόν. Ὅλαι αἱ ἠνωμένα προσπάθειά μας δὲν ἠδύναντο ν' ἀνακαίτησωσι τὰς προόδους τῶν φλογῶν, καὶ μετὰ τινὰς ὥρας ὁ πύργος δὲν ἦτο, εἰμὴ σωρεῖα τέφρας καὶ εἰρειῶν.

Ἐβλεπον μετὰ θλιβερόν ὄμμα τὸ σκυθρωπὸν τοῦτο θέαμα· ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἔχασα καὶ τὸν πατέρα καὶ τὰ ἀγαθὰ μου· ὅλαι μοι αἱ ἐλπίδες κατεστράφησαν, καὶ δὲν μοι ἐμεινεν οὐδὲ καὶ, ἐν ξίφος διὰ νὰ ἐπανορθώσω τὴν τύχην μου. Τότε ἀνεκάλου τοὺς ἐσχάτους λόγους τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἐπεκαλούμην τὴν θείαν ἀγαθότητα, ἵνα μοι δώσῃ δύναμιν ν' ἀνθέξω εἰς τὴν τοσοῦτον πανσθενῆ φωνὴν τῆς ἐκδικήσεως.

Τὴν ἐπαύριον ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, ἐπεσκέφθη πάλιν τὸ πεδῖον τῆς μάχης, καὶ ἀνεγνώρισαν μετὰ τῶν πτωμάτων τὸν γέροντα δ' Εὐλανδόρριον. Τὰ ὄχρᾶ χεί-

(α) Οἱ αἱ ἱππότης ἐχειροτονεῖτο, εἰς τῶν ἀρχαίων, θεωρούμενος ὡς παρὰ νύμφος, τὸν ἐκτόπα τρεῖς πλαγίως μετὰ τὸ ξίφος ἐπὶ τῆς ὀμοπλάτης, καὶ τότε ὁ μὲν χειροτονούμενος ἠπάτατο τὸν ὄμιον τοῦ χειροτονούντος, ὁ δὲ χειροτονῶν ἠπάτατο τὸν χειροτονούμενον ἐπὶ τοῦ μετώπου.

λη του ἐράνο· το ἀλόμη συστελλόμενα ὑπὸ τοῦ συν ἤθους οὐτῶ σκωπτικοῦ μειδιάματος, καὶ ἐξηπλωμένος ἐπὶ τοῦ πτώματος τοῦ ἵππου του, ἐκράτει εἰς τὴν παγωμένην ἤδη χεῖρά του τὸ ξίφος του δὲ λὸν αἰμοσταγές. "Ἠλπίζον, ἀλλ' εἰς μάτην, νὰ εὕρω τὸν πατέρα μου, καὶ ἐυλογοῖσθην ὅτι ἴσως τὸν εἶχον ἀραιρέσει οἱ ἐχθροὶ μας ἵνα ἐξασκήσωτιν ἐπὶ τοῦ σφύχου λειψάνου του μιτητὴν ἐκδικησιν. Ἄφου δ' ἐπὶ πολὺ τὸν ἐζήτησα, ὁ Λουῖτπόλδος οἰκτείρας τὴν θλίψιν μου, μ' ἔσυρεν ἄκοντα μακρὰν τῆς σκηπῆς ταύτης τῆς σφαγῆς, καὶ τὴν ἐπαύριον ἐγκατέλειψα τὴν χώραν ταύτην, ὅπου τὰ πάντα μοὶ ἀνεχάλουν τὰς δυστυχίας μου.

Ἐπανελθὼν δ' εἰς Μοιχρανρέλσιον, ἐζήτησα ἐπὶ πολὺ ἐν μοναξίᾳ. Τὸ ξίφος δ' μοὶ εἶχε δώσει ὁ Λουῖτπόλδος, ἔμενε κρεμάμενον εἰς τὸν τοῖχον, ἡ δὲ λόγχη καὶ τὸ δόρυ μου ἐκωρίων παρερριμένα εἰς γωνίαν τινα. Ἀναίσθητος εἰς πᾶσαι ἡδονὴν, ἠὲ χαριστούμενη μόνον παρὰ τοὺς πόδας τῆς Ἁγίας τραπέζης, ὅπου ἡ ὑιάμην ν' ἀφοσιώσω εἰς τὸν Θεὸν τὴν πλήρη περὶ καρδίαν μου.

Ἐντούτοις ἐπέβην τινα, ὁ Λουῖτπόλδος ἦλθε πρὸς με, καὶ λαβὼν φιλικῶς τὴν χεῖρά μου, μοὶ εἶπεν, Εἶνε καιρὸς, νέε φίλε μου, νὰ περιστείλῃς τὴν λύπην ταύτην, ἥτις σὲ καταφθείρει ὀνημέραι. Σὲ ἀνεθρεψα ὡς τέκνον μου ἄκουσον τὰς συμβουλίας μου, ὡς ἤθελες ἀκούσει τὰς τοῦ πατρὸς σου, οὐ θέλω κατέξει τὸν τόπον. Ὁ Θεὸς δὲν θέλει νὰ λησμονήσῃς τὴν καταγωγὴν σου, καὶ διὰ δοκιμασίαν ἐπίσης σκληρὰν, ὡς ἐκείνην, ὅρτι σοὶ ἔστειλε, σὲ ἐπαναφέρει εἰς τὰ ἱποποτικά δικαία σου. Θέλει ὥστε νὰ βοηθήσῃς σὺ σε αὐτὸν, καὶ ποιῶν ἐκ μέρους σου ὅ,τι ἀπαιτεῖ ἡ τιμὴ τῆς οἰκογενείας σου, νὰ ἐλπίζῃς τὸ πᾶν ἐκ τῆς θείας προνοίας του. Εἶσαι ἱππότης, ἀλλὰ πύργον δὲν ἔχεις. Σοὶ δίδω πύργον ἐγὼ ἵνα δυναθῆς ν' ἀνυψώσῃς τὸ ὄνομα τῶν προγόνων σου, καὶ ἵνα οἱ ὑποτελεῖς σου ἀναγνωρίσωσι πάλιν εἰς σὲ τὴν καταγωγὴν τῶν εὐγενῶν Κομητῶν τοῦ Φαλκιμβέργου, καὶ εὐλογήσωσι τὸ ὄνομά σου, ὡς οἱ ὑποτελεῖς τοῦ πατρὸς σου ἠλόγουσιν ἐκείνου τὸ ὄνομα.

Ἠὲ χαρίστητα τότε τὸν εὐεργέτην μου χύνων δάκρυα εὐγνωμοσύνης, καὶ μετὰ τινων ἐδόμοδων προπαρασκευῆν, ἀεχώρησα διὰ τὸ νέον κτήμα μου, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Λουῖτπόλδος ἠθέλησεν ὁ ἴδιος νὰ με συνοδεύσῃ. Ἐντούτοις δὲ διὰ νὰ ἀποφύγω τὰς ἐπηρεάς ἐκ χροῦ, ὃν δικαίως ἐφοβούμην, ἠλλαξα τὸ ὄνομά μου εἰς τὸ τοῦ Βυλδοβέργου, καὶ τότε ἐνεθυμήθη τὴν ἀξίεραστον νέον, ἥτις ἰδίαις γερσί μ' ἐστεφάνωσεν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἱππηλασίας. Ἦλλον λοιπὸν νὰ ζητήσω τὴν χεῖρά σου, ἀκριθὴ μου Θεοδώρα, καὶ μόνος ὁ Θεὸς γινώσκει ποσάκις τὸν ἠὲ χαρίστητα, διότι μοὶ ἀπέστειλε σύζυγον τοιαύτην ὁποῖαν ἐπιθύμουν.

Ἦμην εὐδαίμων, καὶ μάλιστα ἀφου ὁ Θεὸς εὐδόκησε νὰ μοὶ δώσῃ υἱόν, ὅταν, ἠναγκασμένος νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Βοημίαν διὰ ν' ἀποφύγῃ τὸ μῖσος τῶν ὑποτελῶν του, καὶ ἴσως διότι ἐγνώριζεν ἤδη τὸ νέον μου ἐνδιαίτημα, ὁ νέος ἱππότης Βύλανδρφοις ἦλθε νὰ ἐγκαταστηθῇ ἐνταῦθα ὑπὸ τὸ ὄνομα

Διετρίχου Φελασχεῖμου. Ἐκ τοῦ καρποῦ τῶν ἀπαγῶν του ἠγόρασε πολλὰς γαίας εἰς τὰ περιχωρα, καὶ ἀφ' ἧς ἡμέρας εἶναι ἐκεῖ, δὲν ἔπαυσε νὰ μοὶ ἀνακαλῆ διὰ τῶν κακούργων ἐνοχλήσεών του, τὰς ἀπειλάς ὄσας μοὶ ἀπῆτεινε μετὰ τὴν εἰς τὸν ἀγῶνα ἦταν του. Ἀλλὰ πιστὸς εἰς τὴν τελευταίαν θέλησιν τοῦ πατρὸς μου, δὲν ἔλαβα κατ' αὐτοῦ τὰ ὄπλα, εἰμὴ δ' ἀνὰ ὑπερασπίσω ἑμαυτὸν, καὶ ἀρίνω εἰς τὴν θεῖαν Πρόνοιαν ἡ νὰ τὸν τιμωρήτῃ ἡ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς αὐτὸν ἀγαθουργὰ αἰσθήματα. Ἄς ἐλπίζωμεν εἰς αὐτὴν, διότι ἐπαγρυπνεῖ ἐφ' ἡμῶν, ἀκόμη καὶ ὅτε φαίνεται ὅτι μᾶς ἐγκαταλείπει.»

ΚΕΦ. Γ'.

Ἄπρὸς λεπτός καταστροφή.

Ὅταν ὁ Κόμης ἐτελείωσε, τὸ πῦρ τῆς ἐστίας εἶχε σχεδὸν σβεσθῆ, καὶ ὁ μικρὸς Ὄθων, νικηθεὶς τελευταῖον, μ' ὄσας τὰς προσπαθείας του, ἀπὸ τὸν ὕπνον, ἐκοιμήτο ἠτύχως ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς μητρὸς του. Μόλις δ' ἡ Θεοδώρα ἐξύπνησεν αὐτὸν, ἵνα κάμῃ τὴν προσευχὴν του, καὶ ὁ μικρὸς ἦχος τοῦ κυνηγετικοῦ κέρατος τοῦ σκοποῦ νέου ἀνήγγειλε κινδύνους.

Ἡ Θεοδώρα καὶ ὁ Ὄθων ἔτρεμον καθ' ὅλα τῶν τὰ μέλη, ὅταν στρατιώτης εἰσῆλθε καὶ εἶπεν εἰς τὸν κύριόν του, ὅτι οἱ ἐχθροὶ, αἰρηνηδίως ἐπελθόντες, ἔθεσαν τὸ πῦρ εἰς τὴν ὀπισθεν θύραν, καὶ ὅτι τὰ φρέσκαλα ἐφθνον ἤδη ἕως εἰς τὰς ἔσω αὐλάς.— Ἀγαπητὴ μου Θεοδώρα, εἶπεν ὁ Ἠρόδικος ἐναγκαλιζόμενος τὴν σύζυγόν του, ὁ Θεὸς μᾶς δοκιμάζει ἄς ταπεινωθῶμεν ὑπὸ τὴν χεῖρά του, καὶ ἄς ἐγκαταλειφθῶμεν εἰς τὰ σχέδιά του· σὲ ἀρίνω ἵνα ἐκπληρώσω τὸ καθήκόν μου. Ἐὰν ὁ Θεὸς θέλῃ νὰ πέσωμεν, σὺ σώθητι μὲ τὸ τέκνον σου διὰ μέσου τῶν ὑπογείων, τὰ ὁποῖα γινώριζεις ὑγίαινε! καὶ ὁ Θεὸς ἄς σὲ προφυλάξῃ.»

Λέγων δὲ τούτους τοὺς λόγους, ἀπεσπᾶσθη τῶν βραχιόνων τῆς συζύγου του καὶ ἐρρίφθη ἔξω τοῦ οἰκήματος. Ἡ δὲ Θεοδώρα, γονυπετῆς καὶ μ' ἐκτενεῖς τὰς χεῖρας, ἐπεκαλεῖτο μετὰ ζέσεως τὴν θεῖαν βοήθειαν, καὶ ὁ Ὄθων κείμενος πλησίον τῆς, ἔκλαιε καὶ ἐφώλαξεν.

Ὁ Κόμης ἐν τούτοις συνήθροισε τοὺς ἀνθρώπους του, καὶ ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν Ἐδελβέρτον, ὅστις ἀπὸ μέρους του συνήθροισε καὶ αὐτὸς τοὺς ἐδικούς του, ἐξῆλθε πρὸς τὰς φλόγας, καὶ ἐρρίφθη ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐχθρῶν· ἀλλ' ἡ ζέσις του τὸν παρέσυρε λίαν μακρὰν, καὶ χωρισθεὶς τοῦ στρατεύματός του, εἶδε πάραυτα ἑαυτὸν περικυκλωμένον ἀπὸ δορυφόρους τοῦ Διετρίχου, ὅστινας, μ' ὄσας τὰς προσπαθείας του, τὸν κατέλαβον καὶ τὸν ἔσυρον μεθ' ἑαυτῶν.

Ὅταν παρουσιάσθη εἰς τὸν Διετρίχον — Ἀξιόλογα! κύριε Κόμη, τῆ εἶπεν οὗτος μετὰ σατανικοῦ μειδιάματος, κατώρθωσα τέλος πάντων νὰ σᾶς ἐνθυμίσω ὅτι δὲν εἶναι μάταιον νὰ συμπλακῆ τις μ' ἐμέ; Ἄς

ὐπάγωμεν ἤδη μαζῆ, διότι μοι ἀνήκετε δικαιοτάτα, καὶ ἐλπίζω ὅτι διὰ τῆς εἰρηκτῆς καὶ τοῦ σκότους θάλατρουθητε ἀπὸ τὴν ὄρεξιν ἢ ἀποκτήσετε ἀλύσεις χρυσᾶς καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἱππηλασιῶν.»

Ὁ δ' Ἐρρίκος δὲν ἀπεκρίνετο ποσῶς· οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἦσαν ἐστραμμένοι πρὸς τὸ παράθυρον τοῦ οἰκήματος, ἐν ᾧ ἄρπην ὅ,τι εἶχε προσφιλέστερον καὶ προσήγετο.

Ὁ Ἐδελβέρτος ἔπεσεν ὑπὸ τὰς πληγὰς ἐκείνων οὐ· ἔτρεψε τὴν προτεραίαν εἰς φυγὴν· οἱ δὲ ἄνθρωποι τοῦ θλέποντες αὐτὸν ἐξηπλωμένοι ἄπνουν, ἀπεδειλίαν, ὡς καὶ οἱ τοῦ κόμητος, ὅτε τὸν εἶδαν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν, καὶ πάντες εἰσηλθόν ὀρητικῶς ἐν τῷ Πύργῳ διὰ τὸν ὑπερασπισθῶσιν ἔτι, ὅσον ἠδύνατο. Ἀλλ' ἦτον ἤδη ποιὸν ἀργά· ὁ Διέτριχος εἰσηλθεῖ, ἐν αὐτῷ καὶ αὐτὸς μὲ τούτους ἀκολούθους του, καὶ ἀφοῦ προσδιώρισε τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ μέρος τῶν λαφύρων ἐγκατέλειπε τὸ ἐπίλοιπον εἰς τοὺς μαύρους τοῦ ἱππότας, οἵτινες ἤρχισαν τὴν λαφυραγωγίαν.

Ἐν τούτοις ὁ Κόμης, φυλαττόμενος ὑπὸ τεσσάρων ἀσπίδοφόρων, καὶ καθήμενος ἐπὶ βράχου, ἤκουεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς σκληροτέρας ἀδημονίας, τὰς χαρμυσίνους φωνὰς τῶν νικητῶν, καὶ τοὺς γογγυτοὺς τῶν θνησκόντων, οὐ· ἄνεμος ψυχρὸς ἔφερε μέχρι αὐτοῦ. Δάκρυα πεπυρωμένα ἔπιπτον ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ του ἐπὶ τοῦ καλύπτοντος τὸν βράχον βροῦ, καὶ τὰ τρέμοντα χεῖλη του δὲν ἤρριζον εἰμὴ λόγους συγγνώμης, ἐν ᾧ οἱ φύλακες του τῷ ἐπέφερον ὕδρεις καὶ ἀγροικοτάτους χλευασμούς. Ἡ ἀπώλεια ὄλων τοῦ τῶν ἀγαθῶν καὶ αὐτῆς τῆς ἐλευθερίας του δὲν ἦτο τίποτε συγκρινομένη πρὸς τὸν θάνατον τσοῦτων πιστῶν ὑπηρετῶν, οἵτινες ἐξετέθησαν πρὸς ὑπεράσπισίν του, καὶ πρὸς τὴν σκληρὰν ἀβεβαιοτητα, εἰς ἣν εὐρίσκειτο φυλασσόμενος μακρὰν τῆς συζύγου καὶ τοῦ τέκνου του. Τόσαι θλίψεις ἠνωμένοι τὸν ἔρριπον εἰς εἶδος ληθάργου, ἀρ' οὐ ἐξήλθεν εἰς τὴν ἀφιξίν μόνον τοῦ Διέτριχου.

— Λοιπὸν, ἱππότα, τῷ εἶπεν ὁ τελευταῖος, κτυπῶν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ὤμου, τὸ πᾶν ἐτελείωσε, καὶ ἄς ἀναχωρήσωμεν πάραυτα. Δύνασαι νὰ ἀποχαιρετήσης ἤδη τὸν Πύργον σου, καὶ τὰς ματαίας τοῦ κόσμου ἠδονὰς ἵνα ἐνασχοληθῆς μόνον εἰς τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν σου. Ἡ μετάνοιά σου εἶνε ὀλίγον βεβιασμένη, εἶνε ἀληθὲς, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ θὰ τὴν συνηθίσης, καὶ μίαν ἡμέραν θὰ μ' εὐχαριστήσης, διότι σοὶ προσητοίμασα οὕτω τὴν εἴσοδον τῶν οὐρανῶν, ἐν ᾧ ἠδυνάμην νὰ μεταχειρισθῶ ἄλλως τὴν νίκην μου.»

Ὁ Ἐρρίκος ἐφαίνετο ὡς νὰ μὴν ἤκουε τοὺς σαρκασμοὺς τούτους· τὸσον ἦτο ἔμπροντις ὑπὲρ τῆς οἰκογενείας του, περὶ ἧς δὲν ἠδύνατο οὐδ' ἐτόλμα νὰ ἐρωτήσῃ. Εἶτα τὸν ἔθεσαν ἐπὶ ὀχήματος ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀργυρῶν σκευῶν του καὶ τῶν ἐπίπλων τῆς συζύγου του, ἅτινα ὁ Διέτριχος ἔλαβεν εἰς τὴν μερίδα του ὡς λάφυρα. καὶ, προηγούμενου τοῦ ἐχθροῦ του, ὅστις ἐβάδιζεν ὑπερηφάνως ἐπὶ κεφαλῆς τῆς συοδίας, ἐμακρύνθη μετ' οὐ πολὺ ἀπὸ τὴν θέαν τοῦ Βαλδοβέργου καὶ τῶν περιχώρων του, ἅμα ἤρχισαν νὰ φωτίζωσι τὴν γῆν αἱ πρῶται ἀκτίνες τοῦ ἡλίου. Ἀλλὰ τὰ σκότῃ της νυκτός,

δένειχον ἔτι ἐντελῶς διασκεδασθῆ, ὅταν φλόξ πένθιμος ὑψουμένη ὑπεράνω τοῦ δάτους ἔσυρε τὴν προσοχὴν τοῦ τε αἰχμαλώτου καὶ τῶν φυλάκων του. Ἦτον δ' αὐτῆκετο Πύργου, ὃν ὁ Διέτριχος διέταξε νὰ πυρπολήσῃ· σιν ἵνα μὴ μείνῃ οὐδὲν ἔχνος τοῦ ὀνόματος ἐκείνου εἰς ὃν ἀνήκε. Δάκρυα διέφυγον τοῦς ὀφθαλμοὺς τοῦ Ἐρρίκου, καὶ ἵνα κρύψῃ αὐτὴ ἀπὸ τούτου ἐχθροῦ του ἐκάλυψε τὸ πρόσωπόν του μὲ τὸν μανδύαν του.

— Δίκαιε Θεέ, εἶπεν, εὐσπλαγγνε Θεέ, εἶμαι μάρτυς τῶν ἀληθῶν, ὡς εἶνε λεία ἡ ψυχὴ μου μὴ συγχωρῆς νὰ γογγίζω ἐναντίον τῶν ἀπορρήτων τῆς προνοίας σου, καὶ δός μοι τὴν δύναμιν νὰ δέλωμαι μεθ' ὑποκλίσεως τὰς πληγὰς δι' ὧν ἡ χεὶρ σου μὲ τιμωρεῖ. Παραδίδω εἰς τὰς πατρικὰς σου φροντίδας τὴν πτωχὴν μου σύζυγον καὶ τὸ δυστυχεὲς τέκνον μου, ἔσο τὸ ἐρεῖσμά των, ὁ παραμυθητῆς των καὶ ὁ πατὴρ των.»

Ὁ Θεὸς εἰσήκουσε τὴν εὐχὴν τοῦ Ἐρρίκου, ἠθάνθη ἑαυτὸν ἀνακουφισθέντα καὶ ἐνισχυθέντα, καὶ ὀπισθεῖς μὲ καθολικὴν εἰς τὴν θεῖαν θέλησιν ὑπόκλισιν ἀπεφάσισε νὰ ὑποφέρῃ καρτερικῶς, ἕως οὗ ἡ θεία πρόνοια εὐδοκῆσῃ νὰ τὸν ἀποδώτῃ εἰς τὴν οἰκογενεῖάν του. Τέλος ἡ συνδιά ἐξήλθε τοῦ δάτους, καὶ οὐρανὸς καθαρός καὶ γλυκὺς ἤγγειλεν ἡμέραν τότεν καλὴν, ὅσον ἡ προτεραία νύξ ἦτο σκοτεινὴ καὶ ψυχρά.

Ὅλα τὰ περίξ τοῦ Βαλδοβέργου ἦσαν ἔρημα, καὶ ὅταν ὁ ἥλιος ἐφάνη ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος δὲν ἐφώτισεν εἰμὴ ἐρείπια, ἀντὶ τῶν ὑπερηφάνων πύργων, οἵτινες ἐκόσμουσαν τὰ περίχωρα. Ἐντὸς δὲ τοῦ παρεκκλησίου, ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης ἐγονυπέτει γυνή. Ἡ γυνὴ αὕτη ἦτον ἡ Θεοδώρα.

Τὴν παρελθοῦσαν νύκτα, ὅταν τὴν ἀφῆκεν ὁ σύζυγός της, ἔμεινε κατ' ἀρχὰς ἀκίνητος, βεβυσισμένη εἰς σκληροτάτην ἀδημονίαν, καὶ τείνουσα οὐς προσεκτικὸν εἰς ὅλας τὰς κραυγὰς τῶν μαχομένων. Αἰφνης ἤκουσε τὸν κρότον βημάτων ἱππότου εἰς τὸν πρόδομον, καὶ δὲν ἀνεγνώρισε τὸ βῆμα τοῦ συζύγου της. Σφίγγει τότε τρέμουσα τὸν υἶόν της ἐπὶ τῆς καρδίας της, καὶ παραδοθεῖσα εἰς τὴν θεῖαν Πρόνοιαν, περιμένει μεθ' ὑποκλίσεως τὸ τέλος τοῦ αἵματηροῦ δράματος, ἐν ᾧ θὰ διέπρεπεν ἴσως καὶ αὐτὸς ὡς θῦμα.

Ἐν τούτοις ἐνθυμεῖται τὰς μυστικὰς διόδους, περὶ ὧν ὁ Κόμης τῇ ὠμίλησεν, ἀνίσταται ὀρητικῶς καὶ, συναθροίσασα ὅ,τι ἐκ τῶν φορεμάτων της ἠδυνήθη νὰ εὐρη, φεύγει μετὰ τῆς κιθάρας της.

Καταβᾶτα δὲ διὰ κλίμακος κρυφίας εἰς ὑπόγειαν γνωστὰ μόνον εἰς αὐτὴν καὶ τὸν σύζυγόν της, ἣν ἦδη ἔκτος κινδύνου, ὅταν οἱ μᾶυροι ἱππῶται εἰσεγώρησαν εἰς τὸ οἰκημᾶ της μᾶλλον ἵνα λαφυραγωγῆστωσι τοὺς θησαυροὺς της, ἣ ἵνα γείνωσι κύριοι γυναικὸς ἀχρηστῆ.

Ἀφοῦ δὲ μετὰ δυσκολίας εὔρε τὴν ἐξοδὸν τῶν θόλων ἐκείνων, οὐδαμῶθεν φωτίζομένων, ἡ Θεοδώρα ἀνέπνευτεν ἀνετώτερον ὅταν ἐξεληθοῦσα προσεκτικῶς τῶν βᾶτων, οἵτινες ἐκάλυπτον τὸ στόμιον τοῦ βράχου, καὶ τῆς ἐν αὐτῷ ὑπογείου δόδου, ἠθάνθη τὴν πρῶτην τοῦ ἐλευθέρου ἀέρος πνοήν. Τὸ

πάν ἦτον ἔρημον περίξ αὐτῆς, καὶ ἡ σιωπὴ τῆς νυκτὸς δὲν ἐταράσσεται, εἰμὴ ἀπὸ τὰς μακρυνὰς τῶν μαχομένων κραυγῶν. Περιετύλιξε τὸν υἱὸν τῆς μετὰ τὸν μανδύχην, τὸν ὁποῖον ἐβρίψεν ἐπὶ τοῦ ὤμου τῆς ἀνχωροῦσα, καὶ κατέβη τὸν λόφον διὰ τοῦ δρόμου, διήκουλούθησε τὴν προτεραιάν. Καὶ ἄκουσα δὲ ἦν λάφυρον σκληροτάτων ἀθημονιῶν, ἀμφιβλoutα ἐάν ποτε θὰ τῇ συγχωρηθῇ νὰ ἐπανεύρῃ, ἐκείνον δι' ἡγάπα.

Ὅταν ἐφθασεν εἰς τοὺς πρόπεδισ τῶν λόφου ἐστάματῆσε καὶ ὕψωτε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν πύργον. Χείμαρρος καπνοῦ ὑψοῦτο ἤδη ἐπὶ τῆς στεγῆς, καὶ μετ' ὀλίγον δι' ὄλων τῶν θυρίδων ἐξήρχοντο δὶναὶ φλογῶν. Αἰτημονήτατα τὸν κίνδυνον, ὅστις ἀκόμη τὴν ἠπείλει, ἔμεινεν ἀκίνητος καὶ ψυχρὰ ὡς μακρῶν ἀνδρῶν ἐνώπιον τοῦ φοβεροῦ τούτου θεάματος, καὶ σχεδὸν παράφρων, ἐκώφευεν εἰς τοὺς κλαυθμοὺς τοῦ παιδὸς τῆς.

Ἡ θεὰ τοῦ παρεκκλητίου τῆς Παναγίας, ἐν ᾧ τὴν εἶδομεν τὴν προτεραιάν, καὶ οὐτινος οἱ τοῖχοι ἐρωτίζοντο ὑπὸ τῆς ἀτανανκλάσεως τῆς τυρκαϊᾶς, ἀνεκάλεσε τέλος τὴν Θεοδώραν εἰς ἐαυτήν. Ἐτάχυνε τότε νὰ καταφύγῃ εἰς τὸν ταπεινὸν ἐκεῖνον ναὸν καὶ κύψατα μετὰ τοῦ Ὁθωνος ἐνώπιον τῆς εἰκότος τοῦ Χριστοῦ, μετὰ τινὰς στιγμὰς βαθείας σκέψεως, «Κύριε, εἶπε με φωνὴν μαρτυροῦσαν ὅλην τῆς ψυχῆς τῆς τὴν ὑπόκλισιν, σὺ μοὶ τὰ ἐδωκας, σὺ μοὶ τὰ ἀφῆρες, εὐλογημένον ἔτω τὸ ὄνομα σου! Χθὲς ἀκόμη ἤμην σύζυγος εὐδαίμων, σήμερον δ' ἴσως εἰμαι δυστυχῆς χῆρα. Ἴδὲ τὴν δυστυχίαν τῆς δούλης σου, καὶ βοήθητόν με ἐγκαταλείπω εἰς τὴν Πρόνοιάν σου ὅτι μοὶ μένει εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον τίθεμαι ὑπὸ τὴν πατρικὴν σου προστασίαν καὶ σοὶ ἐμπιστεύομαι ὁλοκληρῶς τὴν τύχην τοῦ τέκνου μου. Ἴσως δὲν ἔχει πλέον πατέρα, ἔσο σὺ πατὴρ του· ἔχομεν πλήρη ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν ἀγοθότητά σου, γεννηθήτω λοιπὸν τὸ θέλημά σου! Καὶ σὺ, μητέρα τῶν θλίψεων, ἰδὲ τὰς τάλαιπωρίας σουζύγου καὶ μητρὸς ἀτυχῶς, πρέσβευσον ὑπὲρ ἡμῶν, δέχθητι ἡμᾶς ὑπὸ τὴν σκέπην σου, καὶ μὴ συγχωρῆς νὰ βρατανίζηται ἡ ἀθωότης ἀπὸ ἀνθρώπους ὑπερόπτας, καταδιώκοντας αὐτήν.»

Χείμαρρος δακρῶν ἐμετρίασε τὴν ὀδύνην ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ὁποίας ἐπιέζετο ἡ κόμησσα, ἥτις ἐξηκολούθησε νὰ θρηγῇ καὶ νὰ δέηται ἄχρι τῆς αὐγῆς, ἐν ᾧ τὸ τέκνον τῆς ἐκοιμᾶτο εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς. Ὅταν δὲ τοῦτο ἐξύπνησεν ἐφάνη λίαν ἐκπεπληγμένον βλέπον ἑαυτὸ εἰς τόπον ξένον.—Ποῦ εἰμεθα; εἶπεν εἰς τὴν μητέρα του, καὶ δάκρυα ἐπλήρουν τοὺς ὀφθαλμοὺς του.

— Εἰμεθα ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Ὑψίστου, ἀπεκρίθη ἡ Θεοδώρα, καὶ μὴ κλαίης πλέον· ἐλθέ, ἃ προσευχηθῶμεν ἁμῶν πρὶν ἀναχωρήσωμεν. »

Ἦτε μήτηρ καὶ τὸ τέκνον μετὰ σύντομον προσευχῆν, ἠγέρθησαν καὶ ἠτοιμάσθησαν ν' ἀναχωρήσωσιν· ἡ Θεοδώρα ἔσχιτε τὸν μανδύχην τῆς εἰς δύο, ἔδωκε τὸ ἥμισυ εἰς τὸν Ὁθωνα ἵνα προφυλαχθῇ ἀπὸ τὸν ἤδη ψυχρὸν τοῦ φθινοπώρου ἀνεμον, καὶ ἐκράτησε τὸ ἄλλο δι' ἑαυτήν. Ἀφοῦ δὲ διώρθωσε τὴν κόμην τῆς καὶ προτήλωσεν εἰς τὸν βραχίονά τῆς τὴν

κισάραν, δι' ἧς ἐσκέπετο νὰ κερδίξῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν αὐτῆς καὶ τοῦ τέκνου τῆς, ἐξῆλθε καὶ ἤρχισε μετὰ γενναιότητος τὴν μακρὰν ὁδοπορίαν, ἧς ἠγνοεῖ τὸ τέρμα. Πρὶν δὲ εἰσελθῆ εἰς τὸ δάτος ἐστρεψεν ἀκόμη μίαν φοράν τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὰ εἰρήνια τοῦ Βαλδοβέργου, καὶ, ἀπιερώτατα ἐκυτῆν ἐκ νέου εἰς τὸν Θεόν, εἰσεχώρησεν εἰς τὰ σκότη τοῦ δάτους.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΚΑΡΟΛΟΣ Α'.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ.

(Συνέχεια. Ἴδε σφ. λ. 45.)

Ἡ ὑπέρογκος, ἡ αἰρνίδιος, ἡ ἐμπαθὴς ἐξουσία τὴν ὁποίαν ἐσφετερίζετο ἡ βουλή, κατέπληξε μὲν τὴν κυβέρνησιν, πολλὴν δὲ κίνησιν παρήγαγεν εἰς τὸ ἔθνος. Ὁ Στραφφόρδιος εἶχε προῖδει τὴν ἐκρηξιν ταύτην καὶ εἶχε θερμῶς παρακαλέσει τὸν βασιλέα νὰ τὸν ἐπιτρέψῃ νὰ μὴ παρασταθῇ εἰς τὸ παραμέντον. «Ἐκεῖ δὲν δύναμαι, τὸν ἔγραφε, νὰ χρησιμεύσω κατ' οὐδὲν εἰς τὴν Υ. Μ. Θέλω μόνον αὐξήσει τοὺς κινδύνους αὐτῆς καὶ παραδώσει ἐμὲ αὐτὸν εἰς τοὺς ἐχθροὺς μου. Ἐπιρέψατέ με λοιπὸν νὰ μείνω μακρὰν, εἰς τὴν Ἰρλανδίαν, εἰς τὸν στρατὸν, ὅπου θέλετε, ὅπου δύναμαι ἀκόμη νὰ φανῶ ὑμῖν χρήσιμος καὶ ν' ἀποφύγω τὴν ἐπικειμένην ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου καταστροφήν.» — «Ἐχω ἀνάγκην, τὸν ἀπήντησεν ὁ βασιλεὺς, τῶν συμβουλῶν σου ἐδῶ, καὶ ἐνόσω εἰμαι βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, μὴ φοβίσαι τίποτε· μήτε τριῖα τῆς κεφαλῆς σου δὲν θέλουν ἐγγίσει.» — Ὁ Στραφφόρδιος ἐδίσταζεν ἀκόμη, ἐπειδὴ δὲ προσεκληθῆ καὶ δεύτερον, ἀψηφῶν ἤδη τὸν ἀναπόδραστον κίνδυνον, ἀνιχώρησεν, ἀποφασίσας νὰ κατηγορήσῃ πρῶτος αὐτὸς, ἐνώπιον τῆς ἀνω βουλῆς, ἐπὶ ἀποδείξει τὰς ὁποίας προσφάτως συνέλεξε, τοὺς ἀρχηγούς τῆς βουλῆς, ὡς προκαλέσαντας καὶ ὑποστηρίξαντας τὴν ἐξουσίαν τῶν Σκώτων. Ἄλλ' ὁ Πύμ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ, μαθόντες τὰ κατ' αὐτῶν μελετώμενα, προσέλαβον τὸν ἀντίπαλον ἐκεῖνον. Ὁ Στραφφόρδιος ἐφθασεν εἰς Λονδίνον τῇ 9 Νοεμβρίου· τῇ 10 ἠναγκάσθη νὰ μείνῃ κληνῆρης ὑπὸ τοῦ κόπου καὶ τοῦ πυρετοῦ· τῇ δ' 11, ἡ βουλή, κλείσασα τὰς θύρας αὐτῆς, τὸν κατηγορήσεν αἰρνης, κατὰ πρότασιν τοῦ Πύμ, ἐπὶ ἐσχάτη προδοσίᾳ. Μόνος ὁ Λόρδος Φαλκλάνδιος, ἃν καὶ ἐχθρὸς τοῦ Στραφφόρδιου, εἶπεν, ὅτι ἐνόμιζεν ἀναγκαίαν ἀναβολὴν τινά, καὶ τινά πλειοτέραν ἐξέτασιν, χάριν τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς αξιοπρεπειᾶς τῆς βουλῆς. «Ἡ ἐλαχίστη ἀναβολή, ἀπήντησεν ὁ Πύμ, εἰμὲν πορεῖ ν' ἀνατρέψῃ τὰ πάντα. Ἐάν δὲ κόμης ἀπαθὲς μόνον συνομιλήσῃ μετὰ τοῦ βασιλέως, τὸ παραμέντον διαλύεται· καὶ ἔπειτα ἡ βουλή δὲν δικάζει,

«ἀλλὰ κατηγορεῖ μόνον». Ἐξήλθε δὲ ἀμέσως, παρακολουθούμενος ὑπὸ ἐπιτροπῆς, διὰ νὰ φέρῃ τὴν κατηγορίαν εἰς τὴν βουλὴν τῶν Λόρδων.—Ὁ Στραφφορδίου ἦτο τὴν στιγμήν ἐκείνην παρὰ τῷ βασιλεῖ ἄμα μαθὼν τὰ γινόμενα, ἔδραμεν ἐν τάχει εἰς τὴν ἀνω βουλὴν, ὅπου ὁ Πύμ εἶχε προηγηθῆ αὐτοῦ. Εὐρῶν δὲ τὴν θύραν κεκλεισμένην, κρούει βιαίως, ἐπιπλήττει αὐτηρῶς τὸν κλήτορα, ὅστις ἐδίσταζε νὰ τὸν ἀνοίξῃ, καὶ ἤδη διήρχετο τὴν αἴθουσαν διὰ νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν του, ὅτε πολλαὶ φωναὶ τὸν ἔκραξεν ν' ἀποχωρήσῃ. Ὁ κόμης ἐστάθη, ἐκύτταξε περὶ ἑαυτὸν, καὶ, μετὰ δισταγμῶν θραυλῶν, ὑπήκουσε. Μετακληθεὶς δὲ μετὰ μίαν ὥραν, διετάχθη νὰ γονυκλινηθῇ ἐνώπιον τῆς βουλῆς, καὶ ἐκεῖ ἔμαθεν, ὅτι οἱ Λόρδοι ἀπεδέχθησαν τὴν κατηγορίαν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους καὶ ἀπεφάσισαν νὰ φυλακισθῇ εἰς τὸν λεγόμενον Πύργον. Τότε ἠθέλησε νὰ δμιλήτῃ, ἀλλ' ἡ βουλὴ τῶν Λόρδων ἀπεποιήθη νὰ τὸν ἀκούσῃ καὶ ἡ περὶ φυλακίσεως διαταγὴ ἐξετελέσθη παραυτίκα.

Τὴν κατὰ τοῦ Στραφφορδίου κατηγορίαν παρηκολούθησαν ἀμέσως ἡ κατὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου κατηγορία, ἡ κατὰ Φίγγιου, τοῦ Λόρδου στραγιδοφύλακος, καὶ ἡ κατὰ τινῶν ἄλλων, ἦτον διομαστῶν ὑπουργῶν, ἐπισκόπων καὶ δικαστῶν. Καὶ ὁ μὲν Λόρδος ἐφυλακίσθη εἰς τὸν Πύργον, εἰς δὲ τὸν ἄνδρον καὶ πονηρὸν Φίγγιον, ὅστις, ἐγκαίρως προιδὼν τὰ γινόμενα καὶ πρὸ τριῶν ἡδὴ μηνῶν προδιδούς τὸν βασιλέα, εἶχε θηρεύσει τὴν ἐπιείκειαν τῶν ἀρχηγῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἐπέτρεψεν ἡ βουλὴ νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιόν τῆς καὶ νὰ ἐκφωνήσῃ πρὸς αὐτὴν ἐν πάσῃ ταπεινότητι, ἀπολογίαν αἰτηρᾶν. Τοῦτο ἤρεται εἰς τὴν ἀντιπολιτεύσιν, διότι πρῶτος αὐτὸς τῶν ὑπουργῶν ἀνεγνώρισε τὴν παντοδυναμίαν τῆς ὄθεν διευκολύθη ἡ φυγὴ του. Πολλοὶ τῶν βουλευτῶν ἠτόρμησαν δ' αὖ τὴν τοιαύτην τῆς δικαιοσύνης ἀνισότητά· ἀλλ' ὁ Πύμ καὶ ὁ Ἀμπδῆμιος, φατριασταὶ ἐπιτήδειοι, ἠθέλον νὰ ἐλαφρύνωσι τὸν ἐξευτελισμὸν τῶν ἀντιπάλων τῶν καὶ δὲν ἐπεδίωξαν μετὰ ζήλου εἰμὴ τὴν κατὰ Στραφφορδίου κατηγορίαν. Συνέστη δὲ ἐπὶ τούτῳ μυστικῇ ἐπιτροπῇ, περιβεβλημένη ἐξουσίαν ἀπερίριστον, ἵνα ἀνερευνήτῃ ἅπαντα τὸν βίον τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἀναζητήσῃ εἰς τὰς πράξεις του, εἰς τοὺς λόγους του, εἰς αὐτὰς τὰς συμβουλὰς του, εἴτε γενομένας ὑπὸ τοῦ βασιλέως δεκτὰς, εἴτε μὴ, τὴν ἀπόβειξιν τῆς ἐσχάτης προδοσίας. Ὁμοίᾳ δὲ ἐπιτροπῇ συνεκροτήθη ἐν Ἰρλανδίᾳ, ὡς ἐπίκουρος τῆς Ἀγγλικῆς· καὶ οἱ Σκῶτοι, διὰ διακηρύξεως πυριφλιγοῦς, ὑπέδειξαν ὅτι δὲν θέλουσιν ἐξέλθει τοῦ βασιλείου, ἐνότῳ δὲν τιμωρηθῇ ὁ ἀπονοδότερος αὐτῶν ἐχθρὸς. Τοιοῦτον ἦτο τὸ κοινὸν μῖτος καὶ ὁ τρόμος τηλικούτος, ὥστε ἀναγκαῖον ἐθεωρήθη τρία ἔθνη νὰ συμμαχήσωσι κατ' ἀνδρὸς ἐνός, καὶ τούτου ἤδη δεσμώτου ἐν τῇ φυλακῇ κατακειμένου.

Οὕτω δὲ ἀπαλλαγείσα τῶν ἀντιπάλων, ἡ βουλὴ κατέλαβε τὴν ὅλην τῶν πραγμάτων κυβέρνησιν· καὶ ἐψήφισε μὲν τοὺς φόρους, ἀλλὰ ὀλίγους καὶ μόνον διὰ νὰ ἐπαρκῇ εἰς τὰς καθημερινὰς τῆς ὑπηρεσίας ἀνάγκας. Ὁ βασιλεὺς ἀπῆται ἐπιμόνως τὴν διάλυσιν ἀμφοτέρων τῶν στρατῶν, μάλιστα τοῦ Σκωτικοῦ, ἡ

δὲ βουλὴ, ἔχουσα χρεῖαν αὐτῶν καὶ μάλιστα τοῦ τελευταίου, οὐ μόνον ἐκώφευεν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις ἐκείνας τοῦ βασιλέως, ἀλλ' ἀπένευεν εἰς τὰ Σκωτικὰ στρατεύματα πλείονα χρήματα ἢ εἰς τὰ Ἀγγλικά, καὶ προστούτοις, ἀπεφώνησε, ὅτι οἱ Σκῶτοι παρέτχον ἀδελφικὴν εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς συνδρομὴν, ὅτι τοῦ λοιποῦ θέλουσιν καλεῖσθαι ἀδελφοί, καὶ ἐψήφισεν ὑπὲρ αὐτῶν, λόγῳ ἀποζημιώσεως καὶ ἀμοιβῆς, 300,000 λιρῶν. Αἱ περὶ τῆς ὀριστικῆς μετὰ τῶν Σκώτων ἐφώνησεν διαπραγματεύσεις διεξήγοντο ὑπὸ βουλευτικῆς τινος ἐπιτροπῆς μᾶλλον ἢ ὑπὸ τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου. Ἡ δὲ βουλὴ, μὴ ἀρκουμένη εἰς τὸν σφετερισμὸν ὄλων τῶν κυβερνητικῶν καὶ διοικητικῶν ὑποθέσεων, ἐπεχείρησε τὴν ἀκύρωσιν δικαστικῶν ἀποφάσεων πρὸ καιροῦ ἐκδοθεισῶν καὶ ἐκτελεσθεισῶν, κηρύξασα ἰδίως παράνομον τὴν καταδίκην τοῦ Περυνίου, τοῦ Βύρτωνος, τοῦ Βαστουϊκίου καὶ πολλῶν ἄλλων καὶ διατάξασα τὴν ἀπὸ τὰς φυλακὰς ἀπόλυσιν καὶ τὴν ἀδραν ἀποζημιώσιν των. Ἐπειτα, διὰ νὰ παγιώτῃ τὸ ὑπερογκον ἐκεῖνο κράτος αὐτῆς, ἐψήφισε, κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1641, προβούλευμα, κατὰ τὸ ὅποιον τὸ παραλαμμένον ἔπρεπε νὰ συγκροτηθῇ ἐντὸς τριῶν τῶν βραδύτερον ἐτῶν· μὴ συγκροτηθέντος δὲ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ βασιλέως, δώδεκα ὁμότιμοι ἐν Οὐεστμινιτέρῳ συνηγμένοι ἠδύνατο νὰ τὸ συγκαλέσωσιν αὐτοδικαίως· μηδὲ τούτου δὲ γενομένου, οἱ διοικηταὶ καὶ οἱ δήμαρχοι ὄφειλον εἰκοθεν νὰ ἐπιχειρήσωσι τὰς ἐκλογάς. Ἐὰν δὲ καὶ οἱ διοικηταὶ παρημελοῦν τὸ καθῆκον τοῦτο, οἱ πολῖται εἶχον τὸ δικαίωμα, συναελθόντες ἀθρομήτως, νὰ προβῶσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν βουλευτῶν· τὸ δὲ παραλαμμένον δὲν ἠδύνατο οὔτε νὰ διαλυθῇ, οὔτε νὰ ἀναβληθῇ, ἀνευ τῆς συνευδοκίσεως τῶν δύο βουλῶν, εἰμὴ πενήτηκοντα ἡμέρας μετὰ τὴν συγκροτήσιν του. Τελευταίον εἰς τὰς βουλὰς ἀνετίθετο ἡ ὀριστικὴ τοῦ προέδρου αὐτῶν ἐκλογὴ. Ὁ βασιλεὺς, μετὰ τινὰς δισταγμῶς, ἐπεκύρωσε, κατὰ μῆνα Φεβρουάριον, τὸ προβούλευμα τοῦτο. Αἱ δὲ βουλαὶ ἐξέφρασαν μὲν τὴν ἔνεκα τούτου εὐγνωμοσύνην αὐτῶν, ἐπέμειναν ὅμως ἐπιδιώκουσαι τὴν ὀλοσηρῆ τῶν καθεστώτων μεταρρύθμισιν καὶ δι' ἀλληπαλήλων ἡδὴ προτάσεων, ἀπῆλθον τὴν κατάργησιν τοῦ διαστέρου δικαστηρίου, τῆς ἀνωτάτης ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ὄλων τῶν ἐξαιρετικῶν δικαστηρίων.

Ταῦτα βλέποντες τινὲς τῶν φρονιμωτέρων ἀνδρῶν συνεβούλευσαν τὸν βασιλέα νὰ ἀναγκαιώσῃ τὸν ὀσημεραι προαγόμενον ἐκεῖνον κατακλυσμὸν ἀπάσης αὐτοῦ τῆς ἐξουσίας, καλῶν εἰς τὰ πράγματα αὐτοῦς τοὺς ἐπιφανεστέρους τῶν νεωτεριστῶν ἀρχηγῶν· καὶ ἤδη εἶχον ἀρχίσει αἱ περὶ τούτων διαπραγματεύσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ μὲν Πύμ ἔμελλε νὰ λάβῃ τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ὁ δὲ Ἀμπδῆμιος νὰ διορισθῇ παδραγωγὸς τοῦ διαδόχου τῆς βασιλείας, ὁ δὲ Ὀλλις, ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργός, ὁ δὲ Σαιντ-Ιόνιος διορίσθη μάλιστα Βισαγγελεὺς παρὰ τῷ ἀνωτάτῳ δικαστηρίῳ, ὅτε ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα, οἵτινες δὲν εἶχον συναίνεσει μετὰ πολλῆς προθυμίας εἰς τὰς διαπραγματεύσεις ταύτας, ἔμαθον, ὅτι ὁ Ἀγγλικὸς στρατὸς εἶναι δυσηρεστημένος διὰ τὴν ἐπι-

δεικνυομένην ὑπὸ τῆς βουλῆς εἰς τοὺς Σκώτους εὐνοίαν, καὶ ἤλπισαν ὅτι δύνανται, ὠρελούμενοι ἐκ τούτου, νὰ σωφρονίσωσι διὰ τοῦ στρατοῦ τὸ παρλαμέντον. Καὶ ἐν τῷ ἅμα μὲν οὐδὲ ἐγένετο ἐπὶ τούτῳ, ἀλλὰ τὰ βουλευόμενα περιῆλθον εἰς γνώσιν τῶν ἀρχηγῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, οἵτινες δὲν ἀπεκάλυψαν μὲν πρὸς τὸ παρὸν τὴν ἐπιβουλήν, ἀπιμακρύνθησαν ὅμως πάλιν ἀπὸ τὴν αὐλήν, ἀνεδείχθησαν ἀπειλητικώτεροι παρὰ ποτὲ καὶ ἀπεράσισαν πρὸ πάντων νὰ θυσιάσωσι τὸν Στραφφόρδιον.

Ἡ δίκη τοῦ ἤρχισε τὴν 22 Μαρτίου 1641. Ἡ βουλή ἐλόκληρος ἠθέλησε νὰ παρευρεθῆ εἰς αὐτήν, ἵνα ὑποστηρίξῃ τὴν κατηγορίαν διὰ τῆς παρουσίας τῆς καὶ μετὰ τῆς Ἀγγλικῆς βουλῆς συνώδευσαν, ὡς κατήγοροι ἐπίσης, αἱ ἐπίτροποι τῆς Σκωτίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας. Ὁ γδοήκοντα δὲ ὁμότιμοι παρῆσαν ὡς δικασταὶ οἱ ἐπίσκοποι, καθ' ἣν εὐχὴν μετὰ σφοδρᾶς ἐπιμνηστικῆς ἐξέφρασαν ἢ τῶν κοινοτήτων βουλή, ἐξηρέθησαν, ὡς εἰς πᾶσαν δίκην ἐν ἣ πρόκειται περὶ ζωῆς καὶ θανάτου. Ὑπεράνω τῶν ὁμοτίμων, ἐν θεωρείῳ κεκλεισμένῳ, ἐκάθησαν ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα, κρύπτοντες οὕτω ἀπὸ τὰ βλέμματα τοῦ κοινοῦ, ὁ μὲν τὴν ἀγωνίαν αὐτοῦ, ἡ δὲ τὴν περιέργειάν τῆς. Ἐν δὲ τῷ ἀκρατηρίῳ καὶ ἐπὶ ἐάθρων ὑψηλοτέρων συναθεῖτο πλῆθος ἀπειρονθεατῶν, ἀνδρῶν, γυναικῶν, ὄλων σχεδὸν ἀνγκόντων εἰς τὰς ἀνωτέρας τῆς κοινωνίας τάξεις καὶ συγκεκινημένων ἤδη ὄλων ἀπὸ τοῦ πομπικοῦ ἐκείνου θεάματος, ἀπὸ τοῦ μεγαλείου τῆς δίκης καὶ ἀπὸ τῶν περιπετειῶν τῆς ὁποίας προσεδώκων ὡς ἐκ τοῦ γνωστοῦ τοῖς πᾶσι χαρακτήρος τοῦ κατηγορουμένου.

Αὐτὸς δὲ, προσαχθεὶς διὰ τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ τοῦ πύργου εἰς Οὐεστμίνστερον, διήλθεν ἀτάραχος καὶ ἀνενόητος τὸν συμφορηθέντα περὶ τὰς πύλας ὄχλον. Ὅσοι σφοδρὸν καὶ ἂν ἦτο τὸ κατὰ τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου ἐπικρατοῦν μῖτος, τὸ μέγεθος τῆς ἐξουσίας ἦν προσφάτως ἦτο περιβιβλημένο, ἡ γενναιοπροσύνη αὐτοῦ, αὐτὸς ὁ τρόμος τὸν ὅποιον πρὸ μικροῦ ἐνέπνεε τὸ ὄνομά του, ἐκίνουν ἔτι τὸ σέβας τῶν ἀνθρώπων. Ὅθεν καθ' ὅσον προέβαινε, κεκυρῶς παρ' ἡλικίαν τὸ σῶμα ὀπωροῦν διὰ τὴν ἀσθένειαν, ἀλλὰ τὸ βλέμμα λαμπρὸς καὶ ἀγέρωχος, ὡς ἐν τῇ νεότητι αὐτοῦ, τὸ πλῆθος ἀπεχωρίζετο, πάντες ἀπεκάλυπτον τὴν κεφαλὴν, καὶ αὐτὸς ἐχαιρέτιζε πάντας εὐμενῶς, ἀγαθὰ οἶω νιζόμενος ἀπὸ τῆς τοιαύτας τοῦ λαοῦ διαθέσεως.

Ἄλλ' ἀπὸ αὐτῆς τῆς δευτέρας ἡμέρας τῆς δίκης, ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ ἐνοστήσῃ ὁπόσον δύσκαλος θέλει ἀποβῆ ἡ υπεράσπισίς του. «Ἐλπίζω, εἶπεν, ὅτι εὐχερῶς θέλω ἀποκρούσει τὰς διαθέσεις τῶν κακεντρεχῶν ἐχθρῶν μου.» Ὁ Πύμ, ἀμέσως διακόψας αὐτὸν «ἡ ὕβρις αὕτη, ἀνέκραγεν, ἀπευθύνεται κατὰ τῆς βουλῆς, κακούργημα δὲ εἶναι τὸ ἀποδίδειν κακεντρεχῆ ἀπέχθειαν εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ἔθνους.» Ὁ Στραφφόρδιος, ἐκπλαγεὶς ἐγονυπέτησεν, ἐζήτησε συγγνώμην καὶ ἔκτοτε, ἐντελῶς ἀτάραχος καὶ ἐγκρατῆς ἑαυτοῦ γενόμενος, οὐδὲ ἐν σημείον ὀργῆς ἢ καὶ θορύβου ἀπλοῦ ὑπέδειξεν, οὐδεμίαν ἐξέφρασε λέξιν δυνάμεν νὰ στραφῆ κατ' αὐτοῦ. Ἐπὶ δεκαπέντε ὄλας

ἡμέρας ἐσυζήτησε, μόνος κατὰ 13 κατηγορῶν, ἐξ ὑπομοιβῆς διαδειχομένων ἀλλήλους, τὰς ἀποδιδόμενας εἰς αὐτὸν πράξεις. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἀπεδείχθησαν τρανῶς τυρανικώτατοι, ἀδικώτατοι· ἄλλοι ὅμως, ὑπερβολαὶ οὐταὶ ἢ ἐπινοήματα τοῦ τυφλοῦ πάθους, εὐχερῶς ἀνεσκευάσθησαν, οὐδεμίαν δὲ, ἀληθῶς εἶπεν, ὑπήγετο εἰς τὸν νόμιμον τῆς ἐσχάτης προδοσίας ὀρισμόν. Ὁ Στραφφόρδιος ἐπεμελήθη πρὸ πάντων ἡ ἀραιρέτη ἀπὸ αὐτῶν τὸν τοιοῦτον χαρακτήρα, ὁμιλῶν γενναίως περὶ τῶν ἐλαττωμάτων, περὶ τῶν ἀδυναμιῶν αὐτοῦ, ἀντιπαρτάτων εἰς τὴν βίαν τῶν ἀντιπάλων ἀξιοπρεπῆ μετριοπροσύνην, καταδεικνύων ἄνευ ὕβρεων, τὴν ἐμπαθεῖ ἀνομίαν τοῦ τρόπου των. Σκανδαλώδη δὲ κωλύματα παρενεβάλλοντο εἰς τὴν υπεράσπισίν του· οἱ δικηγόροι του, τοὺς ὁποίους μετὰ πολλῆς δυσκολίας τὸν ἐπέτρεψαν νὰ παραλάβῃ, ἀκούστης τῆς βουλῆς, δὲν εἶχον τὴν ἀδειαν νὰ ὁμιλήσωσι περὶ τοῦ πραγματικοῦ μέρους τῆς κατηγορίας καὶ οὐδὲ τοὺς μάρτυρας νὰ ἐρωτήσωσι· τρεῖς δὲ μόλις ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν συζητήσεων ἐσυγχωρήθη εἰς αὐτὸν νὰ καλέσῃ μάρτυρας τῆς υπερασπίσεως, ὧν οἱ πλείστοι ἦσαν εἰς Ἰρλανδίαν. Ἄλλ' αὐτὸς ἀπῆται ἐν παντὶ τὸ δίκαιον αὐτοῦ, εὐχαρίστει τοὺς δικαστὰς ὁσάκις συνήνουν νὰ τὸ ἀναγνωρίσωσι, δὲν παρεπονείτο δὲ ἀποτυχάνων, καὶ εἰς τοὺς ἐχθροὺς, τοὺς ἀγανακτοῦντας διὰ τὴν θραδύτητα ἣν ἐπήγετο ἢ ἐπιτηδεῖα αὐτοῦ ἄμυνα, ἔλεγεν ἀπλῶς· «νομίζω, ὅτι ἔχω ὁ δικαίωμα, νὰ υπεραπείσω τὴν ζωὴν μου, καθὼς ἄλλοι ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ τὴν προσβάλωσι.»

Τοσαύτη ἰσχυρὰ θέλησις καὶ σύνεσις εἰς πολλὴν ἐνέβαλον ἀμηχανίαν καὶ ταπεινώσιν τοὺς κατηγοροὺς, οἵτινες ἤρχισαν νὰ ὑποπτεύωσι μήπως ἡ βουλή τῶν Λόρδων δὲν καταδικάσῃ· ἔθεν ἐμελέτησαν νὰ ἐπιτύχωσι τοῦ σκοποῦ διὰ πολιτικοῦ πραξικοπήματος, καὶ ὁ Ἀρθούρος Ἀσλερίγιος, ἀνθρωπος τραχὺς, ἐμπαθῆς καὶ βίναυτος, ὑπέβαλεν εἰς τὴν κατω βουλήν πρότασιν τοῦ νὰ ἀποφανθῆ τὸν Στραφφόρδιον ἐνοχον καὶ νὰ καταδικάσῃ αὐτὸν δι' ἰδίου ψυφίσματος. Συγχρόνως ὅμως ἐξηκολούθει καὶ ἐνώπιον τῶν Λόρδων ἡ δίκη. Πρὶν ἢ οἱ δικηγόροι λάβωσι τὸν λόγον διὰ νὰ πραγματευθῶσι τὸ νομικὸν τῆς κατηγορίας μέρος, ὁ Στραφφόρδιος, ἀνακεφαλαίων τὴν υπεράσπισίν αὐτοῦ, ὠμίλησεν ἐπὶ μακρὸν μετὰ θαυμαστῆς εὐγλωττίας, ἰδίως ἐπιμελούμενος νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι κατ' οὐδένα νόμον οὐδεμίαν αὐτοῦ πράξις ἠδύνατο νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς ἐσχάτη προδοσία. Ἡ περὶ τούτου πεποιθήσις ἔβησαν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἰς τὸς καρδίας τῶν δικαστῶν αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ παρηκολούθει ἐπιτηδεῖως τὴν πρόσδον ἐκείνην, ῥυθμιζὼν τοὺς λόγους του κατὰ τὰς ἐντυπώσεις τὰς ὁποίας ἐβλεπε παραγομένας, καὶ θαθέως μὲν συγκεκινημένος, ἀλλὰ μὴ ἀποτρεπόμενος ἀπὸ τῆς συκινήσεως ἐκείνης νὰ παρατηρῆ καὶ νὰ διακρίνῃ τὰ περὶ αὐτὸν συμβάντα. Καταστρέφων δὲ τὸν λόγον, «Μιλόρδοι, εἶπεν, οἱ κύριοι αὐτοὶ λέγουσιν ὅτι ὁμιλοῦσιν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ κράτους κατὰ τῆς αὐθαίρετου τυρανίας μου· ἐπιτρέψατέ με νὰ εἶπω καὶ ἐγὼ, ὅτι ὁμιλῶ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ κράτους κατὰ τῆς αὐθαίρετου

» προδοσίας των. Ζῶμεν ἐν σκέπη τῶν νόμων, ἵπε
 » πρῶται ἄρα ἂν ἀποθάνωμεν δυνάμει νόμων μὴ ὑπαρ-
 » χόντων; Οἱ προπάτορες ὑμῶν περιώρισαν, διὰ δε-
 » σμῶν σωφρόνων, τὰς φοβερὰς ἐκείνας περὶ ἐσχάτης
 » προδοσίας κατηγορίας· μὴν ἐπιζητήτε τὴν τιμὴν τοῦ
 » νὰ ἀναδειχθῆτε σοφώτεροι καὶ ἐπιτηδειότεροι αὐτῶν
 » περὶ τὴν τέχνην τοῦ φονεύειν. Μὴν ὀπλιζέσθε δι' αἱ
 » ματηρῶν τινῶν παραδειγμάτων· μὴν ἐπιχειρήτε,
 » ἀναμοχλεύοντες σκοληκόβροτα καὶ ἀμνημόνευτα ἤδη
 » πρωτόκολλα, νὰ ἐξυπνίσετε τὰ καθεύδοντα ἐκεῖν
 » θηρία, διότι δύνανται ποτὲ νὰ κατασπαράξωσιν ἐπί
 » σης καὶ ὑμᾶς καὶ τὰ τέκνα σας. Τὸ κατ' ἐμὲ, δυσ-
 » τυχὲς τοῦ Κυρίου πλάσμα, ἂν δὲν ὑπῆρχε τὸ ὑμέ-
 » τερον συμφέρον, ἂν δὲν ὑπῆρχον τὰ ἱερά ἐκεῖνα
 » ἐνέχυρα τὰ ὁποῖα μὲ κατέλιπε ψυχὴ ἁγία ἐν οὐρα-
 » νοῖς ἤδη διατελοῦσα . . . (καὶ ταῦτα εἰπὼν, διέκοψε
 » τὸν λόγον, ἐθρήνησεν, ἀλλ' ἐγείρων ἀμέσως τὴν κε-
 » φαλήν . . .) δὲν ἤθελον βεβαίως ἀγωνισθῆ ἐπὶ τριῦ-
 » τον ὑπερασπιζόμενος τὸ σῶμα τοῦτο τὸ σεσθρω-
 » μένον καὶ ὑπὸ τοσούτων ἤδη κατατρυχόμενον νοση-
 » μάτων, ὥστε τῇ ἀληθείᾳ μικρὰν αἰσθάνομαι ἡδονὴν
 » τοῦ νὰ φέρω ἐπὶ πλέον τὸ βάρος αὐτοῦ.» Ἐσιώπησε
 » δὲ πάλιν, ὡς ἂν εἰ ἀναζητῶν ἰδέαν τινά, καὶ «Μιλὸρ-
 » οδοί, ἐπανέλαβε, νομίζω ὅτι εἶχον εἶτι νὰ σᾶς εἴπω
 » τινά· ἀλλὰ ἡ δύναμις καὶ ἡ φωνὴ μου ἐκλείπουσιν·
 » ἀνατίθημι εἰς χεῖράς σας, ἐν πάτῃ ταπεινότητι, τὴν
 » τύχην μου οἰαδήποτε ἂν ᾖ ἡ ἀπόφασις ὑμῶν, εἴτε
 » τὸν θάνατον μὲ φέρῃ εἴτε τὴν ζωὴν, ἀποδέχομαι
 » αὐτὴν ἐκ προοιμίῳ ἐλευθερίως· εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου
 » εὐλογημένον.»

Τὸ ἀκροατήριον διετέλει ἐμπληκτον ὑπὸ κατανύξε-
 » ως καὶ θαυμασμοῦ. Ὁ Πύμ ἠθέλησε ν' ἀπαντήσῃ·
 » ἀλλ' ὁ Στραπφόρδιος τὸν ἐκύτταξεν· ἡ ἀπειλὴ ἐξῆ
 » στραψίαν ἀπὸ τοῦ ἀκινήτου ἐκείνου βλέμματος· τὸ δὲ
 » ὠχρὸν καὶ προπεπτωκὸς αὐτοῦ χεῖλος φοβερὰν ἐξέ-
 » πεμπε περιφρόνησιν· ὁ Πύμ, ταραχθεὶς, ἐσιώπησεν,
 » αἱ χεῖρες του ἔτρεμον, καὶ ἐζήτηι, μὴ εὐρίσκων αὐ-
 » τό, χάριτι, πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του κείμενον. Ἦτο
 » δὲ ἡ ἀπάντησις του, τὴν ὁποῖαν εἶχε παρασκευάσει καὶ
 » ἀνέγνωσεν ἤδη, μηδενὸς ἀκούοντος, σπεύδων νὰ τελει-
 » ὴσῃ τὸν λόγον ἐκεῖνον τὸν ἀλλότριον μὲν εἰς τὰ αἰ-
 » σθήματα τῆς συνελεύσεως, δυσκόλως δὲ ὑπ' αὐτοῦ
 » ἐκφερόμενον.

Ἄλλ' ἡ μὲν ταραχὴ παρέρχεται, ἡ δὲ ὀργὴ παρα-
 » μένει· ἡ ὀργὴ τοῦ Πύμ, καὶ τῶν φίλων αὐτοῦ εἶχε
 » κορυφωθῆ, καὶ, θεωροῦντες ἤδη ὅτι ἡ βουλή τῶν Λόρ-
 » δων ποτὲ δὲν θέλει καταδικάσει ὡς δικαστήριον καὶ
 » δυνάμει τοῦ νόμου τὸν Στραπφόρδιον, ἀπέσπασαν τὴν
 » ὑπὸ τῆς βουλῆς τῶν κοινοτήτων ἐκδοσιν καταδικαστι-
 » κοῦ ψήφισματος (bill of attainder) καὶ ἐπίτυχον
 » τελευταῖον τὴν τοιαύτην τοῦ ἀνδρὸς καταδίκην (21
 » Ἀπριλίου 1641) Ἄλλὰ τὸ ψήφισμα τοῦτο ἐχρηξέ
 » τῆς τε ὑπὸ τῶν Λόρδων παραδοχῆς, καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ
 » βασιλέως κυρώσεως. Καὶ οἱ μὲν Λόρδοι ἐδίτταζον, ὁ
 » δὲ κατατεθλιμμένος βασιλεὺς, ἠγωνίζετο παντὶ σθένει
 » νὰ σώσῃ τὸν φίλον του, καὶ ἔγραψε πρὸς αὐτόν. «Ἔσο
 » βέβαιος, μὰ τὸν βασιλικὸν μου λόγον, ὅτι οὔτε ἡ
 » ζωὴ σου, οὔτε ἡ περιουσία σου, οὔτε ἡ τιμὴ σου

θέλουν πάθει τι.» Ἐπροσπάθησε δὲ νὰ τὸν συγαδεύσῃ,
 » ἐπροσπάθησε νὰ κάμψῃ τὰς βουλὰς, ὑποσχόμενος ὅτι,
 » οὐδὲ ὡς κλητῆρα θέλει τὸν μεταχειρισθῆ ποτὲ, ἀρκεῖ
 » νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν του. Τὰ πάντα ἀπέβησαν μάταια,
 » διότι τὸ μῆτος τῆς βουλῆς τῶν κοινοτήτων ἦτο ἀμε-
 » τάπειστον καὶ ἰσχυρότερον τῆς θλίψεως τοῦ βασιλέως.
 » Οἱ δὲ φατριάρχαι ἐπεχείρησαν νὰ ἐπιβάλωσι τὴν θέ-
 » λησίν των εἰς τοὺς Λόρδους διὰ στάσεως· καὶ ἐπὶ
 » τούτῳ ἀπεκάλυψαν ἤδη τὰ προηγουμένως μελετηθέν-
 » τα περὶ τῆς διὰ στρατοῦ περιστολῆς τοῦ παραλαμμένου,
 » καὶ προστούτοις ἐτάραξαν τὸν ὄχλον διὰ πολλῶν ἄλ-
 » λων φημῶν, ἰδίως δὲ διὰ τῆς φήμης, ὅτι ἡ κυβέρνησις,
 » ὑπονομεύουσα τὸ τῆς βουλῆς κατὰστημα καὶ ἐμπλή-
 » σασα πυρίτιδος τὴν ὑπόνομον, σκοπεύει νὰ καταστήσῃ
 » τὴν βουλήν ὀλόκληρον παρανάλωμα πυρός. Διαθρυλ-
 » ληθέντος τοῦ καταχθονίου τούτου ψεύδους, εἷς τῶν
 » βουλευτῶν ἔδραμε ν' ἀναγγεῖλῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τοὺς
 » συναδέλφους. Ἄγορεύοντος δὲ αὐτοῦ, εὖς ἔτεροι ἄν-
 » δρες ἠγέρθησαν αἰφνιδίως διὰ νὰ τὸν ἀκούσωσι· τὸ
 » ἔδαφος ἐτριξεν. «Ἰδοὺ ἡ ἐκρηξις!» ἀνεβόησαν πολλοὶ τῶν
 » βουλευτῶν, ὀρμήσαντες ἐξω τοῦ βουλευτηρίου, εἰς τὸ
 » ὅποιον ἐπλημμύρησεν ἀμέσως ὁ ὄχλος. Αἰσκηναὶ αὐταὶ
 » ἐπαναλαμβάνοντο πολλάκις καὶ ἡ βουλή, ὠρελουμένη,
 » ἀπὸ τῆς ἐκ τούτου προελθούσης ἐκπλήξεως καὶ τα-
 » ραχῆς, ἀπερίηνατο ἀνεπιτήρειον πρὸς πᾶν πολιτικὸν ἢ
 » ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα, πάντα, ὅστις δὲν ἤθιλε ὁμό-
 » σει τὸν ὑπ' αὐτῆς ψηρισθέντα ἔρκον τῆς πίστεως εἰς
 » τὴν ἔθνη κὴν θρησκείαν καὶ ἐλευθερίαν· καὶ ἔδογματι-
 » σεν ὅτι τὸ ἐνεστῶς παραλαμμένον δὲν δύναται νὰ δια-
 » λυθῆ ἄνευ τῆς ἰδίας αὐτοῦ συναινέσεως. Ἀφ' ἐτέρου ἡ
 » βουλή τῶν Λόρδων, ἀφ' ἧς ἡμέρας καθυπεβλήθη εἰς
 » αὐτὴν τὸ κατὰ Στραπφόρδιου ψήφισμα, ἐπολιορκεῖτο
 » καθ' ἑκάστην ὑπὸ ὄχλου ἐνόπλου, κρᾶζοντος· δικαιο-
 » σύνη, δικαιοσύνη! Τὰ ὀνόματα τῶν 59 βουλευτῶν
 » ὅσοι ἔλαβον τὴν γενναϊότητα νὰ μὴ παραδεχθῶσι τὴν
 » κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ ἐκείνου παράνομον πρᾶξιν, ἐτοι-
 » χοκολλήθησαν εἰς τὰς ὁδοὺς μὲ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν.
 » Ἰδοὺ οἱ Στραπφορδικοί, οἱ προδόται τῆς πατρίδος.
 » Διὰ τοιούτων ἀπειλῶν, διὰ τοιαύτης βίας ἠναγκάστη-
 » σαν τελευταῖον καὶ οἱ Λόρδοι νὰ παραδεχθῶσι τὸ
 » ψήφισμα· ἐκ τῶν 80 δημοτίμων ὅσοι ἔδρευαν ἐξ ἀρχῆς
 » ὡς δικασταί, 35 ἀπέσχον, ἐκ δὲ τῶν 45 παρόντων
 » 26 ἐψήφισαν ὑπὲρ, καὶ 19 κατὰ, ὥστε δὲν ἔλειπει
 » ἤδη, πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς καταδίκης εἰμὴ ἡ τοῦ βασι-
 » λέως κύρωσις.

Ὁ Κάρολος διετέλει ἐν πολλῇ ἀγωνίᾳ καὶ ἀθυ-
 » μίᾳ, θεωρῶν αἰσχρὰν τὴν τελευταίαν ταύτην παρα-
 » χώρησιν, καὶ προσπαθῶν νὰ ἐπιτύχῃ τοῦλάχιστον
 » τὴν εἰς ὑπερορίαν μεταβολὴν τῆς θανατικῆς ποινῆς,
 » ὅτε ἡ βασιλίτσα καὶ ἅπαντες σχεδὸν οἱ ἐπίσκοποι, ἐκ-
 » πλαγέντες ἀπὸ τῶν καθεκᾶστην ἀναγεννωμένων στά-
 » σεων, τὸν προέτρεψαν νὰ θυσιάσῃ ἄνδρα ἕνα ὑπὲρ τοῦ
 » θρόνου, καὶ τὴν ἀνθρωπίνην αὐτοῦ συνείδησιν εἰς τὴν
 » συνείδησιν τὴν βασιλικήν. Ἐξερχόμενον δὲ ἀπὸ τοῦ
 » περι τούτου συγκροτηθέντος συμβουλίου, ἐνεχείρησαν
 » εἰς αὐτόν ἐπιστολὴν τοῦ Στραπφόρδιου. «Βασιλεῦ,
 » τὸν ἔγραφεν ὁ Κόμης, μετὰ μακρὸν καὶ δεινὸν ἀγῶνα,
 » ἔλαβον τὴν μόνην προσήκουσαν ἐμοὶ ἀπόφασιν· πᾶν

«ιδιωτικὸν συμφέρον πρέπει νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὴν εὐτυ-
 »χίαν τοῦ ἑαυτοῦ προσώπου σου καὶ τῆς ἐπικρατείας.
 »Ἰκετεύω Σὲ λοιπὸν, ἀποδεχόμενος τὸ ψήρισμα, νὰ
 »ἄρῃς ἐκ μέσου τὸ κώλυμα, τὸ ἀνθιστάμενον εἰς τὴν
 »μεταξὺ σου καὶ τῶν ὑπηκόων σου αἰσίαν συνδιαλ-
 »λαγήν. Ἡ συναίνεσίς μου, βασιλεῦ, σὲ ἀπαλλάττει
 »πάσης ἐεώπιον τοῦ Θεοῦ εὐθύνης· ἄδικος δὲν θεω-
 »ρεῖται ἢ πράξις ὅταν ὁ παθὼν ἀποδέχεται αὐτήν.
 »Ἡ ψυχὴ μου, ἔτοιμος νὰ καταλίπῃ τὸν κόσμον
 »τοῦτον, συγχωρεῖ τὰ πάντα τοῖς πᾶσι μετὰ τῆς
 »εὐρροσύνης ἀγέλης ἀγαλλιᾶσεως. Παρακαλῶ μόνον
 »ν' ἀπονεύμῃς εἰς τὸν δυστυχεῖν υἱὸν μου καὶ εἰς τὰς
 »τρεῖς αὐτοῦ ἀδελφὰς μερίδα εὐμενεῖας τοσαύτην, ὅχι
 »πλείονα, ὅχι ἐλάττωια, τοσαύτην ὅσης θέλει ἀξιοῦθαι
 »ὁ ταλαίπωρος αὐτῶν πατήρ, ὅταν ποτὲ, ἐν ἡμέ-
 »ρᾳ κρίσεως δικαιωτέρας, ἀναδειχθῆ ἔνοχος ἢ
 »ἀθῶος.»

Τὴν ἐπιούσαν, 10 Μαΐου 1841, ὁ ἐπὶ τῶν Ἑσω-
 »τερικῶν ὑπουργὸς ἦλθε ν' ἀναγγείλῃ εἰς τὸν Στραφ-
 »φόρδιον, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐκύρωσε τὸ θανατικὸν ψήρι-
 »σμα. Ἀπορία τις ἐπεράνη εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κόμητος,
 ἀντὶ πάσης δι' ἀπαντήσεως, ὕψωσε τὰς χεῖρας εἰς τὸν
 οὐρανὸν καὶ εἶπε· «Μὴ πεποιθᾶτε ἐπ' ἄρχοντας, ἐπὶ
 »νείκες ἄνθρώπων, οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία.»

Ἡ ἐκτέλεσις ἐγένετο τῆ 22 Μαΐου. Ὁ φρούρα-
 »χος τοῦ πύργου, ὁ ἐπιτετραμμένος νὰ συνοδεύτῃ τὸν
 Στραφφόρδιον, τὸν συνεβούλευσε νὰ μεταβῆ ἐποχοί-
 »μενος εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, διὰ τὰ διαρύγη
 τὴν ὄργην τοῦ πλήθους. «Ὅχι, κύριε, τὸν εἶπεν ὁ
 »κόμητος, ἔχω τὸ θάρρος ν' ἀποβλέψω κατὰ πρόσωπον
 »πρὸς τε τὸν θάνατον, πρὸς τε τὸ πλῆθος. Εἰς ὑμᾶς
 »ἄρκει τὸ νὰ μὴ ἐπιζήσω· τὸ κατ' ἐμὲ, εἴτε ἀποθά-
 »νω διὰ χεῖρὸς τοῦ δημίου, εἴτε ἀπὸ τῆς μανίας τῶν
 »ἀνθρώπων αὐτῶν, ἀν τοῦτο τοῦ ἀρέσκη, μὲ εἶναι
 »παντάπασιν ἀδιάφορον» καὶ ἐξῆλθε πεζὸς, προηγού-
 »μενος τῶν φυλάκων καὶ περιφέρων τὰ βλέμματα ἁ-
 »πανταχοῦ, ὡς ἂν ἦγε τοὺς στρατιώτας ἐκείνους, οὐχὶ
 ἠγεῖτο ὑπ' αὐτῶν. Διερχόμενος δὲ ἀπὸ τῆς τοῦ Λαυδί-
 »ου φυλακῆς, ἐστάθη, διότι τὴν προτερσίαν τὸν εἶχε
 παρακκλέσει νὰ εὐρεθῆ εἰς τὸ παράθυρόν του καὶ νὰ
 τὸν εὐλογῆσθαι ὅταν διαβῆ. «Πανιερώτατε, τὸν εἶπεν,
 »ὑψῶν τὴν κεφαλὴν, τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν εὐχὴν σου!»
 Ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἔτεινε πρὸς αὐτὸν τοὺς βραχίονας·
 ἀλλὰ, ὀλιγωτέραν ἔχων δύναμιν ψυχῆς καὶ ὑπὸ τῆς
 ἡλικίας καταβεβλημένος, κατέπεσε λειποθυμῶν. «Υ-
 »γίαινε, πανιερώτατε, ἐπέφερον ὁ Στραφφόρδιος ἀπερχό-
 »μενος, ὁ Θεὸς ἐλήττει τὴν ἀθωότητά σου!· Φθάσας
 δὲ πλησίον τοῦ θανατικοῦ ἰκριώματος, ἀνέβη εἰς αὐτὸ
 ἀμείσως, παρακολουθούμενος ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ, τῶν
 ἱερέων καὶ πολλῶν φίλων, ἐγονάτισε μίαν στιγμὴν,
 ἔπειτα δὲ ἐγερεθῆς διὰ τὸ ὀμιλῆσαι πρὸς τὸν λαόν.
 «Εὐχόμεαι, εἶπεν, εἰς τὸ βασίλειον τοῦτο πάντα τὰ
 »ἐπὶ γῆς ἀγαθὰ καὶ ζῶν, τοῦτο ἐπέθύμνητα, καὶ ἀπο-
 »θνήσκων, αὐτὸν καὶ μόνον ἔχω τὸν πόθον· ἀλλὰ πα-
 »ρακαλῶ πάντας ὅσοι με ἀκούουσι νὰ ἐξετάσωσι ἂν
 »τὸ προοίμιον τῆς πολιτικῆς ἡμῶν μεταρρυθμίσεως
 »δι' αἵματος ἔπρεπε νὰ γραφῆ. Σκεφθῆτε περὶ τούτου
 »καλῶς, ἐπανερχόμενοι εἰς τὰ ἴδια. Εἶθε ἢ ἐλαχίστη

»τοῦ αἵματός μου βράνις νὰ μὴ ἐπιπέσῃ, ἀπαγε! ἐπ'
 »οὐδένα ἐξ ὑμῶν. Φοβοῦμαι ὅμως ὅτι σχολιὰν πο-
 »ρεύεσθε ὁδόν.» Ἐγонуπέτησε δὲ πάλιν, προσυχηθῆ
 ἐπὶ ἐν τέταρτον, ἔπειτα, τραπεῖς πρὸς τοὺς φίλους
 του, ἀπεχαιρέτισεν αὐτοὺς πάντας, σφίγγων ἐκά-
 »στου τὴν χεῖρα καὶ δίδων εἰς αὐτοὺς συμβουλὰς τινὰς·
 τελευταῖον ἐξεδύθη ἀτάραχος, ἐκάλεσε τὸν δῆμιον,
 τὸν ἐσυγχώρησεν, προσηυχθῆ πάλιν ἐπὶ μικρὸν καὶ
 θεὶς τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ἐπιξήνου, ἔδωκεν αὐτὸς τὸ
 σύνθημα τοῦ θανάτου. Ἡ κεφαλὴ ἔπεσε, ὁ δὲ δῆ-
 »μιος ἐπιδείξας αὐτὴν εἰς τὸ πλῆθος, ἀνέκραξεν· «ὁ
 »Θεὸς σώζοι τὸν βασιλέα!» Ὁρρωδῶδεις τότε ἐξερ-
 »ράγησαν ἀνευρημαῖαι· καὶ τὸ πλῆθος διεσπάρη εἰς τὴν
 πόλιν, τῶν μὲν ἐπιχαιρόντων διὰ κραυγῶν μεγάλων,
 ἐπὶ τῷ κατορθώματι ἐκείνῳ, τῶι δὲ, διὰ τῆς σιωπῆς
 αὐτῶν δηλούντων, ὅτι πολλὴν εἶχον τὴν ἀμφιβολίαν καὶ
 ἀνησυχίαν περὶ τοῦ δικαίου τῆς θυσίας ἣν εἶδον
 ἐπιτελεσθεῖσαν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Στραφφόρδιου, ὁ βασιλεὺς,
 θεωρῶν ἤδη, ὅτι, ἐν Ἀγγλίᾳ εὐρισκόμενος, οὐδὲν
 ἠδύνατο νὰ ἐπιχειρήσῃ πρὸς περιτολὴν τοῦ παρ-
 »λαμένου, ἐπεκύρωσε μὲν τὸν νόμον δι' οὗ ἀπηγο-
 »ρεύετο ἡ ἀνευ τῆς συνευδοκῆσεως τοῦ ἰδίου παρλα-
 »μένου διάλυσις αὐτοῦ, καὶ τὸν νόμον τὸν καταργῆ-
 »σαντα ἅπαντα τὰ ἐξαιρετικὰ δικαστήρια, ἀπεράσισε
 δὲ νὰ μεταβῆ εἰς τὴν Σκωτίαν, ἵνα, διὰ πάσης πα-
 »ραχωρήσεως εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ πολιτικὰ πρά-
 »γματα τῆς ἀρχαίας αὐτοῦ πατρίδος, ἀνορθώσῃ ὁπω-
 »σοῦν τὴν βασιλικὴν ἀρχήν. Ἡ βουλὴ, ἐννοήσασα τὰ
 μελετώμενα, ἠγωνίσθη, δι' ἀναβολῶν, νὰ παρεμπο-
 »δίσῃ τὴν ἀποδημίαν, ἀλλὰ τελευταῖον ὁ βασιλεὺς
 ἀνεχώρησε τὴν 10 Αὐγούστου, καὶ ἡ βουλὴ, θεω-
 »ροῦσα μάταιον νὰ συνεδριάξῃ ἐν τῇ ἀπουσίᾳ αὐτοῦ,
 ἀπεράσισε, μετὰ τινὰς ἡμέρας νὰ διακόψῃ τὰς ἐρ-
 »γασίας τῆς (ἀπὸ 8 Σεπτεμβρίου μέχρι 20 Ὀ-
 »κτωβρίου) διορισσασα μίαν ἑμὲν ἐπιτροπὴν, ὑπὸ τὸν
 Ἀμπδῆνιον. ἵνα παρακολουθῆσθαι τὸν βασιλέα εἰς Σκω-
 »τίαν, ἑτέραν δὲ, ὑπὸ τὸν Πύμ, ἵνα ἐδρεύῃ εἰς Οὐε-
 »στμίνστερον, ἐν τῷ διαστήματι τῶν βουλευτικῶν
 δικηκῶν.

Ὁ βασιλεὺς, διερχόμενος διὰ τῶν δύο στρατῶν,
 ἐξ ὧν ὁ μὲν Ἀγγλικὸς διελύετο ἤδη, ὁ δὲ Σκωττι-
 »κὸς ἐτοιμαζέτο νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ ἴδια, διὰ τὴν
 συνομολογηθεῖσαν εἰρήνην, οὐδὲν ἠμέλησεν ἵνα περι-
 »ποιθῆ τῶν ἀξιοματικῶν μάλιστα τὴν εὐνοίαν· ἔπει-
 »τα, φθασας εἰς Ἐδιμβούργον, ὑπεσχέθη εἰς τοὺς Σκώ-
 »τους τὴν κατὰ πάντα τριετίαν συγχρότησιν τοῦ Παρ-
 »λαμένου, τὴν κατάργησιν πολλῶν ἀρχαίων τοῦ στέμ-
 »ματος προνομίων, τὴν καταδίωξιν τῶν ἀντιπάλων
 τῆς συνομολογίας, ἐνεῖμε πολλὰ ἀξιώματα, πολλὰς
 χάριτας, ἀνεδείχθη φιλακόλουθος κρεσθυτεριανός,
 καὶ, ὑπὸ τὸ κάλυμμα τῶν παραχωρήσεων τούτων, ἐ-
 »μελέτα ἐντούτοις νὰ καταφέρῃ πληγὴν καιρίαν εἰς
 τοῦ ἐπισημοτέρους τῆς βασιλείας ἐχθροὺς συλ-
 »λαμβάνων μὲν τοὺς ἰδίους ἐπισημοτέρους ἀρχηγούς
 τῆς Σκωτικῆς συνομολογίας, τὸν Ἀμίλτωνα καὶ τὸν
 Ἀργύλιον, καταμηνύων δὲ, ἐπὶ ταῖς ἀποδείξεσι τὰς
 ὁποίας ἀπὸ τῶν ἐγγράφων αὐτῶν ἤθελε συλλέξει, τοὺς

ἀρχηγούς τῆς Ἀγγλικῆς ἀντιπολιτευσεως, ὡς προκαλέσαντας καὶ ὑποστηρίζαντας τὴν εἰσβολὴν τῶν Σκώτων. Ἀλλὰ τὰ μελετώμενα διεθρullήθησαν, οἱ δύο ἐκεῖνοι ἄνδρες, φυγόντες, δὲν κατωρθώθη νὰ συλληφῶσι, καὶ τὸ μὲν Σκωτικὸν παρλαμέντον, φρονίμως ποιοῦν, ἐθεώρησε συμφερότερον νὰ σιωπήσῃ περὶ τῆς ἐπιβουλῆς ταύτης, ὁ δὲ βασιλεὺς, ἵνα καλύψῃ τὴν ἀποτυχίαν, ἀνηγόρευσε τὸν μὲν Ἀμίλτωνα δοῦκα, τὸν δὲ Ἀργύλιον, μαρκέσιον· ἀλλ' οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ ἀντιπολιτευόμενοι, μαθόντες διὰ τοῦ Ἀμπδηνίου τὰ διατρέξαντα, παρωξύνθησαν εἰς ὑπερβολὴν καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ νέου τούτου ἐρεθισμοῦ τῶν παθῶν ἤρχισεν ἡ δευτέρα σύνοδος τοῦ μακροῦ Παρλαμέντου τῆ 20 Ὀκτωβρίου 1641.

Ἐν τῇ δευτέρᾳ ταύτῃ συνόδῳ δὲν ἐπεκράτησε πλέον ἡ δημοφροσύνη ἐκεῖνη τὴν ὁποίαν εἶδομεν, ἐν τῇ πρώτῃ, κατ' ἐπιφάνειαν τοῦλάχιστον, συνενώταται ἅπαντας τοὺς χρωματισμούς τῆς ἀντιπολιτευσεως ἀλλὰ ἡ πρότερον ἠνωμένη ἀντιπολιτευσις διεκρίθη ἔκτοτε εἰς δύο ἀντίπαλα κόμματα, αὐτὰ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ὑπὸ ὀνόματα διὰφορα, αἰετοπε ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διημερισθῆσαν πρὸς ἄλληλα, καὶ μέχρι τοῦδε διαμρισθητοῦσιν ἐν Ἀγγλίᾳ, περὶ τῆς διεξαγωγῆς τῶν δημοσίων πραγμάτων. Ἐπὶ τινα χρόνον τὸ εἶ τῶν κομμάτων τούτων ἔφερε τὸ τῶν ἰππέων ὄνομα, τὸ δὲ, τὸ τῶν Στρογγυλοκαρφάλων, βραδύτερον δὲ ἐκλήθησαν Τόρρις καὶ Οὐίγοι, καὶ μέχρι τῆς σήμερον σῶζουσι τὰ ἐπώνυμα ταῦτα. Ἡ δὲ ἐπαγαγοῦσα τὸν χωρισμὸν αὐτῶν κυριωτάτη αἰτία ἔχει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς εἰς τὴν διαφορὰν τῆς κράσεως, τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ συμφέροντος, τὴν ὑπάρχουσαν εἰς πᾶσαν κοινωνίαν, καὶ αἰετοπε ὑπάρχουσαν, μέχρι οὗ τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα παύσῃ τοῦ νὰ διασπᾶται, ὑπὸ τῶν θελητῶν τῆς ἕξεως καὶ ὑπὸ τῶν θελητῶν τοῦ νεωτερισμοῦ, εἰς δύο ἀντιθέτους ῥοπᾶς. Ἡ διάκρισις ἐκεῖνη ἐνυπάρχει οὐ μόνον εἰς τὴν πολιτικὴν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν φιλολογίαν, τὴν τέχνην, τὴν ἐπιστήμην. Παντοῦ καὶ πάντοτε εὐρίσκομεν ἀνθρώπους προσηλωμένους τοσοῦτον θερμῶς εἰς πᾶν τὸ ἀνέκαθεν ὠρισμένον, ὡς τε καὶ ὅταν, δι' ἀκαταμαχῆτου πείρας, πεισθῶσιν, ὅτι νεωτερισμός τις εἶναι χρήσιμος, δὲν ἀποδέχονται τὸν νεωτερισμὸν εἰμὴ κακὰ περὶ αὐτοῦ οἰωνίζομενοι. Παντοῦ καὶ πάντοτε δ' εὐρίσκομεν ἐπίσης ἑτέραν ἀνθρώπων τάξιν, αἵτινες, ὀξύτεροι μὲν ὄντες περὶ τὸ ἐλπίζειν, καὶ περὶ τὴν θεωρίαν τολμηρότεροι, προθύμως κατακρίνουσι μὲν τὰς ἐλλείψεις τῶν καθεστώτων, παραγινωρίζουσι δὲ τοὺς κινδύνους καὶ τὰς δυσχερείας πάσης βελτιώσεως καὶ ὡς βελτίωσιν ὑπολαμβάνουσι πᾶσαν μεταβολὴν. Οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ὀρίου τῶν δύο τούτων τάξεων ἤμιστα ἀπομακρυνόμενοι, ἐν ἄλλαις λέξεσιν οἱ μετριοπαθέστεροι ἄνθρωποι, εἶναι βεβαίως καὶ οἱ συνετώτεροι, οἱ χρησιμώτεροι εἰς πᾶσαν κοινωνίαν· οἱ δὲ τὰς ὑπερβολὰς ἀσπαζόμενοι, ἐνθεν μὲν ἀποβαίνουσι σχολαστικοὶ δεισιδαίμονες, ἐνθεν δὲ παράφρονες μετεωρολόγοι.

Βεβαίως, ἀνέκαθεν ὑπῆρχον εἰς τὰ Ἀγγλικά παρλαμέντα, βουλευταὶ τινες περιδεῶς ἐπιζητοῦντες τὴν τῶν καθεστώτων τήρησιν, καὶ ἄλλοι πάλιν θερμῶς

ἐπιδιώκοντες τὰς μεταρρυθμίσεις. Ἀλλ' ἐνόσῳ αἱ σύνοδοι τῶν νομοθετικῶν σωμάτων ἦσαν βραχυχρόνιοι, οὔτε οἱ μὲν, οὔτε οἱ δὲ ἀπετέλεσαν ἴδια καὶ μόνιμα πολιτικὰ συστήματα, ἔχοντα ἴδιους ἀρχηγούς καὶ ἴδια ὀνόματα καὶ συνθήματα. Ἐπὶ δὲ τῶν πρώτων ἀπὸ τῆς συγκροτήσεως τοῦ μακροῦ παρλαμέντου μηδὲν, τοσοῦτον ἰσχυρὰ καὶ πάγκοινος ὑπῆρξεν ἡ διὰ τῆς προηγηθείσης πολυετοῦς ἀνομίας κινηθεῖσα δυσρέσκεια, ὡς τε ἡ βουλὴ τῶν κοινοτήτων ὁμοφώνως σχεδὸν ἐπετίθη κατὰ τῶν ὑφισταμένων καταχρήσεων. Καθ' ἣν ὁμοῦς ἐποχὴν συνεκροτήθη ἡ δευτέρα τοῦ μακροῦ Παρλαμέντου σύνοδος, πᾶται αἰετολογοὶ μεταρρυθμίσεις εἶχον ἤδη ψηφισθῆ, ὡς τε πολλοὶ φρόνιμοι ἄνθρωποι ἐνόμιζον πρέπον ν' ἀρκεσθῶσιν εἰς τὰ γενόμενα· ἄλλοι ὁμοῦς ὀξύτεροι καὶ δυσπιστότεροι, ἐθεώρουσαν ἀναγκαῖον νὰ ἐπιμείνωσιν εἰς τὸν δρόμον τῶν νεωτερισμῶν. Ἐντεῦθεν ἡ δ' αἰρέσις ὑπῆρξεν ἀπαραίτητος, ἐντεῦθεν ἡ πρώτη σύστασις τῶν δύο ἀντιπάλων τῆς ἀγγλικῆς πολιτικῆς κομμάτων. Ἐκότερον τῶν δύο τούτων κομμάτων ἐπληθήθη βεβαίως πολλᾶκις, ἀλλ' ἀμφοτέρω ἀνεδαίχθησαν χρήσιμα εἰς τὴν πατρίδα· καὶ ἂν οἱ Ἀγγλικοὶ θεσμοὶ παριστώσιν ἡμῖν τοσοῦτον θαυμάσιον καὶ ἐνιαῖον σχεδὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ κράμα τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς τάξεως, τοῦτο ὀφείλεται κυρίως εἰς τοὺς γενναίους ἀγῶνας καὶ εἰς τὰς ἀμοιβαίως νίκας τῶν δύο ἐκείνων ἀντιπάλων πολιτικῶν ἐταιριῶν, ἐξ ὧν ἡ μὲν ὑπερεμάχετο ὑπὲρ τῆς ἐξουσίας καὶ τῶν ἀρχαίων καθεστώτων, ἡ δὲ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς προόδου. Μὴ λησμονήσωμεν δὲ ὅτι αἱ δύο ἐκεῖναι μεγάλαι τῶν πολιτικῶν τῆς Ἀγγλίας ἀνδρῶν φάλαγγες διεκρίθησαν αἰετοπε ἀπ' ἀλλήλων μᾶλλον ὡς πρὸς τὸν βαθμὸν καθ' ὃν ἐπεζητήσαν τὴν ἐφαρμογὴν ἀρχῶν τινῶν ἢ κατὰ τὰς ἀμοιβαίως ἀρχάς. Δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ ἐκατέρας αὐτῶν, ὑπῆρχον ὄρια τινὰ τὰ ὁποῖα σπανίως κατεπατήθησαν. Ὀλίγαί τινες ἐνθουσιώδεις κεφαλαὶ ἦσαν βεβαίως ἔτοιμοι ἀφ' ἐνός νὰ θυσιάσωσι, πρὸς χάριν τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας, καὶ αὐτὰ τὰ εὐλογώτερα δίκαια τοῦ ἔθνους· ὀλίγαί δὲ πάλιν ἐνθουσιώδεις κεφαλαὶ ἦσαν εὐδιάθετοι ἀφ' ἑτέρου νὰ ἐπιζητήσωσιν, ἐν τῷ μέσῳ ἀτελευτητῶν ἐμμευλίων ταραχῶν, τὸ φάντασμα τῆς δημοκρατίας. Ἀλλ' ἡ μεγάλη πλειονοψηφία τῶν ὑπερμάχων τοῦ ἔθνους ἀπεστρέφετο τὴν ἀναρχίαν· δις δὲ ἐντὸς τῆς 17ης ἑκατονταετηρίδος ἀμφοτέρω τὰ κόμματα, λησμονήσαντα τὰς ἀμοιβαίως ἐριδας, ἠνώθησαν ἐπὶ κοινῷ σκοπῷ καὶ ἡ μὲν πρώτη αὐτῶν συγχώνευσις ἠνώρθωσε τὴν κληρονομικὴν μοναρχίαν, ἡ δὲ δευτέρα διέσωσε τὴν συνταγματικὴν ἐλευθερίαν.

Παρατηρητέον πρὸς τούτοις, ὅτι οὐδέτερον τῶν δύο τούτων κομμάτων περιέλαβεν ἐν ἑαυτῷ ποτὲ ὀλόκληρον τὸ ἔθνος καὶ ὅτι οὐδ' ἀμφοτέρω ἀπετέλεσαν ποτὲ τὴν πλειονοψηφίαν τοῦ ἔθνους· ἀλλ' αἰετοπε ὑπῆρξεν ἐν Ἀγγλίᾳ μέγα ἀνθρώπων πλῆθος, τὸ ὁποῖον, μὴ ὄν προσηλωμένον μονίμως εἰς καμμίαν τῶν δύο ἐκείνων ἀντιπάλων μερίδων, ἐνίοτε μὲν διεστέλει παντάπασιν ἀδιάφορον, ἐνίοτε δὲ συνετάσσεται μετὰ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης μερίδος, καὶ τότε

ἀνεδείκνυνεν αὐτὴν ἀναγκαιῶς νικηφόρον. Καθ' ἣν ἐποχὴν τὰ ἀντίπαλα ἐκείνα κόμματα διεκρίθησαν ὀριστικῶς ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἔλαβον ἴδιον ἕκαστον σχῆμα καὶ σῶμα, αἱ ἀμοιβαῖαι αὐτῶν δυνάμεις ἐφαίνοντο ἀγεδὸν ἴσαι. Μετὰ τῆς Κυβερνήσεως συνενάττοντο οἱ πλείστοι τῶν ἀνωτέρων εὐπατριδῶν καὶ οἱ πλείστοι τῶν πολιτῶν ἐκείνων οὔτινες, ἀπὸ πλουσιῶν καὶ ἀγαθῶν οἰκῶν ἔλκοντες τὸ γένος, δὲν ἐστεροῦντο εἰμὴ τὸ τοῦ εὐπατρίδου ὄνομα. Τούτους δὲ παρῆκολούθουν ὁ ἐνώτερος Ἀγγλικανικὸς κληρὸς ἀμφοτέρω τὰ Πανεπιστήμια, ἅπαντες οἱ λαϊκοὶ, ὅσοι ἦσαν θερμῶς ἀρωσιωμένοι εἰς τὴν ἐπισκοπικὴν ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὸ Ἀγγλικανικὸν τυπικόν, προσδετοῦ τοις ἅπαντες οἱ ἄθροιστοι, ὅσοι, ἀποτροπιαζόμενοι τὴν ὑπερβολικὴν ἀφέλειαν καὶ αὐστηρότητα τοῦ βίου τῶν καθυποκρίτων, θιέωρον πολὺ συμφερωτέραν τὴν ὑπερίσχυσιν τῆς παμβασιλείας καὶ τὴν διὰ ταύτης παγίωσιν διαίτης πολυτελεστέρως. Τελευταῖον εἰς τὴν αὐτὴν ὑπήγοντο μερίδα καὶ ἅπαντες οἱ καθολικοὶ Ἀγγλοὶ, διότι ἡ βασιλίς ἐπρέσβευε τὸ θρησκευμα αὐτῶν, διότι αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἦτο ἐπεικίστερος πρὸς αὐτοὺς ἢ τοὺς πρεσβυτεριανούς, διότι, ἂν ἡ ἀντιπολίτευσις ὑπερίσχυεν, οἱ αἵματηροὶ νόμοι, οἱ ἐπὶ τῆς Ἐλισάβετ κατατῶν παπιστῶν ἐκδοθέντες, ἦσαν πιθανώτατα ἐκτελεσθῆ καὶ πάλιν αὐστηρῶς.

Τὴν κυριωτέραν τῆς ἀντιπολιτευσεως δύνανται ἀπετέλουν οἱ μικροὶ τῆς ὑπαίθρου χώρας γαιοκτητῆται καὶ οἱ ἐν ταῖς πόλεσιν οἰκοῦντες ἔμποροι καὶ βιομηχανοὶ, οἵτινες ὁμῶς ἤγοντο ὑπὸ φοβερᾶς ἀριστοκρατικῆς μειονουψίας, ἐν ἣ περιλαμβάνοντο οἱ ἰσχυροὶ καὶ πλούσιοι Κόμητες Νορθουμβερλάνδιος, Βεδρόρδιος, Οὐαρουϊνός, Σταμφόρδιος καὶ Ἐστέζιος καὶ διάφοροι ἄλλοι Λόρδοι, πλείστην ἔχοντες περιουσίαν καὶ δύνανται. Εἰς τὴν αὐτὴν δὲ φάλαγγα ὑπήγοντο ἅπαντες σχεδὸν οἱ ἑτεροδοξοῦντες διαμαρτυρόμενοι καὶ οἱ πλείστοι τῶν τῆς ἐπικρατούσης ἐκκλησίας ὅσοι ἔμενον εἰσέτι πιστοὶ εἰς τὰ Καθολικὰ δόγματα, τὰ ὅποια ἄλλοτε ἐθεωροῦντο ὀρθὰ ὑπὸ ὧν ἐν γενεῇ τῶν Ἀρχιερέων καὶ τῶν κληρικῶν τῆς Ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας. Αἱ δημοτικαὶ ἀρχαί, ἐκ τῶν ὀλίγων ἐξαιρέσεων, μετὰ τῆς αὐτῆς συνετάσσοντο μερίδας. Τελευταῖον ἡ ἀντιπολίτευσις ὑπερίσχυεν ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων, ἂν καὶ ὄχι ὀριστικῶς.

Ἐκάτερον τῶν δύο κομμάτων προέτεινεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ λόγους ἰσχυροῦς. Οἱ βασιλικοὶ ἔλεγον «Εἶναι ἀληθές, ὅτι μεγάλαί ἐγένοντο καταχρήσεις ἀλλ' ἰδοὺ αἱ καταχρήσεις αὐταὶ ἐθεραπεύθησαν. Εἶναι ἀληθές, ὅτι πολυτίμητοῦ ἔθνους δίκαια προσεβλήθησαν, ἀλλὰ τὰ δίκαια ταῦτα ἠνωρώθησαν ἤδη καὶ διὰ νέων ὠχυρώθησαν ἐγγυήσεων. Τοῦ λοιποῦ δὲν δύναται νὰ παρέλθῃ τριετία ἀνευ συγκροτήσεως Παραλαμένου τοῦ τὰ ἔκτακτα δικαστήρια κατηργήθησαν· ὁ μελετήσας τὴν ἱδρυσιν στρατιωτικοῦ δεσποτισμοῦ Στραφφόρδιος ἐκατανομήθη· ὁ νοθεύσας τὴν ἐθνικὴν θρησκείαν καὶ μετὰ πλείους καταφορᾶς τὴν θρησκευτικὴν συνειδητὴν καταδιώξας Ἀρχιεπίσκοπος Καν-

ταβρίγιας ἀπεκδέχεται ἐν τῇ φυλακῇ τὴν κρίσιν τῶν δημοτικῶν αὐτοῦ· ὁ Λόρδος σφραγισδοφύλαξ, ὁ θελήσας νὰ καταστήσῃ ὑποχείριον τοῦ στέμματος πᾶσαν ἐν Ἀγγλίᾳ ἰδιοκτησίαν, καθρέθη καὶ ἠγάθη νὰ ζητήσῃ ἄσυλον ἐν ἀλλοδαπῇ. Ἐν γενεῇ δὲ οἱ μὲν ὑπηρετῆται τῆς τυραννίας ἐτιμωρήθησαν, τὰ δὲ θύματα αὐτῆς ἀπεζημιώθησαν. Καιρὸς εἶναι ἤδη νὰ σκεφθῶμεν μήποτε οἱ κατὰ τοῦ δεσποτισμοῦ ἡμῶν νίκη καταφέρῃ ἡμᾶς εἰς ἀναρχίαν. Διὰ νὰ καταβάλλωμεν τοὺς πονηροὺς θεσμοὺς ὑπὸ τῶν ὀποιων πρὸ μικροῦ ἔτε κατετρώχετο ἡ πατρίς, ἡ ναγκάσθημεν νὰ διασείσωμεν ἐκ θεμελίων τὸ οἰκοδόμημα τῆς κυβερνήσεως· καταβληθέντων ἤδη τῶν θεσμῶν ἐκείνων, ἀνάγκη νὰ ὑποστηρίξωμεν τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, κατὰ τοῦ ὀκείου πρὸ μικροῦ χρεός εἶχομεν νὰ ἐπαγάγωμεν πολιορκητικούς καταπέλτας, ὥστε ἀπὸ τοῦδε ἡ φρόνησις ἀπαιτεῖ ν' ἀποδεχώμεθα μετὰ δυσπιστίας πάντα νεωτερισμὸν καὶ νὰ προφυλάττωμεν ἀπὸ πάσης προσβολῆς τὰ κυριαρχικὰ δίκαια τὰ ἀπονεμηθέντα ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὸν ἡγεμόνα, χάριν τῆς κοινῆς εὐημερίας.»

Τοιαῦτα ἐπρέσβευον οἱ ἄνδρες τῶν ὀποιων προέτατο ὁ γενναῖος Φαλλκλάνδιος· ἀπ' ἑτέρου δὲ ἄνδρες οὐδὲν ἦτο ἔμπειροι ὁ Πύμ, ὁ Ὀλλις, ὁ Ἀμπδῆνιος, διετίνοντο δι' ἐπιχειρημάτων οὐδὲν ἦτο ἰσχυρῶν, ὅτι ἡ ἀσφάλεια τὴν ὁποίαν ἀπελάμβανον αἱ ἐλευθερίαι τοῦ Ἀγγλικοῦ ἔθνους ἦτο ἐπίπλαστος μᾶλλον ἢ πραγματικὴ καὶ ὅτι καθὼς παρεβιάσθησαν ὅτε μέγας χάρτης καὶ ὁ περὶ δικαίων νόμος, οὕτω ἤδυναντο νὰ παραβιχθῶσι καὶ οἱ νεωστὶ ψηφισθέντες νόμοι, ἅμα ἡ βουλή ἤθελε παύσει ἀγρύπνως περιφρουροῦσα αὐτοὺς.

Τὰ δὲ δύο ταῦτα κόμματα μόλις ἤρχισαν νὰ σχηματίζονται καὶ δὲν εἶχον ἔτι μετρήσει τὰς δυνάμεις αὐτῶν, ὅτε τῇ 1η Νοεμβρίου, ἔφθασαν εἰδήσεις ἀναρρίπισται μὲν ἐνατέρων τὰ παθη, ἐπιτυχῆσαι δὲ τὰ φρονήματα. Οἱ ἰθαγενεῖς Ἴρλανδοὶ μὴ αἰσθανόμενοι ἤδη τὴν ἐπὶ τοσούτα ἔτη δαμάσσαν αὐτοὺς σιδηρᾶν τοῦ Στραφφόρδιου χεῖρα καὶ ἐθαρρῦνόμενοι ἀπὸ τὰ παραδείγματα τῶν Σκώτων καὶ ἀπὸ τῶν ἐσωτερικῶν τῆς ἀγγλίας διενέξεων, ἐπιχείρησαν συνωμοσίαν καὶ ἐπανάστασιν κατὰ τῶν Ἀγγλῶν ἀποίκων τοσούτῳ μᾶλλον ἀγρίαν, ὅση ἐξεπήγαζεν ἀπὸ διπλοῦν μίτος, πολιτικὸν καὶ θρησκευτικόν. Ἐκαστον ταχυδρομεῖον ἔφερεν εἰς Λονδίον εἰδήσεις ὑπερβολικὰς περὶ τῶν βιαιοπραγιῶν εἰς ἃς ἐξετραχηλίζοντο οἱ ἐπαναστάται, εἰδήσεις, αἵτινες, καὶ ἀνευ τῶν ὑπερβολῶν ἐκείνων, ἦσαν ἱκαναὶ νὰ κινήσωσι τὸν ἔλεον καὶ τὴν φρίκην, εἰς ἀνώτατον δὲ βαθμὸν παρώξυναν ἀμφοτέρω τὰ μεγάλα κόμματα, τὰ ἐν Οὐεστμινστέρῳ τότε ἀντιπαρτατόμενα. Οἱ μὲν βασιλικοὶ ἰσχυρίζοντο, ὅτι, ἐν ταύτῃ κρίσει, τὸ πρῶτιστον καθήκον παντὸς ἀγαθοῦ Ἀγγλοῦ ἢ διαμαρτυρουμένου ἦτο νὰ κρατῆται τὴν χεῖρα τοῦ ἡγεμόνος· Ἡ δὲ ἀντιπολίτευσις ἐφρόνει, ὅτι, ἐκ τῆς περιστάσεως ταύτης ἐλάμβανεν ἰσχυροτέρα παρὰ ποτὲ ἀφορμὴν τοῦ νὰ διακωλύσῃ αὐτὸν καὶ νὰ περιορίσῃ· διότι ὁ μέγας στρατός τοῦ ὀποίου ἀπῆτειτο ἤδη ἡ συγκρότησις, ἡ δύνα-

το νὰ στραφῆ κατὰ τῶν ἐλευθεριῶν τῆς Ἀγγλίας. Προσδετούτοις εἰς πολλῶν καρδίας παρήχθη ὑπόνοια φανερά, ἂν καὶ ὄλως ἄδικος, ὅτι ἡ βασιλίς, ἣτις ἦτο καθολικὴ, ὅτι ὁ βασιλεὺς, ὅστις, καίτοι διακηρυγόμενος, ἐπροτίμα ὅμως τῶν καθαροθετήκων τοὺς καθολικοὺς, δὲν ἦταν ἀμέτοχοι τοῦ κινήματος ἐκείνου.

Ἐντεῦθεν, τῇ 22 Νοεμβρίου, τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς εἰς Λονδίνον ἐπανάδου τοῦ βασιλέως, συνεκροτήθη ἡ πρώτη μεγάλη βουλευτικὴ μάχη μεταξὺ τῶν δύο κομμάτων, τὰ ὁποῖα αἰετοτε ἔκτοτε περὶ τῆς κυβερνήσεως τοῦ ἔθνους πρὸς ἀλληλα διημισηθήτησαν καὶ μέχρι τοῦδε ἀμφισβητοῦσιν. Ἡ ἀντιπολίτευσις προέτεινε νὰ συνταχθῆ πρὸς τὸν βασιλέα παράστασις ἀνεκεφαλαιοῦσα ἅπαντα τὰ ἀπὸ τῆς ἀναρρήσεως αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον ἀνομήματα τῆς κυβερνήσεώς του καὶ ἐκφράζουσα τὴν δυσπιστίαν ἣν εἶχεν ἔτι τὸ ἔθνος πρὸς τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ διαγωγὴν. Οἱ βασιλικοὶ ἀντέτεινον εἰς τὴν πράξιν ταύτην, ἣτις μόνον ἀποτελεσματικὸν νὰ ἔχη τοῦ νὰ παροξύνῃ ἔτι μᾶλλον τὰ πάθη καὶ ἡ πρό τινων μηνῶν ὁμόφωνος ἐκείνη συνέλευσις, διηρέθη ἤδη εἰς δύο ἰσοδύναμα σχεδὸν στρατόπεδα· μετὰ πολὺν χρόνον δὲ καὶ σφοδρὰν συζήτησιν, ἡ πρᾶξις δὲν ἐγένετο δεκτὴ εἰμὴ δι' ἕνδεκα καὶ μόνον ψήφων.

Ἡ ἔκβασις τοῦ ἀγῶνος τούτου ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ συντηρητικὴ μερίς, ἂν καὶ ἡττηθεῖσα, ἦτο ὅμως τοσοῦτον ἰσχυρὰ ἐν τῇ κάτω βουλῇ, ὥστε εὐχερῶς ἠδύνατο ἐντὸς μικροῦ χρόνου, καὶ νὰ πλειονοψηφήτῃ. Ἐπειδὴ δὲ ὁμολογουμένως ὑπερίσχυεν ἐν τῇ ἄνω, ἤθελε βεβαίως ἀναγκάσει τὸν ἐπαναστατικὸν χείμαρρον, ἂν ὁ Κάρολος ἀπεράττειεν εἰλικρινῶς νὰ ἀκολουθήτῃ τὰς πολιτικὰς αὐτῆς ἀρχάς.

Καὶ τῶν ἄλλων, αἱ πρῶται αὐτοῦ πράξεις παρέσχον ἀγαθὰς ἐλπίδας· ὅτι ἀπερήματο τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ τοῦ νὰ κυβερνήτῃ ἐκ συμφώνου μετὰ τῆς βουλῆς τῶν κοινοτήτων καὶ ἐπὶ τούτῳ νὰ καλέσῃ εἰς τὸ συμβούλιον αὐτοῦ ἄνδρας ἀπολαμβάνοντας, διὰ τῶν προτερημάτων καὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν, τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς βουλῆς. Ὁ Φιλκλάνδιος, ὁ Κολλεπέπερος, ὁ Ὑδης ἅπαντες οἱ ἀρχηγοὶ τῆς βασιλικῆς μερίδος, οἵτινες ὅμως, ἐν τῇ πρώτῃ συνόδῳ τοῦ μακροῦ Παρλαμέντου, μετὰ πλείστου ζήλου ἐπεδίωξαν τὴν κατάργησιν τῶν καταχρήσεων καὶ τὴν τιμωρίαν τῶν ἐνόχων ὑπουργῶν, προσεκήρθησαν ἤδη νὰ ἀναλάβωσι τὴν κυβερνήσιν τῶν κοινῶν πραγμάτων, καὶ ὁ μὲν πρῶτος διωρίθη ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργῶν, ὁ δὲ δεύτερος, ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν, ὁ δὲ τρίτος ὑπερῆσαν μὲν δὲν ἐδέχθη, ἀνέλαβεν ὅμως νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ νέον ὑπουργεῖον, ὁ δὲ Κάρολος ὑπεσχέθη εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ πράξῃ τι ὀπωρῆσθε ἀφορῶν τὴν βουλὴν ἄνευ τῆς συναίνεσώς των.

Ἄν ὁ Κάρολος ἐνέμενεν εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην, οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ἡ μεταπολίτευσις δὲν ἤθιλε προχωρήσει περαιτέρω· τοῦτο εἶναι τόσον βέβαιον, ὥστε οἱ σφοδρότεροι τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἀρχηγοὶ εἶχον ἀρχίσει ν' ἀπελπίζωνται περὶ τῆς τύχης τῆς μερίδος των, καὶ νὰ σκέπτονται περὶ ἀποδημίας

εἰς τὴν Ἀμερικὴν. Κατὰ δυστυχίαν ὅμως ὁ Κάρολος, πλανώμενος περὶ τῆς ἀληθοῦς τῶν πραγμάτων καταστάσεως, δὲν εἶχε πλήρη πίστιν οὐδὲ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς βασιλικῆς μερίδος, τοὺς ὁποίους ἐκάλεσεν εἰς τὸ συμβούλιον αὐτοῦ, διότι οὗτοι ἦσαν μὲν εἰλικρινεῖς τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας ὑπέρμαχοι, οὐχὶ ὅμως καὶ παμβασιλείας τοιαύτης οἶαν ἐμελέτησα ποτὲ αὐτὴν ὁ Οὐεντσοῦρβιος.

Ἦθεν μετ' ὀλίγας ἡμέρας (τῇ 3 Ἰανουαρίου 1642) λησμονῶν τὴν εἰς τοὺς νέους ὑπουργοὺς δοθείσαν ὑπόσχισιν, ἐπεμψεν, ἐν ἀγνοίᾳ αὐτῶν, τὸν παρὰ τῷ ἄνωτᾷ φ. δικαστηρίῳ εἰσαγγελέα νὰ κατηγορήτῃ ἐνώπιον τῶν Λόρδων, ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ, πέντε βουλευτὰς, τὸν Πύμ, τὸν Ὀλλιν, τὸν Ἀμπδήνιον τὸν Ἀτλερίγιον καὶ τινὰ Στρόδην, καὶ ἀπήτησε διὰ διαγγελέως ἀπὸ τὴν κάτω βουλήν τὴν παράδοσιν τῶν κατηγορουμένων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ βουλὴ ἀπεκρίθη ὅτι ἔχει ἀνάγκην νὰ σκεπθῆ ὠρίμως περὶ τοιαύτης ὑποθέσεως, τὴν ἐπιούσαν ὁ Κάρολος προσῆλθεν αὐτοπροσώπως, ὑπὸ ἐνόπλων περιετοιχημένους ἀνδρῶν, ἵνα συλλάβῃ, ἐντὸς τοῦ βουλευτικοῦ καταστήματος, τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Καταλιπὼν δὲ ἔξω τῆς αἰθούσης τοὺς δορυφόρους, εἰσῆλθε κρατῶν τὸν πύλον εἰς τὴν χεῖρα, ὑπὸ μόνου τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ, τοῦ Γερμανοῦ Κόμητος Παλατινοῦ Ρουπρέχτου συνοδευόμενος. Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους ἀπεκάλυψαν ἀμέσως τὰς κεφαλὰς καὶ ἠγέρθησαν· ὁ δὲ Κάρολος, περιστρέφων τὰ βλέμματά του ἐπὶ τῶν βουλευτικῶν ἐδρῶν, «καθὼς βλίπω, εἶπε, τὰ πτηνὰ ἀπέπτησαν [δὲ ὅτι, ἅμα διαδοθέντες ὅτι ἐπέρχεται ὁ βασιλεὺς, οἱ κατηγορούμενοι ἐξῆλθον ἐν σπουδῇ τοῦ βουλευτηρίου] ἀπαιτῶ ὅμως νὰ μὲ πεμθῶσι οἱ ἄνδρες οὗτοι ἅμα ἐπανέλθωσιν· ἄλλως ἤξεύρω ποῦ θέλω τοὺς εὔρει». Ἀλλ' ἡ ἡμέρα παρήλθε, ἡ δὲ κάτω βουλὴ δὲν ἐπεμψε τοὺς ἄνδρας ἐκείνους, καὶ οὐδ' ὁ βασιλεὺς αὐτὸς ἔπειθε νὰ τοὺς ζητήσῃ, ἂν καὶ πάντες ἐγίνωσκον εἰς ποίαν ὁδὸν καὶ οἰκίαν εὐρίσκοντο. Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν, ὁ βασιλεὺς μετέβη αὐτοπροσώπως εἰς τὸ ἄττυ καὶ ἀπήτησεν ἀπὸ τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν τὴν παράδοσιν. Ἀντὶ ὅμως νὰ ἐπιτύχῃ τούτο, ἔμαθεν ὅτι προσεχέστατα ἡ ἐθνοφυλακὴ τοῦ Λονδίνου θέλει ἐπαναγαγεῖ μετὰ πομπῆς τὸς πέντε κατηγορουμένους εἰς Οὐεστμνίστερον, ὅτι περιέμενον, διὰ τὴν δημοτελῆ ταύτην πανήγηριν, 4000 γαιοκτήτας τῆς Βουκιγγαμικῆς κομητίας, ἐρχομένους νὰ συμπράξωσιν εἰς τὸν θρίαμβον τοῦ μεγάλου Ἀμπδηνίου, τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτῶν, καὶ ὅτι διεξίλιτοι ναῦται ἔμελλον νὰ παραπέμψωσι τοὺς 5 ἄνδρας ἐπὶ τοῦ Ταμέσεως. «Τί» ἀνέκραξεν ὁ Κάρολος «ὡς καὶ αὐτοὶ οἱ νεροπόντικοι μ' ἐγκαταλείπουσι;» — Δὲν τὸν ἐγκατέλιπον δὲ αὐτοὶ μόνον, ἀλλ' ὅτε ἀφωσιωμένοι εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ οἱ συνετώτεροι τῶν ἀνδρῶν τῆς βασιλικῆς μερίδος ἦσαν κατατεθλιμμένοι καὶ δυσηρετμένοι διὰ τὴν ἀφρονα καὶ παράλογον ἐκείνην παραβίασιν ἁπάντων τῶν κειμένων νόμων. Οἱ ἀντίπαλοι τῆς αὐτῆς ἀνέλαβον ἐν ἀκαρεῖ νέον θάρρος. Ἐν τῇ βουλῇ τῶν κοινοτήτων ἡ ἀντιπολίτευσις ἀπέβη αὖθις ἀκατάσχετος καὶ ἐψήφισε τὰ ἀντικυβερνητικώτερα βουλευ-

μέτρα μετὰ πλειονοψηφίας ὑπερβαλούσης τὴν ἀναλογία τῶν 2 πρὸς 1. Μεγάλα ἀποσπάσματα ἐθνικῆς φρουρᾶς, τακτικῶς ἐπαμοιβόμενα, ἀνέλαβον τὴν φρουρήσιν τοῦ βουλευτηρίου· αἱ πύλαι τῶν βασιλείων καθ' ἑκάστην ἐπολιορκούντο ὑπὸ ἀγρίου ὄχλου, ἐξεμοῦντος τὰς δεινοτέρας ὕβρεις, καὶ ἀράς, καὶ ἀπειλᾶς. Ὁ δὲ Κάρολος, ἐνόησας, ὅτι οὐδεμίαν εἶχεν ἐν Λονδίῳ ἀσφάλειαν, κατέλιπε τὴν 10 Ἰανουαρίου τὴν μητρόπολιν ταύτην καὶ τὰ βασίλεια τῆς Οὐίτελλης, τὰ ὁποῖα δὲν ἐπέπρωτο νὰ διέλθῃ πάλιν εἰμὴ κατὰ τὴν τελευταίαν τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἡμέραν.

Ἀπεδήμησε δὲ καὶ ἡ βασιλὶς, τῇ 5 Φεβρουαρίου, εἰς Ὀλλανδίαν, διὰ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τῆς ἡπειρωτικῆς Εὐρώπης συνδρομὴν εἰς τὸν ἀναπόδραστον ἤδη καταστάνα ἐμφύλιον πόλεμον. Ἐφώντι τὰ τελευταῖα τοῦ Καρόλου κινήματα κατέστησαν ἀδύνατον πᾶσαν εἰρη-νικὴν συνδιαλλαγὴν. Μεταξὺ τοῦ βασιλέως, στήσαντος τὴν ἔδραν αὐτοῦ εἰς Ἐβόρακον, εἰς τὸ βόρειον τῆς Ἀγγλίας μέρος, ὅπου οἱ ὄπαδ' αὐτοῦ ἦσαν πολυαριθμότεροι, καὶ τοῦ ἐν Λονδίῳ πηραλαμένου, ἐγένετο ἤδη μακρὰ ἀλλ' ἀτελεσφόρητος διαπραγματικὴ. Μάτην ὁ βασιλεὺς ὑπέσχετο, ἐπικαλούμενος τὸν οὐρανὸν εἰς πίστιν τῆς εἰλικρινείας του· ἡ δυσπιστία τὴν ὁποίαν εἶχε κινήσει εἰς τὴν ψυχὰς τῶν ἀντιπάλων του δὲν ἦτο δυνατὸν ν' ἀρθῆ πλεονεξία ἐκ μέσου δι' ὁκων καὶ συνθηκῶν. Αἱ μὲν ἐκτὸς τοῦ Πηραλαμένου διάφοροι τοῦ ἔθνους τάξεις ὅσαι ἀπετέλουν τὴν βασιλικὴν μερίδα, διέμειναν πισταὶ εἰς αὐτὸν καὶ ἔδραμον (ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν ἰππέων) εἰς ὑπεράσπισιν τῶν δικαιωμάτων του, ἐν μέρει, διότι δὲν ἐγίνωσκον ἀκριβῶς τὰ μεταξὺ τοῦ Καρόλου καὶ τοῦ Πηραλαμένου διατρέξαντα, ἐν μέρει διότι ἦσαν προσηλωμένοι εἰς τὴν βασιλείαν ἕνεκα τῶν συμφερόντων αὐτῶν. Καὶ ἐντὸς τοῦ Πηραλαμένου δὲ τινές, ἂν καὶ δυσηρηστημένοι ἀπὸ τὴν ἀνέκασθεν καὶ μάλιστα ἀπὸ τὴν πρόσφατον διαγωγὴν τοῦ Καρόλου, ἂν καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν φίλων αὐτῶν μεταβάντας εἰς τὰς τάξεις τῶ ἀτιπολιτευομένων, αὐτοὶ ὁμως, ἠγαγκατμένοι νὰ ἐκλέξωσι μεταξὺ δύο κινδύνων, μεταξὺ τῆς δυσπιστίας, ἢ ἐνέπνεεν ὁ Κάρολος καὶ τοῦ ἄλοστον ἐξουτελισμοῦ τοῦ βασιλικῆς ἀξιώματος τὴν ὁποίαν ἐπέδιωκε τὸ παλαμέντον, ἐπροτίμησαν νὰ ταχθῶσι μετὰ τοῦ πρώτου· ὅθεν 32 Λόρδοι καὶ 60 βουλευταὶ προσῆλθον κατ' ὀλίγον πρὸς αὐτὸν ἐν Ἐβόρακῳ. Ἀλλ' ἡ πλειονοψηφία τοῦ παλαμένου, ἐρείδομένη ἐπὶ ἐτέρω πολυπληθῶν ἐπίσης πολιτῶν (οἵτινες ἐκλήθησαν Στρογγυλοκέφαλοι διὰ τὴν κυκλοτερῶς τὸ πλεῖστον κεκαρμένην αὐτῶν κόμην) ἐφρόνει ὅτι τὸ ἔθνος δὲν θέλει ἀποχρῶντως ἐξασφαλισθῆ εἰμὴ ὅταν πᾶσα ἐξουσία ἀραιρηθῆ ἀπὸ τὸν Κάρολον. Ὅθεν ἀπήγει πρὸς αὐτοῦ τὰ παραλογώτερα τῶν πραγμάτων, ἀπῆγει νὰ παραιτήσῃ καὶ αὐτὰ τὰ κυριαρχικὰ δίκαια, ὅσα ἀνέκασθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς, καὶ μέχρι τῆς παρούσης ὥρας προσήκουσι τοῖς βασιλεῦσι τοῖς Ἀγγλίας. Ἀπῆγει δηλαδὴ, ὥστε ἄνευ τῆς συνευδοκίτης τῶν δύο βουλῶν, οὐδ' ὑπουργὸς νὰ διορίζεται, οὐδὲ ὁμότιμος οὐδεὶς πρὸ πάντων δὲ ἀπῆγει ὥστε ὁ βασιλεὺς νὰ παραιτήσῃ τὴν ὑπεράσπιν ἐκείνην τοῦ στρατοῦ ἡγεμονίαν, ἣτις ἐξ ἀμνημονεύτων

χρόνων ἐθεωρεῖτο ἀναπόσπαστος ἀπὸ τοῦ βασιλικῆς ἀξιώματος.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΛΕΟΝΤΕΣ.

Φίλιππε φίλε!

Ἐὰν ἡ Πανδώρα ἦτο ἐφημερὶς πολιτικὴ ἡδυνάμην νὰ τῇ χρησιμεύσω ἐντεῦθεν ὡς παραγεμιστὴς πολλῶν τελίδων τῆς. Ἡ ὕλη ἐνταῦθα ἄρθρον· διότι καὶ χροεῦσαι καὶ πολεμοῦσι, καὶ σφάζουσι καὶ θωπεύουσι τοὺς Ἀραβας, καὶ ὑπὸ τὸ κράτος ζωῆ στρατιωτικῆς διοικήσεως καὶ κακολογοῦσι τὸν Ναπολέοντα, καὶ κατακρίνουσι τοὺς συμπολίτας των ὡς ταραξίας καὶ ἀγανακτοῦσιν ὅταν τοὺς ἐξορίζωσι, καὶ φιλοτιμοῦνται ἐνὶ λόγῳ ν' ἀποδείξωσιν ὅτι ποτὲ δὲν ὑπῆρξεν εὐθυμότερος ὁ γαλλικὸς χαρακτήρ, οὐδ' ἐλλειπεστέρα πεποιθήσεων ἡ καρδία των. Καὶ ὁμως μὴ σπεύτης, παρακαλῶ, νὰ πιστεύσῃς, ὅτι, ἐὰν δὲν ἔχομεν φιλολογικὰ, ἀμοιροῦμεν καὶ περιέργων ἀξίων νὰ δημοσιευθῶσι διὰ τῆς Πανδώρας σας.

Ὁ Πρόξενος τῆς Σουηδίας συνεκρότηεν ἐσχάτως συνασπρὴν ἐσπερινήν, ὅπου παρευρέθησαν ὅλαι αἱ ἐπισημότητες, ὡς λέγουσιν οἱ Γάλλοι, τοῦ τόπου, ἡ μᾶλλον τῶν ξένων τόπων, ὅτι πούποτε ἴσως ἀλλοῦ δὲν βλέπεις τόσην πνισπερμίαν ὅσην ἐνταῦθα. Μεταξὺ δὲ τῶν προσκεκλημένων ἦμην καὶ ἐγὼ, καὶ ἀξιοτίμος ἄλλος ὁμογενὴς, διευθυντὴς πλοίου ἐμπορικοῦ. Ὁ πρωτόπερος οὗτος περὶ τὰ ἐγκόσμια τοῦ Ποσειδῶνος ὁπαδός, ἀνῆκον εἰς μίαν τῶν δύο ναυτικῶν νήτων τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ περὶ τὸ πολιτεύεσθαι αὐστηρότης ὑπερβαίνει εἰσέτι πάντα ὄρον, ἐφλέγετο ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ παραιτηθῆ ἐν μέσῳ ὁμηγύρευος, ὅπου τὸ προσβλέπειν τὸ ὠραῖον φῶλον δὲν θεωρεῖται, ὡς ἐν τῷ τόπῳ τῆς γεννήσεώς του, ἐγκλημα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην ἐπηόξανεεν ἡ φήμη ὅτι ὁ Πρόξενος εἶχε κόρην κάλλους ἐξαισίου. Μὲ παιδαριώδη ἀρέλειαν μ' ἐξέφραζε τὰ αἰσθήματά του ἐνῶ διευθυνόμεθα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φιλοξένου Προξένου, ὅτε, καταχρῶμενος τῆς ἀπειρίας του, εἶπον πρὸς αὐτὸν ὅτι ἦτο ἀνάγκη νὰ κανονίσῃ τὰ βλέμματά του, διότι τὴν νέαν περιεκύκλουν λέοντες, οἵτινες δὲν ἔδρακνον μὲν, ἐπαδεικνυον ὁμως τρίζοντες τοὺς ὀδόντας πρὸς πάντα νήλιν. — Ποῖοι, εἶπες, τῆν περικυκλόνουσι; με ἠρώτησε με ἀκατανόητον εὐστροφίαν γλώσσης καὶ περιέργειαν. — Λέοντες. — Λέοντες! — Μάλιστα λέοντες. Ἐπρεπε, φίλε μου, νὰ ἦτο παρὸν διὰ νὰ θαυμάσῃς τὸ ἐκστατικὸν ἦθος τοῦ νέου πλοιαρχοῦ. Δὲν ἐδύνατο νὰ ἐννοήσῃ πῶς ἐντὸς πολυαριθμοῦ συνελεύσεως ἀνθρώπων, εὐρίσκοντο λέοντες χωρὶς νὰ βλάπτωσι κανένα. Ἐξηκολούθει δὲ νὰ χάσῃ σιωπηλὸς, ὅτ' ἐπαναλαβὼν τὸν λόγον, — μὴ λησμονῆς, εἶπον,

φιλε μου, δοι ευδοκίμειθα εις την πατρίδα αυτην των λεόντων, και οτι οι Γάλλοι η θον εδω δια να εξημερωσωσι τα αγρια. Ενθυμήθητι άλλως οτι ολα τα του κόσμου έχουν και ακμήν και παρακμήν, πολλάκις δέ και αλλοιούνται. Η κάμψη από έρπετου δέν γίνεται πτερωτή μεταβαλλομένη εις χρυσαλλίδα; Ο γυρτίνο δέν γίνεται βάτ-αχος, και τα νέστη δέν αναλύονται εις βροχην; Αυτό το δόγανον δι' ου έκραζομεν τας εννοίας μας δέν υπόκειται εις μυρίς αλλοιώσεις; Δέν υπάρχει άπειρία λέξεων έχουτων σημασιαν αντι-

για ξύλα της θύρας, ήμεις δέ παραστάτας κλου-μεν του; αντιπροσώπους του έθνους. Ενδέχεται να με είπης οτι δέν εύρίσκεις πολλήν διαφοράν μεταξύ των αρχαιοτέρων και των νεωτέρων παραστατών δέν αντιλέγω και εμως είναι βέβαιον οτι τα ξύλα μεταμορφωθέντα έγιναν βουλευταί. Τσιαύτην παραδόξον αλλοίωσιν, εξηκολούθησα λέγων, έπαθε και ο λέων. Λεων δέν είναι πλέον το άτίθασσον και σαρκοβόρον εκείνο θηρίον της Ασίας και Αφρικης, τό έχον δόντας κερχαιού, και οφθαλμούς βλο-

Η Έλληνη Βράϊν σκαραιοσμένη υπό τίγριος.

στροφον εκείνης την οποίαν είχαν τό πάλι; Ακάματον, παραδείγματος χάριν, ώνόμαζον οι προπάτορες μας τον άοκτιον και δραστήριον, ενώ ήμεις άκαματην λέγομεν σήμερα τον άκηρην και ράθυμον. Παραστάδες και παραστάται έλέγοντο τά πλά-

τυρού, και γλώσσαν τραχίαν και άκανθώδη και χαιτήν βαθύβαλλον, και δυοιας γαμφούς και σαρκοβόρους, και βρυχηθιών συτραύσσοντα και αυτά τά έγκατα της καρδιάς σου. Λέων είναι νέον τι δό άκμαίον την ήλικίαν, άνθηρόν και γλυκύ την όψιν,

κομῶν καὶ λιγυρὸν τοὺς τρόπους, λευκοὺς καὶ ἐπαφροδίτους ἐπιδεικνύον τοὺς δόνοντας, σαῖνον τὴν οὐρὰν καὶ προτεῖον τὸν πόδα, ὡς ὁ λέων τοῦ Ἀνδροκλέους, (1) στρεπτόν ἔχον τὸν μύστακα, ὑρὸν καὶ μαλακὸν τὸ βλέμμα, μελίφροτον τὴν γλῶσσαν, μυῖπυσον τὴν κόμην, ἤδὲ καὶ ἀπαλὸν τὸ φώνημα, εὐπρεπὲς τὸ βήδισμα, καὶ δρῆν ἀκατάσχετον πρὸς τὸ ὠρῶν φῦλον. Ἰδοὺ, κύριε, ὁ σημερινὸς λέων. (2).

— Καὶ ὁμοίως leo est perfidus, εἰπέ τις τῶν ἰσχυαίων Ῥωμαίων, ὅτε τις λέων τοῦ σταδίου κατεβρόχθισεν ἐν παρόδῳ δύο παιδία, ψυχταγυγία; ἐνεῖα. Θὰ τεθῶ, φίλε μου, ὑπὸ τὴν σκέπη σου ἀπόψε. Μόλις εἶν' ἔτος ἀρού ἀνέγνωτα εἰς τὰς ἐρημερίδας ὅτι εἰς τὴν Ἀγγλίαν, νῆα τις πρὸ πολλοῦ συμβιῦσα καὶ με λέοντας, καὶ με παρδάλεις, καὶ με διάφορα ἄλλα θηρία, κατεπαράχθη ἀγνωμότως ἀπὸ αὐτὰ, μόνον καὶ μόνον διότι ἠθέλησε ν' ἀπομακρύνῃ διὰ τῆς μάλιστα τῆς ἐν ἐξ αὐτῶν.

ληθον εἰς τὴν τελευταίαν του παρατήρησιν, ἐὰν δὲν ἠνοίγετο ἡ θύρα τῆς αἰθούσης διὰ νὰ εἰσελθῶμεν Ἀλλὰ φαντάσθητι, φίλε, ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἰδική μου ἐκπληξίς, ὅταν πλησιάσας τὴν ὠραίαν τοῦ Προξένου κόρην διὰ νὰ τῇ προσφέρω τὸ σέβας μου εἶδον, ὅχι τοὺς ἀθροισμοὺς λέοντας, περὶ ὧν συνωμίλουν μετὰ τοῦ συντρόφου μου, ἀλλ' ἀληθῆ λέοντα ὑπερμεγέθη καθήμενον μεγαλοποιεῖς παρὰ τοὺς πόδας τῆς. Ἐχαίρετίτα τὴν εὐλοδέσποιαν; ἠρώτησα περὶ τῆς ὑγείας τῆς; Δὲν ἐλυμοῦμαι τίποτε τοῦτο μόνον σὲ λέγω ὅτι μεγίστη, ὡς φαίνεται, ὑπῆρξεν ἡ ἐκείνη μου διὰ τὴν ἀπροσδόκητον καὶ ἀεξήγητον ἐκείνην σύμπτωσιν· ὅτι, ὅταν μετ' ὀλίγον ἀνέλασον, εἶδον τοὺς περὶ ἐστῶτας ἔχοντας τὰ βλέμματα προσηλωμένα ἐπάνω μου καὶ μειδιῶντας, καὶ μετ' αὐτῶν γελῶντα γέλωτα ἄκρατον τὸν νέον σύντροφόν μου. Δὲν παύθηθον, με εἶπεν, οὔτε δέκα λεπτὰ τῆς ὥρας ἀφοῦ μόνος ἐπλεκες τὸν πανηγυρικὸν τῶν λε-

Λέων τιθασσὸς ἐν Ἀλγερίᾳ.

— Δὲν ἀγνοῶ, εἶπον, τὸ συμβάν, ἀλλὰ τὴν Ἐλένην Βράιτ δὲν κατεσπάρραξε λέων, ἀλλὰ τίγρις.

— Ἀδιάφορον, ἦτον καὶ λέων παρών. Ἐν εἰ λέοντες ἦσαν ἀληθῶς σήμερον, ὡς πρὸ ὀλίγου μ' ἔλεγε, λάτρευς τοῦ ὠραίου φύλου, διὰ τί δὲν ὑπεραπίστη τὴν καλὴν Ἐλένην, ὡς ὁ Λύβης ἐκεῖνος τὸν Ἀνδροκλέα, τὸν ὁποῖον εὐὸ ἴδιος ἀνέρερες;

Ταῦτα μ' ἔλεγεν ὁ νέος σύντροφός μου ἐνῶ ἀεχίνομεν τὴν κλίμακα τῆς προξενικῆς οἰκίας. Ὁμολογῶ δὲ ὅτι ἠθελον εἰς μάτην ἀναζητεῖ ἀπάντησιν κατὰ

ὀνων πότεν ὁ τόσος τρόμος;

Ἀλλὰ πῶς εὐρήθη ἐκεῖ ὁ λέων; πῶς ἐπραγματοποιήθη ἡ ἀσειότης μου μετὰ τὴν ταχύτητα καὶ ἀκριβείαν; Ταῦτα, ἀποσπασθεὶς πρὸς τινὰ γωνίαν τῆς αἰθούσης ἀνεπόλουν κατὰ νοῦν, ἔτε ἀγαθὸς τις γέμων ἔλυσε τὴν ἀπορίαν μου Ὁ λέων οὗτος, με εἶπεν, ὅστις ὀνομάζεται Σαῖδ, κατάγεται ἀπὸ τὰς εὐγενεστέρους οἰκογενεῖας τῆς γῆς Νουμιδία φυλῆς τοῦ μόλις ἐξ ἦτο τριῶν μηνῶν ὅτε μετέβη εἰς τὴν Ἀλγερίαν. Μετέβη ἄρα ἐκεῖ ὑπέικων εἰς πρόωρα ἀναπτύχθεισάν κλίσιν πρὸς τὸ περιηγεῖσθαι, ἢ ἐθηρεύθη ἀπὸ λεοντοφύλῶν τινὰ κυνηγῶν; τὸ μέρος τοῦτο τῆς βιογραφίας τοῦ Νουμιδοῦ ἐκαλύπτετο ἀπὸ τὰ νέφη

(1) Ἴδε Αἰλιαν. περὶ ζῴων ἰδιότητος, βιβλ. Ζ'. Κεφ. 48.

(2) Οὕτως ὀνομάζουσι σήμερον ἐν Γαλλίᾳ, καὶ, κατὰ τὸ παράδειγμα αὐτῆς, ἀλλαχοῦ τῆς Εὐρώπης τοὺς κομφοπρεπῆς καὶ φιλῶντας νέους.

τῆς ἡρωϊκῆς ἐποχῆς του, καὶ ἐπομένως ὁ ἱστοριογράφος του δὲν εἶχεν εἰσέτι κατορθώσει νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν ἀλήθειαν. Ἐγνώριζε μόνον ὅτι, φιλοξενηθεὶς ἕκτοτε παρὰ τοῦ Προξένου τῆς Σουηδίας, ἔλαβεν ἀγωγὴν τοσοῦτω πεφροντισμένην, ὥστε οἱ ὀρεσιβίοι δμόφυλοί του ἤρχισαν νὰ θαυμάζωσι τ' ἀποτελέσματα τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ.

Κατὰ τὰς διαβιβχιώσεις τοῦ γέροντός μου, φαίνεται ὅτι ὅλοι ἀγαπῶσι καὶ χαδεύουσι τὸν Σαῆδ' αὐτὸς δὲ ὡς λέων πεπολιτισμένος, ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς φιλοφροσύνας μετ' ἀκρας εὐγενείας καὶ χάριτος, καὶ φέρεται μετὰ σπανίας δξύτητος κρίσεως πρὸς ἕνα ἕκαστον, κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς πρὸς αὐτὸν οἰκειότητος· ὥσε, πρὸς μὲν τοὺς ἀληθεῖς φίλους σαίνει τὴν οὐρὰν καὶ ῥίπτει βλέμματα εὐμενείας, τοὺς δὲ ξένους ἢ καὶ τοὺς ἀπλῶς περιέργους δέχεται ψυχρῶς καὶ ἡγεμονικῶς.

Ὁ Σαῆδ' ἔχει καὶ ἄλλο προτέρημα (καὶ τίς δὲν τὸ ἔχει;) τριελάνεται διὰ τὰς ὠραίας κυρίας. Εἶδον ἐγὼ ἰδίους ὀφθαλμοῖς τὴν ἐσπέραν ἐκείνην τὴν θυγατέρα τοῦ Προξένου ἀνακηδήσασαν ὑποπτέρως ἐπὶ τῆς βράχιός του ὡς ὠραία τις Ἀμαζὼν ἐπὶ τοῦ ἴππου τῆς, καὶ ἐξορμήσασαν αὐτὸν διὰ λεπτῆς μάστιγος, ἐνῶ ἄλλη κυρία ἔστυρεν αὐτὸν διὰ τοῦ μανδουλιού τῆς, ὡς διὰ βυταγωγέως, ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ. Ὁ καλὸς σου Σαῆδ' διέτρεξεν οὕτω δις καὶ τρίς τὴν αἴθουσαν, χωρὶς καὶ νὰ σείσῃ τὴν βασιλικὴν χαιτήν του.

Μίαν ἡμέραν, μὲ εἶπεν ὁ ἱστοριογράφος του, παρατηρήσας ὁ Πρόξενος ὅτι ἦτο μελαγχολικὸς καὶ δύσθυμος, τὸν ἐπλησίασε διὰ νὰ ἐξετάσῃ μὴ ἔπασχεν ὁ πλήρης ἀρετῶν καὶ χαρίτων οὗτος λέων. Στίγματα αἵματος ἐφαίνοντο περὶ τὸ κατώτερον χεῖλός του. Ἐνῶ δὲ προέτεινε τὴν χεῖρα, ὁ λέων διέστυλε μόνος τὰς πελωρίους σιαγόνας του, καὶ ἔδειξε βδελαν ῥοφῶσαν ἀτυστόλως τὸ αἷμα του. Ὁ Πρόξενος, βυθίσας ἀτρομήτως εἰς τὸ χάσμα τὴν χεῖρα ἀπέσπασεν αὐτὴν, χωρὶς ποτὲ νὰ κατορθώσῃ νὰ πληροφρηθῇ ἀπὸ τὸν πύτχοντα, πῶς καὶ πότε εἰσπλήθην ἢ αὐθάδης ἐκείνη εἰς τὸν βασιλικὸν λάρυγγά του.

Ὁ Σαῆδ', ὡς λέων προταρμωθεὶς πρὸς πάσας τὰς ἔξεις τῶν εὐγενεστέρων κοινωνικῶν τάξεων, γεύεται τρίς καθ' ἑκάστην, τὸ πρωτὶ, τὴν μεσημβρίαν καὶ τὸ ἐσπέρας· πίνει ὅμως πολὺ καὶ συνεχῶς, δώδεκα ἢ καὶ δεκαπέντε φορές. Εἶναι πάντοτε καθάριος, εὐχαιτῆς, καὶ εὐπρεπῆς, καὶ εἶχει θεράπαιναν ἢ μᾶλλον ἀμφίπολον κτενίζουσαν καὶ ψήχουσαν αὐτόν. Ἀλλὰ δὲν συγκατατέθη πώποτε, μιμούμενος τὸ παράδειγμα τῶν διπλῶν λεόντων τοὺς ὁποίους ἐξωγράφουσαν ἀνωτέρω, καὶ νὰ σσεῖψῃ τὸν μύστακά του, ἢ νὰ βάλῃ χειρόκτια, ἢ νὰ πάλῃ μάστιγα λεπτὴν καὶ εὐλύγιστον, ἢ νὰ κολλήσῃ διεπτῆρα ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὀφθαλμοῦ του, ἢ νὰ σφιγῆσθαι ὡς οἱ φουσταιολοφόροι μας τὴν μέσην του, ἢ νὰ φορέσῃ ἐπικαμπῶς φέσιον μακροθύσανον.

Ἀλλὰ τὸ θαυμαστότερον τοῦ λέοντος τούτου εἶναι ἡ ἡμερότης του. Καὶ ἔχομεν μὲν παραδείγματα πολλῶν θηρίων τιθαυσευθέντων, ὡς τὰ τοῦ γνωστοῦ Μαρτίνου, καὶ Κάρτερ, καὶ Φαν' Ἀμβούργ, ὅχι ὅμως εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ φέρονται ὡς αὐτὸς οἰκειῶς πρὸς πάντας. Τὸν Φεβρουάριον τοῦ παρελθόντος ἔτους ἤμην ἐν Πα-

ριτίοις, ὅπου ἐπεσκέφθην πολλακίς τὸ θηριοτροφεῖον τοῦ Κ. Καρόλου, περιέχον πρὸς τοὺς ἄλλοις καὶ λέοντας, καὶ παρδαλεὶς καὶ τίγρεις, καὶ οὐάνας. Ἀξιοθαύμαστος ἦτο τῶντι ἡ ἀφοβία, μεθ' ἧς ἐύμναζε καθ' ἑκάστην αὐτὰ, διδάσκων μαθήματα πάντη ἀντιθετα εἰς τὴν φυσικὴν τῶν θησιωδ' ἀν' τὴν κεφαλὴν, ἔχων γυμνὴν, φορῶν μόνον ὑποκάμιστον, ὑπενδύτην (γελέκι) καὶ ἀαυρίδα, κρατεῖ λεπτὴν μάστιγα, καὶ περιερχόμενος ἐντὸς τῶν περιοχῶν ὅπου περικλείονται τὰ θηρία, τὰ μάστιγι ἀπνῶς ἐωτοῦ ἐκτελέτωσι τὰς διαταγὰς του· τὰ ἀπαάζει, τὰ ῥίπτει κατὰ γῆς, τὰ σύρει ἀπὸ τὴν οὐρὰν, ἐξαπλοῦται μεταξὺ τῶν, ἀνοίγει βιαίως διὰ τῶν χειρῶν του τὰ τρομερὰ στόματά των, καὶ εἰτάγει ἐντὸς αὐτῶν ὀλόκληρον τὴν κεφαλήν του, χωρὶς νὰ φοβηθῇ τοὺς δξεῖς καὶ ἰσχυροὺς ὀδόντας των! Καὶ ὅμως πλὴν αὐτοῦ καὶ μόνου, οὐδεὶς ἄλλος πλησιάζει ἀκινδύνως τὰ θηρία ἐκεῖνα.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ τοῦ θηριοτροφείου τοῦ ἀτρομήτου τούτου ζωοδαματῆος, ἄκουστον καὶ τί ἄλλο εἶδον ἐντὸς αὐτοῦ δ' ἂν γελάτης. Μεταξὺ τῶν λοιπῶν ζῶων ὑπάρχουσι καὶ τρεῖς ἐλέφαντες· ἀλλὰ τίς φανταζεσθαι ὅτι ὑπηρετεῖ αὐτοὺς καὶ τίς παραθέτει τὰ φαγητὰ ἐνώπιόν των; Εἶς... πῆθηξ! ὅστις ὅμως, ὡς ἄλλος ἐπιδξξιος τελώνης, ἢ οἰκονομικὸς ἐρρορος, λαμβάνει ἱεροκρυφίως τὸ δέκατόν του καθ' ὅδον, ἐνῶ μεταφέρει αὐτὰ ἀπὸ τοῦ μαγειρείου εἰς τὸ ἐστιατώριον.

Ἐπιτεφθεὶς με χθές ὁ ἱστοριογράφος τοῦ λέοντος, μὲ προσέφερε δῶρον τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, φέροντος ἐπὶ τῶν ὠμων τὴν ὠραίαν κυρίαν του, ὅπως τὴν εἶδον μεν τὴν ἐσπέραν τῆς, συναναστρεφῆς. Ἡ περιεργὸς ἀναγκῶνται τῆς Παιδῶρας θέλει σπιν, ἐλπίσω, σὲ γνωρίζει χάριν ἐν τὴν δημοσιεύτη. Μένω.

Ἐν Ἀλγερίᾳ, τῆς 9 Ἰανουαρίου 1852.

Ὁ φίλος σου

Δ.

ΠΕΡΙ ΑΕΡΟΣΤΑΤΩΝ.

Σπανίως λαμβάνομεν ἀνὰ χεῖρας ἐφημερίδα εὐρωπαϊκὴν, χωρὶς ν' ἀπαντήσωμεν ἐν αὐτῇ καὶ νέαν δι' αεροστάτου μετεωροπυρίαν καὶ κατ' ἀμφοτέρα τὰ ἡμισφαιρία. Οὐδεμίαν τελεῖται πανήγυρις, οὐδεμίαν ἐορτὴν χωρὶς νὰ ἀναπεταθῶσι καὶ αερόστατα. Ἐνῶ δὲ οἱ πολλοὶ τέσσονται καὶ ψυχαγωγούονται, ἡ ἐπιτήμη προβίβει δι' αὐτῶν εἰς νέας κατακτήσεις. Οὕτως ἄλλοτε ὁ περὶ ὠνυμος τῆς Γαλλίας χημικὸς Γκαλιουσάκ, ἀνέβη 7016 μέτρα ἀνω τῆς γῆς διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ φαινόμενά τινα ἀτμοσφαιρικῶν, οὕτω καὶ πρὸ ἐθνὸς καὶ ἡμίσεως ἔτους, δύο ἄλλοι ἐπιστήμονες Γαλλοὶ, ὁ Βιξίος καὶ ὁ Βαρβῶλ, ἀνεπετάσθησαν δις ὑπὲρ τὰ νέφη, καὶ ἀτρόμητοι ἐπεδόθησαν εἰς παρατηρήσεις

σκοπὸν ἐχούσας τὴν διευκρίνησιν πολλῶν ἀτελῶς ἐγνωσμένων ἕως τότε.

Φαίνεται ὅτι ἡ πρὸς τὴν ἀεροπορίαν κλίσις εἶν' ἐμφυτος εἰς τὸ ἄνθρωπον. Τίς ἐξ ἡμῶν δὲν ὠνειροπόλησε, μίραξ ἔτι, νὰ διατρέξῃ τὰς οὐρανόους ἐκτάσεις; Ὅλοι οἱ ἥρωϊκοὶ καὶ θρησκευτικοὶ τῶν ἀρχαίων ἐθνῶν μῦθοι ἐτοποθέτησαν τοὺς τε θεοὺς καὶ τοὺς ἐνδόξους αὐτῶν ἀνδρας ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων ἢ θερμοσυργῶς μάλιστα τῶν ἡμετέρων προγόνων φαντασίᾳ, διαπλάσασα σύσρηθ θεογονίας τερπνὸν καὶ πολυποίκιλον, παρέστησε, τοὺς μὲν Ὀυμπίους τῶν Θεῶν πλὴν τοῦ Ἑρμοῦ, διασχίζοντας τὰ ἐναερία πελάγη ἐπὶ ζῶων, νεφῶν ἢ μετεώρων, τοὺς δὲ κατωτέρους, διὰ πτερῶν. Μετὰ δὲ ταῦτα, καταβάτα εἰς τὴν γῆν, ἀνεβίβασε τὴν Μήδειαν εἰς οὐρανοὺς ἐφ' ἄρματος ἐλκόμενου ὑπὸ δρακόντων, καὶ πτερυγοφόρον ἀνεδείξε τὸν Πήγασον. Τίς ἐξ ἡμῶν δὲν ἐνθυμεῖται τὸν μῦθον τοῦ Δαιδάλου καὶ τοῦ υἱοῦ του;

Ἄλλὰ, παρὰ τὰ μυθολογούμενα ταῦτα, σώζονται ἄλλα παραδείγματα μαρτυροῦντα ἀποπείρας θετικωτέρας. Ὁ φίλος τοῦ Πλάτωνος Ἀρχύτας, κατεκεύασε περιστῆραν ἰπταμένην δι' ἐσωτερικοῦ τινος μηχανισμοῦ, οἱ δὲ βιογράφοι τοῦ Αἰσώπου βεβαιοῦσι, (καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν ἐπικυροῦσιν οἱ ἀγχιολούμενοι σήμερον περὶ τὴν ἀτκῆσιν τῶν θηρευτικῶν ὄρνέων,) ὅτι ὁ περίφημος ἐκεῖνος τῆς Φρυγίας μυθοποιός, ἀνύψωσε δι' αἰετῶν θύλακας περιέχοντας παιδία. Οἱ κάτοικοι τῆς Λευκάδος, ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐλαττώσῃ τὸν κίνδυνον ἐκείνων, εἴτινες διὰ νὰ θεραπεύσῃσι τὰ συνταράσσοντα τὴν καρδίαν αὐτῶν σφοδρότατα πάθη, κατεκρημνίζοντο ἄνωθεν βράχου εἰς τὴν θάλασσαν, ἔδειον περὶ τὸ σῶμα αὐτῶν μεγάλα πτηνὰ. Αὐτὸ τοῦτο ἐπανελάβον βραδύτερον καὶ οἱ θουματοποιοὶ τῆς Ῥώμης, βραδίζοντες ἐπὶ σχοίνου εὐτινος, ἢ μὲν μία ἄκρα ἦτο προσηλωμένη ἐπὶ τῆς γῆς, ἢ δὲ ἄλλη ἐπὶ τῆς κορυφῆς πύργου. Ἄλλὰ καὶ Σίμων ὁ Μάγος, δοκιμάσας νὰ μεταβῇ πτερυγοφόρος ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ Κκιπιτωλίου εἰς τὸ ὄρος Ἀυεντίον, ἔπεσε κατὰ γῆς καὶ ἐφρονεῖθη.

Αἱ ἀπόπειραι αὗται ἐπανελήθησαν καὶ ἐπὶ τῶν καθ' ἡμᾶς σφωτέρων χρόνων. Ὁ Ἀγγλος ἐπίσκοπος Οὐίλκινς, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Περρὲ, μέλος ἄλλοτε γνωστὸν τῆς ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίας, ἐπίστευον ὅτι δὲν ἦτο ἀδύνατον ἢ πῆσις διὰ πτερῶν κατεσκευασμένων ἐκ σηρικῶν καὶ τελαμωνωδῶν γενεῶν φαλαίνης, καὶ ἐκ πολλῶν τεμαχίων σιδήρου καὶ χαλκοῦ. Ὁ τελευταῖος μάλιστα καὶ ἐπεχείρησε πολλάκις νὰ πετάσῃ ἐντός τινος εὐρυχώρου καταστήματος. Ἄλλὰ καὶ πρὸ ὀλίγων μηνῶν ἢ ἐκ Βαρκίνου Ἰωάννα Περρὲ ἀνυψώθη ἐν Ἰσπανίᾳ πτερυγίζουσα, ὡς ἀνηγγείλαμεν τοῦτο διὰ τῆς Πανδώρας (Φυλλάδ. ΑΓ.) τὸν παρελθόντα Αὐγουστον.

Ἄλλ' ὅσον ἐφικτὴν καὶ ἂν ὑποθέσωμεν τὴν διὰ πτερῶν μετεωροπορίαν, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι καὶ κοπωδέστερα, καὶ ἦττον ἐπωφελεῖς θέλει εἶσθαι τῆς δι' ἀεροστάτων.

Τὴν ἰδέαν τῆς κατασκευῆς ἐναερίων ἀμαξῶν οὐνέλαθε πρῶτος ὁ Ἀγγλος Ῥογήρος Βάκων περὶ τὰ μέσα τῆς ἐφ' ἑκατονταετηρίδος· ἄλλοι δὲ μετ' αὐτὸν

προέτεινον τὴν κατασκευὴν πλοίων, καὶ ἄλλοι ἀεροστάτων σφαιροειδῶν, παραπλησίω τῶν ἐν χρήσει σήμερον.

Τὸ 1783 ἔτος, δύο ἀδελφοὶ Γάλλοι, Στέφανος καὶ Ἰωσήφ Μοντιγολφιέροι, συνέπηξαν πρῶτοι καὶ ἀνεπέτασαν τὰ ἀερόστατα, τὰ ὁποῖα ἐβελτίωσε μετὰ ταῦτα ἡ πείρα καὶ ἡ ἐπιστήμη. Ἡ μηχανὴ ἦτο σφαιροειδῆς, ἔχουσα κάτωθεν στόμιον, ὑφ' ὃ, θέτοντες πύραυρον, ἔκαιον χάρτην, ἄχυρα καὶ μαλλία, διὰ ν' ἀραιώσῃσι τὸν ἀέρα, καὶ οὕτω, καταστήσαντες αὐτὸν ἐλαφρότερον, νὰ ἀνυψώσῃσι αὐτήν. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐκρέμασαν ἀπ' αὐτῆς κλωδῶν, περιέχοντα πρόβατον, νῆσαν καὶ ἀλέκτορα, μετὰ δὲ ταῦτα ἐγένοντο μετάρσιαι καὶ ἀνθρωποὶ, ὑψωθέντες 830 πόδας ὑπεράνω τῆς γῆς.

Αἱ ἀπόπειραι αὗται τῶν Μοντιγολφιέρων ἠρέθιζαν τὴν ἀμιλλαν τῶν σφωῶν. Οὗτοι, ἐγνώριζον μὲν ὅτι οἱ ἐνδοξοὶ τῶν ἀεροστάτων ἐφευρεταὶ ἐπλήρουν τὴν μηχανὴν ἀερίου ἐλαφρότερου κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ κοινοῦ ἀέρος, ἀλλ' ἠγνόουν ποίας φύσεως ἦτο. Οἱ φυσικοὶ, ὑποθέσαντες ὅτι μετεχειρίζοντο αὐτὸν τὸν φλογιστὸν ἀέρα, ἦττον βαρὺν τοῦ κοινοῦ, κατεσκεύασαν σφαιρὰν ἐκ σηρικῶν περιεχρισμένην διὰ καουτισσοῦ, καὶ γεμίσαντες αὐτήν ὑδρογενοῦς τὴν ἀνεπέτασαν εἰς οὐρανοὺς.

Ἐν ἔτος μετὰ ταῦτα, τὸ 1784, ἀνεπετάσθησαν πολλάκις, κατὰ τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Γαλλίαν ἀερόστατα, ἐπιβάτας φέροντα διαστήμους ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Ἀγγλος τις, κατασκευάσας μηχανὴν ἀνέλκουσαν σκάφην πτερωτὴν ἢ ἐπίκωπον, ἐπεχείρησε νὰ κυβερνήσῃ αὐτήν δι' οἴκου. Ἐκτοτε ἄρα, κύριος τῶν ἀεροναυτῶν σκοπὸς ὑπῆρχεν αὐτῆ τῶν ἀεροστάτων ἢ κυβέρησις. Αἱ ἐφημερίδες τοῦ 1784 καὶ 1785 ἔτους πλήθουσι διατριβῶν περὶ αὐτοῦ τοῦτου τοῦ ἀντικειμένου, καὶ, ὡς λέγει Γάλλος τις ἱστοριογράφος, ἐξήκοντα ὑπομνήματα ὑπεβλήθησαν εἰς μόνην τοῦ Λουγδούρου τὴν Ἀκαδημίαν.

Τὸ 1784, ἀτρόμητός τις ἀεροβάτης, σὺν τροφῶν ἔχων, καὶ ἱατρὸν Ἀμερικανὸν, διασχίσας τὸν βρετανικὸν πορθμὸν μετέβη ἀπὸ τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ Δούβρης εἰς Γαλλίαν, εἰ δὲ κάτοικοι τῆς Καλαίσης, ἐπιθυμοῦντες νὰ διαγωνίσωσι τὴν μίσην τηλικούτου ἐπιχειρήματος, ἠτήσαντο παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὴν ἄδειαν ν' ἀγοράσῃσι τὴν μηχανὴν διὰ νὰ ἀναθέσωσι αὐτήν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς πόλεως ἐκκλησίᾳ, νὰ ἀνεγείρωσι δὲ ταυτοχρόνως καὶ μνημεῖον, ἐκεῖ ὅπου κατέβησαν οἱ ἀερόπλαγκτοὶ ὁδοιπόροι. Ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, καλέσας τὸν τολμηρὸν ἀεροναύτην, ἐδωρήσατο αὐτῷ ποσότητά τινα χρηματικὴν, ἐπιπροσθεῖς καὶ σύνταξιν ἐτόβιον.

Ἐκτοτε πολλοὶ ἠσχολήθησαν εἰς ἀνεύρεσιν τοῦ πρόπου, μεθ' οὗ κυβερνώμενα ὡς πλοῖα τὰ ἀερόστατα, ἠθέλον μεταφέρειν ἀφ' ἑνὸς εἰς ἄλλον τόπον καὶ ἐπιβάτας καὶ ἐμπορεύματα· ἢ δὲ ἐν Λονδίῳ βασιλικὴ εἰταιρεία ὑπεσχέθη τὸ 1821 πλουσίαν ἀμοιβὴν εἰς ἐκείνον ὅστις ἦθελεν ἐπινοῆσαι τὸν τρόπον αὐτόν. Οἱ ἀναγνώσται τῆς Πανδώρας ἐγνώρισαν ἀπὸ δύο σχεδῶν ἐτῶν τὴν τεραστίαν τοῦ Πετινού ἐφεύρεσιν, (Φυλλάδ. Β.) ἐγκριθεῖσαν καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἐν Παρισίοις βιομηχανικῆς ἀκαδημίας, ὡς σιτηρίζομένην ἐπὶ βάσεων ἀλανθάστων. Ἄλλ' ἔωσού ἀποδειχθῆ καὶ διὰ τῆς πείρας τὸ ἀκριβές τῆς ἐφευρέσεως ταύτης, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι οὐδε-

μία αξία λόγου πρόδοσ ἐγένετο ὡς πρὸς τὴν κυβέρνησιν τῶν ἀεροστατών, ἀν καὶ πρὸς τοῦτο, διάφορα σχήματα, καὶ σφαιροειδῆ καὶ ἰχθυοειδῆ, καὶ παραλληλεπίπεδα, ἐδόθησαν εἰς τὰς μηχανάς, καὶ ἰστία προσηρτήθησαν ἐπ' αὐτῶν, καὶ ὑπ' ὀρνέων ἐσύρθησαν. Τὸ σχῆμα ὅμως ἐκίνο τὸ ὁποῖον ἐπεκράτησεν ὡς μᾶλλον εὐδόκιμον εἶναι τὸ παριστανόμενον διὰ τῆς παρούσης εἰκόνας.

᾽Ονομάσαμεν ἀνωτέρω Ἄγγλον τινὰ ἐπίσκοπον, τὸν Οὐίλκινς. Αὐτὸς, πραγματευθεὶς πολλάκις περὶ ἀεροστατών, βεβαίως σπουδαιολογῶν ὅτι τετραχῶς δυνάμεθα ν' ἠεροβατήσωμεν· α'. διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν δαιμόνων· β'. διὰ τῆς τῶν πτηνῶν· γ'. διὰ πτερῶν, καὶ δ'. δι' ὀχήματος. Ἄλλὰ εἰς τῶν τεσσάρων τούτων τρόπων εἶναι ὁ ἀσφαλέστερος; τὸ καθ' ἡμᾶς βεβαίως δὲν ἠθέλωμεν ἐκλέξει τὸν τῶν δαιμόνων, ἢ δὲ πείρα ἀπέδειξε καὶ τοὺς ἄλλους ἀνεπαρκεῖς.

Πλοίαρχος τις Γάλλος, Μοντιγερέ τὸ ὄνομα, φρονεῖ ὅτι τὰ ἀεροστάτα θέλουσι πλεῖ καὶ κυβερνᾶσθαι ἀσφαλέστερον δι' ἀτμοκινήτων μηχανῶν, καὶ δι' εὐφυεστάτων συμπερασμάτων τὰ ὁποῖα ἐξάγει ἐκ παρατηρήτως ἐνδελεχοῦς τῆς πτήσεως τῶν ὀρνέων κατὰ τὰς ἀλλεπαλλήλους θαλασσοπορίας του, ἀγωνίζεται ν' ἀποδείξῃ ὅτι αἱ μηχαναὶ οὗται πρέπει νὰ ἔχωσι σχῆμα πτερῶν καὶ οὐράς πτηνῶν. Καὶ φαίνεται μὲν βέβαιον σήμερον μετὰ τὸσαύτας ἀποδείξεις, ὅτι ἡ μηχανὴ ἦτις, κινουμένη, ἠθέλεν ἀπομιμεῖσθαι ἐντελέστερον τὴν πτήσιν τῶν ὀρνέων, θέλει εἶσθαι ἢ καταλληλοτέρα πασῶν διὰ τὴν ἀεροπορίαν, ἀλλὰ πῶς νὰ καταρθῶθῃ ἢ ἀπομίμησις ὀργανισμοῦ ζωικοῦ τόσῳ λεπτοῦ καὶ τόσῳ πολυπλόκου; Ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ ἀναπειάσεως ὀπλῶς μόνον ἀεροστάτου, ἱκανὰ ἦθελον εἶσθαι τὰ σήμερον ἐν χρήσει· ἀνέκαθεν ὅμως οἱ ἀγωνισοὶ δλων τείνουσιν εἰς ἄλλον σκοπὸν σπουδαιότατον, εἰς τὴν κυβέρνησιν, ὡς εἴπομεν αὐτῶν. Θέλουσιν ἄρα γε ἐπιτύχει;

Δύο εἶνα· τί κύριας δυσκολίας ὄσας ἡ ἀνθρώπινος διάνεια δὲν ὑπερῆκε μέχρι τῆς σήμερον, ἢ τῆς ἐλλείψεως σημείου σφηρίγματος, καὶ ἢ τῆς σφοδρότητος τοῦ ἀνέμου. Πολλοὶ δυσχυρίσθησαν καὶ δυσχυρίζονται εἰσέτι ὅτι σφ-

μαίον σφηρίγματα δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ. Καὶ ὅμως, ἀντιτάττουσιν ἄλλοι, πῶς τὰ πτηνὰ ἀνυψοῦνται καὶ περιίπτανται; Αὐτὴν τὴν μηχανὴν τὴν ἀνασέλλουσιν τὴν πτώσιν τῶν θηρίων σωμάτων parachute δὲν ἀναχαιτίζει ἢ δύναμις τῆς ἀντιστάσεως; Ὁ ἰχθύς κολυμβᾷ, ὡς τὸ ἀερόστατον, ἐντὸς ὑγροῦ, κινεῖται μετὰ μεγίστης εὐκολίας, ἴσταιται ἐντὸς τοῦ ὕδατος δυνάμει τῆς εἰδικῆς του ἐλαφρότητος, καὶ ἀνυψοῦται καὶ καταβαίνει μετὰ βάλλων τὴν βαρῦτητα αὐτοῦ διὰ τῆς ἀναπτύξεως ἢ τῆς συστολῆς θύλακος (τῆς νυχητικῆς κύστιος) περιέχοντος ὑγρὸν ἀερώδες. Οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ θάλασσαι ἔχουσι ρεύματα, τὰ ὁποῖα οἱ ἰχθύες, καὶ διὰ τοῦ σχήματος καὶ διὰ τῶν φυσικῶν τῶν ὀργάνων ὑπερνικῶσι. Ἀ τὴν τάχα καὶ τὰ ἀερόστατα δὲν δύνανται νὰ ὑπερνικῶσιν τὰ ρεύματα τῶν ἀέρων, ἐὰν κατασκευασθῶσιν ἐπὶ θάσεων ὀρθωτέρων;

Τὴν δευτέραν δυσκολίαν προσπαθεῖ νὰ λύσῃ ὡς ἐφεξῆς ὁ Μοντιγερέ τὸν ὁποῖον προαναφέρσαμεν. Ἄδιάκοπος, λέγει, παρατήρησις ἔπεισεν αὐτὸν ὅτι τὰ νέρη, καὶ μάλιστα ἐν ὡρᾷ σφοδρᾷ· τρικυμίας, κατέχοντα διαφόρους σειρὰς, τὴν μίαν ὑψηλοτέραν τῆς ἄλλης, προχωροῦσι κατὰ διευθύνσεις ἀντιθέτους πρὸς ἀλλήλας, καὶ ὅτι τὰ ἀνυψούμενα μᾶλλον τῶν ἄλλων, ἀκίνητοῦσιν. Ἡ θεωρία ἀποδεικνύει πρὸς τούτοις ὅτι τοὺς ἀνέμους γεννᾷ ἡ κίνησις τῆς γῆς, ἡ θερμῆ, τὰ ὄρη, ἡ θάλασσα, οἱ ποταμοὶ, κτλ., καὶ ὅτι ἐπομένως εἶναι βιαιότεροι πλησίον τῆς γῆς· ὅσα ἄρα πλέον ἀνυψοῦνται τὰ ἀερόστατα, τόσῳ θέλουσιν ἀποφεύγει τὰς θυέλλας, καὶ οὐριοδρομεῖ ἀσφαλέστερον.

Τοιαύτη ἐν συνόψει ἡ ἱστορία τῶν ἀεροστατών. Ἄλλ' ἐώσεσθ' ἀρθῶσι καὶ αἱ δυσκολίαι αὐταί, θέλουσι χρησιμεύει, ὡς εἴπομεν, καὶ ὡς ἀντικείμενα τέρψεως, καὶ ὡς ὄργανα ἐρεύνης ἐπιστημονικῆς. Ἄν πρέπη μάλιστα νὰ πιστεύωμεν ἐφημεριδογράφον τινὰ Γάλλον, φαίνεται ὅτι ἐχρησίμευσαν ἤδη καὶ ὡς ὄργανα κατὰ τῆς τυραννίας· διότι ὄργανή τις, μὴ δυναμένη πλέον νὰ ὑποφέρῃ τὴν δυστροπίαν τοῦ κηδεμόνος τῆς συμβολαιογράφου, ἐξέφυγε τοὺς θυλάκας αὐτοῦ ἀποπιπᾶσα τὸ παρελθὸν ἔτος ἐπὶ ἀεροστάτου, καὶ συνοδοιπόρον ἔχουσα κηδεμόνα ἐρατμιώτερον.

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.

ΠΕΡΙ ΚΝΙΔΗΣ

Παραλληλίζων τις τὴν ἐνέργειαν τῆς κνίδος, ἦτις παρὰ τῶν ἀρχαίων ἀκαλήγη, ὡς μὴ καλὴ κατὰ τὴν ἀρῆν ὠνομάσθη, μετὰ τὸ δηλητήριον τῶν ἰοδόλων Ὀφρων, δύναται νὰ καλέσῃ τὸ εἰρημένον φυτὸν Ὀφριν τοῦ φυτικοῦ βασιλείου. Μεγάλῃ τῶντι ὁμοιότητι ὑπάρχει εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ ὄργανου, δι' οὗ ἀμφοτέρω, ἦτε κνίδη καὶ οἱ ὄφεις προκαλοῦσι τὸ τραῦμα, καὶ ἐγγέουσι τὸ δηλητήριον εἰς αὐτὸ. Οἱ ἰοδόλοι Ὀφεις ἔχουν εἰς τὴν ἄνω σιαγῶνα δύο εὐ-

μεγέθει· λεπτούς καὶ κατὰ τι κυρτούς ὀδόντας, ἔχοντας ἐντός λεπτὸν σωλήνα, ὅστις πρὸς τὸ ἄνω τοῦ ὀδόντος εἶναι ἀνοικτός· οἱ Ἰοδόλοι οὗτοι ὀδόντες δὲν εἶναι ἐτελῶς στεροὶ καὶ ἀκίνητοι ὡς οἱ λοιποὶ αὐτῶν ὀδόντες, καὶ εἰς τὴν σιαγῶνα ἐμπεπηγμένοι, ἀλλ' ὁμοιάζουσι τοὺς δονυχας τῶν γαλῶν καὶ ἄλλων σαρκοράγων ζώων, ὅτις ὡς ἐκεῖνοι εὐκινήτους· εἰς τὴν σιαγῶνα δὲ καίται κάτωθεν τοῦ Ἰοδόλου ὀδόντος μικρὸς τις ἄξην, ἐν ᾧ ἡ δηλητηριώδης ὕλη κατασκευάζεται, καὶ ὁ ὄχετός τῆς κίστης ταύτης ἀνοίγει εἰς τὸ ἄκρον αὐτοῦ. Διὰ τοῦ δῆγματος τοῦ ζώου, ἕνεκα τοῦ ἐμποδίου ὃ παρουσιάζει· τὸ δηχθὲν ἀντικείμενον, ὃ ὀδούς μετατοπίζεται, θλίβει οὕτω τὴν τὸν ἐν ἐμπεριέχουσαν κίστην, καὶ ἐξ αὐτῆς τὸ ἐμπεριεχόμενον δηλητήριον μεθ' ὀρμῆς ἐκσπενδονιζόμενον, ἐγναίται εἰς τὸ διὰ τοῦ δῆγματος προξενηθὲν τραῦμα. Ἐὰν παρατηρήσωμεν τὴν τρίχα ἐπὶ τῶν φύλλων τῆς κνίδος, βλέπομεν περιέργον τινα ὁμοιότητα μετὰ τὴν περιγραφέντα Ἰοδόλου ὀδόντα τῶν ὄρεων, καὶ θότι ἡ κεντῶσα θριξ τῆς κνίδος συνέχεται μετὰ κρότατόν τι σπαιρίδιον, εἶδος κυψέλης· εἰς τὴν ἐμπεριέχεται τὸ τόσον ὀριμὸν τῆς κνίδος βευστόν· ἐὰν ψύσωμεν τὰ φύλλα αὐτῆς, ἀποκόπτεται τὸ ἄνω ἄκρον τῆς θριξ, καὶ οὕτως ἀνοιχθέντος τοῦ ὄχετος, ἐγχεῖται τὸ βευστόν εἰς τὰ προξενηθέντα τραύματα. Τὸ δηλητήριον τῶν ἐγχωρίων ὄρων ὡς καὶ τῶν κνιδῶν εἶναι ἰκανῶς ἥπιον· ἕσσον δὲ περισσότερο προβήνομεν πρὸς τοὺς τροπικούς, τότε δηλητηριωδέστερον, καὶ ἐπομένως κινδυνωδέστερον καθίσταται τὸ δηλητήριον ἀμφοτέρων τῶν ὄρων, τοῦ τε ζώου καὶ τοῦ φυτοῦ. Ὅπου ὁ καύτων τοῦ ἡλίου πεπαίρει τὸ δηλητήριον τοῦ Ἰοδόλου ὄρεως, ἐκεῖ φύονται καὶ αἱ κινδυνωδέστεραι κνίδαι. Τίς δὲν αἰθάνεται τὰ κεντήματα τῶν τριχῶν τῶν παρ' ἡμῖν ἐγχωρίων κνιδῶν. Καὶ ὅμως οὕτε ἰσὶαν καὶ ἔχομεν τῶν φρικωδῶν πόρων, οἷς διεγείρουσι τὰ κεντήματα τῶν ὁμοίων εἰδῶν εἶδος τῆς *urtica stimulans* τῆς *U. exenulata* αἰτινες φύονται εἰς τὴν ἀνατολικὴν Ἰνδιάν. Ἐλαφροτάτη ψυτὴς τῆς χειρὸς εἰς τῆς κνίδας ταύτας ἐξοδίζει τὴν χεῖρα καὶ τὸ βραχίονα. Οἱ φρικωδέστεροι πόνοι μαρτυροῦσι τὸν ἀσθενῆ, καὶ τούτο ἐβδομάδας ὀλοκλήρους. Εἰς δὲ τὴν Νήρον Τιμῶν (*Gimor*) φύεται εἶδος τι κνίδος *urtica uxentissima* ἧτοι κνίδη ἢ καυτικωτάτη, ὑπὸ δὲ τῶν κεντῶσιν διακρίνεται φύλλον *Daoun Setan* ὀνομαζόμενον, διότι οἱ πόνοι ἐξ ἀπολαύσεως ἐπὶ τὴν ὀλοκλήρα, καὶ πολλάκις μόνο, διὰ τῆς ἀποτομῆς τοῦ τραυματισθέντος μέλους δύναται τις νὰ σωθῆ ἐκ τοῦ θανάτου· Ἐὰν θεωρήσωμεν ποσὸν εὐλαγὸν ἦτον τὸ ὑγρὸν τὸ προκαλοῦν τοιαύτας ἐπικινδύνους ἐνεργείας ἐντός τοῦ ἀνθρωπίνου ὄργανου σου, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι τὸ τῆς κνίδος εἶναι ἐν τῶν φρικωδέστερων μετὰ τῶν γνωστῶν δηλητηρίων. Κατὰ τὸ μέγεθος τῶν τριχῶν τῆς κνίδος ὑπελογίσθη, ὅτι μάλιστα ἐπεντεκαίδεκα μυριασημῶρια (150 000) εἰς ἑκάστην ἐγγεῖται διὰ τῆς προσβολῆς τῆς κνίδος εἰς τὸ τραῦμα.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΜΗΧΑΝΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΙΖΕΣΘΑΙ. Ἀναγινώσκουμεν ἐν τῷ *Πρωῖνῳ Ταχυδρόμῳ* τῆς Ἀγγλίας παραδοξὸν ἐφεύρεσιν, τὴν ὁποίαν δημοσιεύομεν περιεργείας ἕνεκα, ἀπεκδυόμενοι πάσης εὐθύνης. Ἄλλως ἡ περιγραφή τῆς ἐφημερίδος ταύτης εἶναι πολλὰ σύντομος.

Ὁ Κ. Ἀλφρέδος Σμὴ ἐφεύρε μηχανὴν διὰ τῆς ὁποίας δεικνύει, διὰ συμπεράσματος ἢ ἀραιρέσεως, κατὰ θέλησιν, τὰς ἀμοιβαίας σχέσεις ἀριθμοῦ τινος ὁποιοῦδήποτε πραγμάτων ἢ ἀρχῶν, ὡς ἤθελε πράξει ὁ ἀνθρώπινος νοῦς. Ἀλλὰ ποῖος ὁ τρόπος; Ὁ ἱστοριογράφος δὲν δίδει τὴν ἐλαχίστην πληροφορίαν. Ὁ Κ. Σμὴ τοπίζει τὰς λέξεις οὕτω πως, ὥστε ἐκάστη αὐτῶν ἀποτελεῖ τὸ ἥμισυ τῆς σημασίας τῆς ἄνω αὐτῆς κειμένης λέξεως, καὶ περιλαμβάνει τὴν σημασίαν δύο λέξεων κειμένων κάτωθεν. Κινουμένης μετέπειτα τῆς μηχανῆς, παρουσιάζεται ὑπ' ὄψιν τοῦ ἀναγνώστου τὸ αἰτούμενον συμπέρασμα. Τὸ καθ' ἡμᾶς φοβούμεθα πολὺ, μὴ τὸ συμπέρασμα ἦναι ὁποῖον τὸ γνωστὸν ἐκεῖνο, «βράβδος ἐν γωνίᾳ, ἄρα θρέχει.»

ΝΕΟΦΑΝΗΣ ΚΑΡΙΟΣ. Τὸ 1848 ἔτος, περὶ τὴν λήξιν τῆς ἐν Βρυξελλαῖς γεωργικῆς καὶ κηπουρικῆς ἐκθέσεως, ὁ Κ. Dutrieu de Ferdonck, παρουσίασεν εἰς τοὺς φίλους τῆς κηπουργίας πολλὰς περιεργωτάτας ὀπώρας, ὀγκώδεις ὡς ὡκ περιστρεφᾶς, τὸ αὐτὸ σχεδὸν σχῆμα ἔχουσας, καὶ ἀποπνεύσας ὀσμὴν γλυκυτάτην. Ὁ Κ. Dutrieu προσέθηκεν ὅτι ἦσαν ἐξαιρία, καὶ ὅτι ἐν Ἀθάνῃ ὄθαν ἐκόμισέ τις τῶν φίλων του σπόρον αὐτῶν, ἐτρώγετο μετὰ τοῦ θραστοῦ κρέατος, εἶτε καὶ μετὰ ζαχαρέως περὶ τὸ τέλος τοῦ γεύματος.

Πολλοὶ Βέλγοι ἔλαβον σπόρους τῆς ὀπώρας ταύτης, καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ὁ Κ. Prosper Morreu, ὅστις ἔτπειρεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἰδίᾳ θέσει ἐν ἧ ἐκαλλιέργηθησαν τὸ 1633 οἱ πρῶτοι ἀνανὰς οἴτινες μετεφέρθησαν ἐκ τῆς Ἀμερικῆς εἰς Εὐρώπην. Ἐπεμελήθη δὲ τοσοῦτον τὴν καλλιέργειαν, ὥστε ἐν διαστήματι ἐνὸς ποδὸς ἀνεβλάστησαν 150 ὀπῶραι διπλασίως ὀγκωδέστεραι τῶν ἄλλων, εὐοσμώταται καὶ γλυκύταται.

Τὸ φυτὸν τοῦ χίτου, ὡς ὀνομάζεται ἡ νέα αὕτη κατὰ τῆς κηπουργίας, ὁμοιάζει πολὺ τὸ τοῦ πέπωνος. Αἱ ὀπῶραι, ὡσεὶδαῖς, καὶ ὀπωσθῶν πεπιεσμέναι πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος τῆς βάσεως, εἶναι λείαι, ἀχνοὶ καὶ κίτριναὶ διὰν ὠριμάσων. Ἡ σὰρξ εἶναι λευκοπράσινη, λίαν εὐοσμος καὶ ἔχει γεῦσιν δξυτάτην, οἱ δὲ σπόροι ὁμοιάζουσι κατὰ πάντα τοὺς τοῦ σέκου.

Ὁ θέλων νὰ φάγη χίτον, κόπτει τὴν ἄκραν αὐτοῦ, ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ἀνοίξῃ ὄν· ἔπειτα, ἀφαιρεῖ διὰ τοῦ ὀπισθίου μέρους μικροῦ κοχλιαρίου τοὺς ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ σπόρους, φροντίζων μὴ ἐκρῆυθῆ ὁ χυλός. Μετὰ ταῦτα ξέει τὴν σὰρκα μετὰ τὸ κοχλιάριον, τὴν μίγνυει μετὰ τὸν χυλὸν καὶ μετὰ ζάχαριν, καὶ ἐπὶ τέλους χύνει ἐντός τοῦ καρποῦ οὖνινοσ ὃ φλοιὸς εἶναι ἀρκετὰ στερεὸς, σταλαγμῶς τινὰς καμπανίτου ἢ ἄλλου πνευματώδους ποτοῦ κατὰ τὴν ὄρεξιν του.

Ὅτε ἐσχάτως, ἐπὶ συμποσίου συγκριτουμένου ἐν Βελγίῳ ὑπὲρ ἀκαδημαϊκῶν, παρουσιάσθη ὁ καρπὸς εὖτος, ὅλοι ἅμα γευθέντες αὐτοῦ, τὸν ἐθεώρησαν ὡς τὸ μάννα τοῦ οὐρανοῦ. Εἶς μάλιστα ἐξ αὐτῶν ἀνεφώνησεν ὅτι αἱ πύλαι τοῦ ἐδόξου παραδείσου τοῦ Μωάμεθ ἠνοίχθησαν ἤδη, καὶ ὅτι ὁ χίτος ἦτο μαργαρίτης πεσῶν ἀνωθεν πρὸς παραμυθίαν τῶν ταλαιπώρων θνητῶν.

ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΝΘΟΔΕΣΜΗΣ

(Ἰδ. Φυλλάδ. ΜΕ΄.)

Ἀριθμὸς 3.

Ο Α Ν Θ Ο Π Ω Λ Η Σ.

Εὐμορφά μου κοπελούδια,
Θέλετε χλωρὰ λουλούδια ;
Πάρετε, πουλῶ.
Σιγαλὰ, μὴ γίνουρ λάθη.
Μὲ τὸ χέρι ς τὸ καλάθι
Ὅποιαρ βρω, φιλω.

Διέτ' ἐδὼ τί ὠραιότης !
Αὐτὸ εἶν' ἢ ἀθωότης,
τ' ἄσπρο γιασουμί.
Τ' ἀγοράζετε ; γὰρ πόσο ;
Χάριρ λέτε γὰρ τὸ δώσω ;
Χάριρ ; κ' ἄς γὰρ μὴ !

Ἐνα ῥόδον ! Τῶν ἐρώτων
Εἶν' ἐρῶθημα τὸ πρῶτον.
Ἐχει δυὸ φιλιὰ !
Μιὰ μικρὴ μὲ τὸ ἀρπάζει,
Μιὰ μικρὴ, ποῦ ἄσπρη μοιάζει
Τριαρταφυλλάδι.

Τὸ γαρύφαλλο ποῦ λέγει
Πῶς μὲν κάποιαν καρδιὰν φλέγει
Πάθος δυνατὸν,
Ποιὰ τὸ θέλει ; ποιὰ τὸ φέρνει ;
Μιὰ πενήντα φιλιὰ φέρνει,
Κ' ἄλλη ἑκατόν.

Ἐδὼ ἔχω ἄρθος βάττου.
Λέγουρ πῶς ἢ ἔρροιά του
Εἶν' ἢ ἠδονή.
Μὴ, προσέχετε, μὴ βλα !
Ἐχ' ἀγκάθια, κ' εἶν' ἀχρεῖα,
Κ' ἔπειτα πορεῖ.

Βλέπει, ἄσπρη σὰν τὸ χιόνι,
Τὸν ἀέρα βαλσαμώνει
Ἡ πορτοκαλλιά.
Ξεύρετε τί χάριρ ἔχει,
Καὶ ἢ ῥύμψη πῶς τὴν πλέχει
Ἐ τὰ χρυσῶ μαλλιά ;

Ἄ ! τὸ ξεύρετε ! Μὴ τρέλλαις !
Μὴ ξεσχιζέσθε κοπέλλαις !
Ἐχει ἄρκετορ.
Ἐχει γὰρ μικραῖς μεγάλαις,
Γι' ἄλλαις τρεῖς φοραῖς, καὶ γι' ἄλλαις.
Εἶναι περιττόν.

Κ.λιματίδια ποῖα θέλει ;
Αὐτὴ πίστην παραγγέλλει.
Ὅλοι τὴν πωλοῦν.
Πῶς ; Δὲν τὴν ζητεῖ καμμιὰ σας ;
Τὴν χαρίζω.— Χάρισμα σας,
Λέγουρ καὶ γελοῦν.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Φυτὸν εἶμαι κ' εἰς τροφήν σου χρησιμεύω τὸν χειμῶνα
Ἄλλ' εἰς καλογηρικὸν μεταβάλλομαι χιτῶνα
Ἄν ἢ κεφαλὴ μου πέση.
Παιγνιδίου δὲ χαρτίον γίνομαι κατὰ κανόνα,
Ἄν ἢ ἄσπλαγχνός σου χεῖρ τὸν λαιμόν μου ἀφαιρέση.

Π. Σ. Τ.

ΛΥΣΙΣ

Τοῦ προλαβόντος αἰνίγματος
Σήμερον